وسيله شرح رسالة بيع وشراء
لحمزه افندي

وسيلة الاخوان

مقدمه سفر مبارك نسنه در ٨	وتجارت ایچون اولان سفر دخی ٨	وتجارت نیتیله کیدن ٩
سفره چقماغه مراد ایتدکده ایکی کونی ٩	ودخی کوتك اقلینی چیقه ١٠	چیقدوغی وقت اوینده ایکی رکعت نماز قیله ١٠
ودخی دعائی اوقیه ١٠	ودخی قل یا ایها الکافرون ترت معوذتینه دکین ١١	ودخی اخوانله وداعلشه ١١
مسافر چقدقده اهلنه دیه که ١١	واوتراق اولان مسافره دیه ١١	ودخی ازدن وچوقدن برشیئ ١١
وطواره بنمکه شروع ایتدکده بسم الله ١١	اوزرینه چقدقده الحمد لله دیه وبونی ١١	وایلیم سنیده ونمازینی قصور ایتمیه ١٢
وصالح کمسه لر ایله یولداش اوله ١٢	وایکی ندن برعاقل ودندار ١٢	وطواره طاقتندن زیاده یوك ١٢
زیرا حیوانك حقی کافر حقندن ١٣	واخشام ایله کوچمیلر ١٤	ودخی ضرورلشیر بیله کلیب وچاك اولمیه ١٤
ودخی سفردن اوینه کلدکده ١٥	ودخی مؤمن اولوب عاقبتنی فکر ایده نه ١٥	بازاره کلدکجه کچیرك کیدن ١٦

ودخی اسواقك ١٦	برکمسه بازارده استغفار ١٧	واندن صکره وقتندن ١٧
زیرا افتتاح تکبیرك ١٨	دنیا کسبی ایچون یکونی چالشمق ١٩	دنیانی اکا وسیله قیله ٢٠
بیع وشری نقد ایله دده اولور ٢٠	ویره سیه ده اولور ٢٢	اما اجل معلوم اولمسه جکلمسنه ٢٢
اما بیع وشرا اجل ذکر اولمقسزین ٢٣	تجارتنی یکرمی یدی افتدن صفتنه ٢٣	ذرق درت نوعدر ٢٤
ایکنجی بودرکه الدوغی نسنه ٢٤	مکر مشترینك بلمدوکی صفتلر. ٢٥	اوچنجیسی مسائل شرعیه صادقا وکاذبا ٢٥
دردنجی مسائل شرعیه فی عالم ٢٦	بشنجی صاتدوغی شینك عیبنی ٢٦	ودخی کمسه نك یاننده بونسنه ٢٦
تلبیس ترویج رزقی زیاده ایلمسز ٢٧	التنجی صاتدوغی نسنه نك ٢٨	ودخی کیله ده ودارتیده و ارشونده ٢٨
یدنجی برکمسه الدامدن ٢٨	سکزنجی مغبون اولوب ٣٠	الان باصتان فقیرا ولسه اوجوزجه ٣٠

ودخی

طفوزنجی بودرکه بچندن صاقنه ٣١	اوننجی اسنبام علی السنوم ٣١	اون برنجی بودرکه ادا ننی ٣١
اون ایکنجی بودرکه اداسنی ممکن ایکن ٣٣	اون اوجنجی بودرکه الا اجقلسنی ٣٣	فرضنا فالهدت اقضیدرلا بر قاج ٣٣
اون دردنجی بودرکه احوال نقودده ٣٣	اون بشنجی بودرکه بودرجی ٣٥	اودەمك نیتیله بورج ایتسه اکا موکل ٣٥
شول کمسه دکلکه اوچ ننه ده ٣٦	بودرجی اولسه اولسه اوله اول فرض ٣٦	اون التنجی تجارتنین زیاده ٣٧
فرضا لان فرض ویرنه برشنی ٣٧	اون برنجی ظالمدن یاسارقدت ٣٨	برکمسه تاجودت برشنی النه حیلا لمیدر ٣٨
اما وبردیکی انجه حرام اولسه ٣٩	اون سکزنجی طاشره دن کلان ننه ٣٩	اون طقوزنجی برطلوق ایله برننه النه ٣٩
بکرمینجی بودرکه انمك جیه ٤٠	بکرمی برنجی بقالدن ٤١	بکرمی ایکنجی باسك وحبوانك ٤١
لعنت اولنات اول کمسه ٤٢	بکرمی اوچنجی صبیی اوناق ٤٣	بکرمی دردنجی ٤٤

بیع

بکرمی بشنجی ٤٥	بکرمی التنجی کیلده لنات ٤٦	بکرمی یدنجی ٤٧
اما ثمنده تصرف قبض ولنموسیزن ٤٩	فصل بلکلکه صحیح اولمیان ٤٩	فان وصرداد اولمش اثنینی ٤٩
ودخی حالا موجود اولمیان ننه ٥١	ملك افاده ایدر قبض اتدکدن ٥٢	علی وجه الطیب ٥٢
قبض اتدوکی ننه نی ٥٣	بایعنه قیمتینی ادا ایدر ٥٤	بیع فاسد ایله بیع ایدت ٥٤
بایعله مشتریدن برینه یاخود ٥٥	فصل بلکلکه سلم دخی بیع نوعندن ٥٧	ودخی سلم هربری قدری ٥٨
حیق عقددن اجل زمانه ٦٠	قاعده شو کلجك برننه ٦٠	باب ثانی ربادن صقنمنك ٦٢
ربا نیمش اوچ بابدر ایسربی ٦٣	ربا ایکی قسمدر برجهم ٦٤	زیاده سیده حرام وقتلنماسیله ٦٤
وزنی بینجی اولان بر ٦٥	هر تقدر مکیلات و ٦٦	اما نصف صاعدن ٦٦

SÜLEYMANİYE G. KÜTÜPHANESİ
Kısmı: Hacı Mahmud Ef.
Yeri:
Eski: 1816
Tasnif No: 2974

HACI MAHMUD EFENDİ ★ BEŞİKTAŞ Vakıf Kütüphanesi

T.C. ... 1923 ... Kütüphanesi

١٨١٦

برحبندن اولان ايله اولمياني ٦٧	وزني هر برنسنه كه شارعدن ٦٩	بوالتي نسنه نك ماعداسي ٦٩
عروشي اوقوق اقچيه ٧٠	ايكسندن برسي اوله مجلسده ٧٠	خلاف جنس برنسنه ضم ٧٠
زيرا رسولك قبض وتسليمي ٧١	قبض اغيرزدن اول تصرف صحيح ٧١	النون وكمش كبي اوقق ٧٣
وبنه بغدايي مقدارلريني ٧٣	قرض وزنله اولحه كركدر ٧٣	مشاغلك هكنيه صحيح اولماز ٧٤
عروش كسلنجه ضرر ايدر ٧٤	اضحية يدي كمه ٧٤	ودخي قرض ويروب الدفن ٧٥
فصل ربادن احتراز ايچون ٧٧	فقهاء عظامك يازدوغي حيله ٧٧	معامله ده دود اتدوكي نسنه ٧٨
اوني اون بربچقدن ٧٩	باب ثالث مزارعه ده ٨٠	مزارعه يدي وجه اوزره در ٨٠
مزارعه فاسد اولورسه ٨٤	عامل رجوع ايدوب اورتاقچلق ٨٥	ايكيسندن برينك موتي ايله مزارعه ٨٥

كذا

كتاب المضاربه مضاربه ٨٦	فصل مضارب مضاربه حاكمدن ٨٧	خاتمه كسب خبيث اولنلري ٨٨
عورتلك وليسي اولنسنه في ٨٨	ودخي فاصلرك وحاكملرك ٨٩	لكن رشوت الوبرهجعه ايله ٨٩
واجبي اسلمك ايچون ٩٠	ودخي حيله ايله خلقك ٩٠	اوله جماعتدن اورتاسنك ٩١
باخود ازاجوه نسخه ويروب ٩١	ودخي فالجيلوه ونسخه جيلوه ٩١	ودخي بالغ اولميان كوچك ارناقلرك ٩٢
ودخي بتيمي اجرتن استخدام جائز دكلدر [illegible]	ودخي عبادت طريقيله برنسنه ٩٤	الاده حرام اولوب ووقف ايدهنه ٩٥
ضرورت اولدقده غيرحود اماميتي ٩٥	الزم طريق الهدى ٩٦	ودخي مدرسه وزاويه ٩٦
اصلاح حكمنك شبهه يوقدر ٩٧	تمت فهرست	وسيلة الاخوات

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى شرح صدورنا بالقرآن ونور
قلوبنا بالايمان وهدانا طريق العلم باللطف
والاحسان وبلغنا كمالنا بتعلمه وتعليمه لمن
اراد الجنان وجعلنا بذلك ورثة النبيين
وخلائف المرسلين • صلوات الله تعالى
وسلامه عليهم خصوصا على المبعوث فى
الاميين والصلوة والسلام عليه وعلى اله
واصحابه اجمعين والذين اتبعوهم باحسان
الى يوم الدين اما بعد معلوم اولسونكه اصحاب
رضوان الله تعالى عليهم اجمعين احكامى كتاب
اللهدن استنباط ايدرلر ايدى وكاه بربرينه

مخالفت

مخالفت وكاه اجماع ايدرلر ايدى صحبت رسول ايله
مكاشفلر ايدى اندن احكامى فهم وافهام امر سهل ايدى
بعدهم تابعين رحمهم الله تعالى انلر دخى احكامى كتابدن
وسنتدن واجماع امتدن استنباط واستخراج ايدرلر
ايدى عهد رسوله قربت وزلفت وصحابه كرامه
وصلت والفت ايله انلره دخى باب اجتهاد مفتوح
ايدى ونيجه احكامده قياس ايدرلر ايدى • احكامه
وصل وايصال انلره دخى ميسر ايدى • بعدهم تبع
تابعين رحمهم الله تعالى انلره دخى باب اجتهاد
مكشوف ايدى واحكامى اخذ واعطا وقياس انلره
دخى آسان ايدى بعدهم مرور ايام ايله وطول
زمان ايله وبعد مراحله وغيريله باب اجتهاد
منسد اولوب فقهاء عظام علماء مجتهدينك
تحصيل ايلدكلرى مسائلى جمع وتصنيفه شروع
ايلديلر ومجتهدينك قاعده لرى اقتضاسى اوزره
اهمال اولنان يركده ونص اولميان مسائلده نيجه
احكام استنباط ايلديلر بعدهم تقصيرلك كثرتى

ومابعدلرك وقرنی وناسك علمه قلت رغبتی ایله
وغیریله باب تقلید فتح اولوب ناس اول طریقه سالك
اولدیلر ومصنفین متقدمینك کتابلرینه اولات
اصوله ومسائله واصل وضابط اولدیلر انلر کندی
دلائلی ایله مسائلدن اجمالی تفصیل ایدرلر وفروعدن
بر مسئله نك مثالی اوزرینه نظیرینی قیاس ایدرلر
وروایاتك بعضنی بعض آخرك اوزرینه ترجیح ایدرلر
وقوی وضعیفی تمییز ایدرلر ایدی بعدهم قلت
امام ایله وضعیف انام ایله تقلید طریقنك
سالکلری مصنفین متقدمینك کتابلرینه وصول
واحاطه دن وفهمدن اظهار عجز ایلدیلر ایچون علمای
متقدمینك کتابلرندن مسائلی اخذ واخراج ایدوب
آسان وجه اوزره کتابلر تصنیف ایلدیلر بعدهم
کلن علما زیاده آسان کتابلر تصنیف وشرح
وایضاح ایلدیلر وبلاد ترکده ترکیه ترجمه ایلدیلر
آخر الامر اول ترکی کتابلرك دخی فهمی ترك امثالنه
مشکل اولدیغی شرحه محتاج اولدیلر اول اجلدن

معامله

معاملیه بیع وشرائه وتحصیل معاشه متعلق عینتابی دباغ
محمد افندی رحمة الله تعالی علیه شاکردلرندن زهد وتقوی
ایله معروف وفنون شتیده تدریس ایله مشهور وافتا
ایله مقبول ومأذون بقیة السلف وخیر الخلف بواسطه
ایله اوستادم دارندلی حسن افندی رحمة الله تعالی
علیه تصنیف ایلدیکی ترکی کتابنی ینه ترکیجه شرحه
شروع ایلدم بضاعه مك آزلغی ایله ورتبه م توکلمك
چوقلغی ایله اول احوالی بیلنجیدر وتوفیق ایدیجیدر
وآسان قلیجیدر عذرلر قبول ایدیجیدر مرادلری ویریجیدر
بن بو شرحه وسیله تسمیه ایلدم مأموله وسیله
اولمق امیدی ایچون الهی وسیله اولمغه لایق ایله
وقبوله قرین ایله وخطالردن مصون ایله وبلاد
اسلامده شایع ایله ونافع ایله عالملرك ولطفله
وانصافله نظر ایدن کرام ناسك توجهی ایله وجیه
ایله وطالبلرك رغبتی ایله مرغوب ایله وسامعلرك
قبولی ایله مقبول ایله وجامعلرك وقامعلرك
تأییدی ایله مؤید ایله ومادحلرك مدحی ایله

ممدوح ایله وجمله مزردن سعیی مشکور وذنبی
مغفور وعملی مقبول ومبرور ایله بسم الله الله تعالینک
اسم شریفنه ملتبس اولدوغم حالده باشلدیم مصنف
حاشیه‌ده بوینله دیدی الله اسم اعظمدر زیرا الوهیت
وربوبیت صفاتنی جامع ووجود حقیقی ایله متفرد
اولان ذات موجوده دلالتر بو معنی‌ده جمله
اسملرینک معناسی داخل اولور اما سائر اسملری
هر بری بر معنایه دلالت ایدر جملیه دلالت اتمزلر
بو مضمون اسماء حسنی شرحنده موجوددر الرحمن
اوینله الله که قوللرینه رحمت ایدیجیدر اولا خلق
اتمک ایله وثانیا ایمانه واسباب سعادته هدایت
ایله وثالثا آخرتده سعید اتمک ایله ورابعا
کندونی جنته کیرن مؤمنلره کوسترمک ایله
بو معنا اسماء حسنی شرحنده مأخوذدر الرحیم
اوینله الله که قوللرینه رحمت ایدیجیدر رحمن دیمک
دنیاده مؤمنلری وکافرلری اسرکیجی ودیدقلرینی
ویریجی دیمکدر رحیم انجق آخرتده مؤمنلری

اسرکیجی

علمادن منقولدرکه باری
تعالینک اوچ بیک اسمی وار
دور بیکنی انجق ملکلر بلور
بیکنی دخی انجق انبیا بلور
اوچیوزی توراتده اوچیو
زی زبورده اوچیوزی انجیلده
طقسان دوقوزی قرآن کریمده
دور برینی انجق باری تعالی
[illegible]

اسرکیجی دیمکدر ابن مبارکدن منقولدرکه رحمن
اولدرکه اندن برشی طلب اولنسه ویرر رحیم اولدرکه
اندن برشی طلب اولنمسه غضب ایدر مصنف
حاشیه‌ده بوینله دیدی الحمد لله جمیع حمد الله
تعالیه مخصوصدر زیرا جمیع کمال صفتلر ایله
انجق اول متصفدر مثلا غیب بلمک وهر
شیئه قادر اولمق وجمیع اشیا اکا محتاج اولمق
کبی یاخود حمد معهود کندینک کندیه حمدی
انبیاسنک واولیاسنک حمدی اکا مخصوصدر
روایت اولنورکه الله تعالی قوللرینی یراتمزدن اول
آنلرک کندیه نعمتلری مقابله سنده حمددن
عاجز اولدقلرینی بلوب قوللرندن اوتوری کندی
کندیه حمد ایلدی روضة الفهوم شرحنده بوینله
دیر الذی اوینله الله که بین الحلال والحرام
حلالی وحرامی بیان وعالم قوللرینه عیان ایتدی
پیغمبر علیه الصلوة والسلام حلال ظاهردر وحرام
ظاهردر بو ایکیسنک بیننده شبهه‌لی امرلر واردر

ناسدن چوقلر آنی بلمزلر ایمدی شول کمسنه که
شبهه‌لی لردن اتقا ایلدی وخالص اعمال طلب
ایلدی وشول کمسنه که شبهه‌لینکره واقع اولدی
اول حرامه دوشدی قورینک اطرافنده کودرجی کان
کبی که قریب اولور قورینک ایچنه کیرمکه آگاه
اولک هر ملک ایچون قوروی واردر تحقیق الله‌نک
قوریسی محارمیدر آگاه اولک جسدده بر قطعه ات
واردر اول صالح اولدقده جسدک کلیسی صالح اولور
اول فاسد اولدقده جسدک کلیسی فاسد اولور آگاه
اولک اول قلبدر دیو بیوردی بخاریده ومصابیحده
وطریقهٔ محمدیه‌ده مسطوردر یعنی حلال ظاهردر
وحرام ظاهردر نصوص ایله یا اجماع ایله یا قیاس
ایله جلی ایله بو ایکینک بیننده شبهه‌لی امرلر واردر
اندن نص وقیاس جلی یوقدر آنک ایچون ناسدن
چوقلر آنی بلمزلر دیو بیوردی قلب ایله مراد اول
عضو دکلدر زیرا مراد جسده عارض اولانی بیان
دکلدر زیرا پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم آکا مبعوث

دکلدر بلکه قوهٔ عاقله یا نفس مدرکه‌در که اول عضو
آکا سریر کبیدر صلاح وفساد بوکا بغلی اولدی زیرا
بو امر ایدیجی حاکمدر سائر قوی بوکا عسکر کبیدر اکر
بو ملوک تدبیر کبی تدبیر ایدرسه هر آلتی ما هی له‌ده صرف
ایتمکله امر ظفر بی اولور اکر ضبطدن غافل اولورسه
خللکار عدو غالب اولور سلف اتفاق ایتدیلر بو حدیثک
اولولغنه بعضیلر ربع اسلامدر وبعضیلر ثلث اسلامدر
دیدیلر شرح بخاریده بویله‌در مصنف الله تعالی یه ثنا
ایدوب حلالی وحرامی بیان ایتمسیله صفتلری ثنا
اثناسنده ذکرده صفاتی وافعالی ایچندن بونی
اختیار ایلدی اشاغیده کلجک مسائل حلال وحرام
بیانی اولدوغنه اشارت ایچون والله تعالینک
بوندن قوللرینه بیوک انعامی ورحمتی اولدوغنه
اشارت ایچون زیرا لقمهٔ حلال دعا بابنک فاتحیدر
وعباداتک بذری واوزارک قادحیدر وحرامدن
اجتناب فضیلتک عظماسی ورتبه‌لرک علیاسیدر
حدیث شریفده وارد اولمشدر که الله تعالی نهی ایتدوکی

شيلدن ذرّنی ترك ثقلينك عبادتندن افضلدر بو حديثی
صاحب اشباه كشفدن روايت اولنديغی ديو يزدی وجعل
التّعليم والتعلّم كمال الانام طوكرتمكی واوكرتمكی اشباهنك
كمالی قلدی والصّلوة والسّلام علی من اوتی حكماً ودخی
صلوة وسلام شول كمسه اوزرينه دركه حق الله ايكی
خصمك بينيني مدّعيدن بيّنه ومنكردن يمين ايله
فصل اكا ويرلدی ياخود نبوّت ياخود حدود الٰهی
واحكام الٰهی معرفت ياخود فهم وعلم اكا ويرلدی
معالم التّنزيلده متفرّقاً بويله مذكوردر وحكماً
وغضبلندرلدقده غضب اتمك اكا ويرلدی
طريقهٔ محمّديه ده بويله مبيّندر وفی الكلام
المجيد وقرآنده سورهٔ طٰه ده امر بالدّعاء بربّ
زدنی علماً علمی زياده ايله يا ربّ ديو دعا ايله امر
اولندی وعلی آله واصحابه الّذين سلكوا مسلكه
فی تبليغ الاحكام ودخی صلوة وسلام تبليغ
احكامده آنك يولنه يوريان آلی واصحابی اوزرينه
در آلی اهل بيتدر اصحابی امّتدن كندونی ايماننله

بونده مراد حلّ وحرمته متعلق اولان مسائل شرعيه يی تعلم وتعلمدر يوخسه مطلقا كلام وزيده نحو علم وارددر كی اول علم كمالدن عدّ اولنماز

حكم عظم

ودخی بعضيلر برنسنه ده طلب زياده ايله امر اولنمدی الا علمده ديو يازديلر

كوردب

كورب يا اكا ايمانله كورينوب اول حالده اولنلردر
وعلی من اقتفی من التّابعين وتبع التّابعين الی يوم
القيام ودخی صلوة وسلام تابعين وتبع تابعيندن
قيامت كوننه وارنجه آل واصحابك اثرينه اقتفا ايدوب
اتمدكلرينه اردنجه كيدوب انلره تابع اولان مؤمنلر
اوزرينه اولسون تابعی اكا ديرلركه صحابيلره بالغ
اولوب وكوره تبع تابعين اولدركه اول كمسه صحابی
كرامی كورنلری كوره قرون ثلٰثه ديدكلری اندركه
مصنّف حاشيه ده بويله ديدی قرون قرنك جمعيدر
قرن يوز يكرمی يلدر ديرلر بعضيلر يوز يل بعضيلر
سكسان يل بعضيلر قرق يل ديديلر معالم التّنز
يلده سورهٔ اسراده بويله دير امّا بعد مصنّف
اولدقلری حالده اوزرينه استعمالی واجب اولان اذكاری
ذكر ايدنكز اول بسمله وحمدله وتصليه مع
البسمله دن بيان درم هر انسانه هر عاقل وبالغ و
مكلّف اولنلره علم حالنی فرض اتمك وحرامدن
قاچمق وواجبی اتمك ومكروهدن قاچمق

امام اعظم تابعيندندر ديو نقل ايدر

طريقهٔ محمديه ده بويله در بو علمی بلمك يعنی بونی تحصيل
ايتمك و مقتضی سنجه عمل ايتمك لازمدر فرض و واجبدر
ودخی اعتقادات بابنده و عبادات بابنده يعنی
قلبلر انك اوزرينه بغلنان شيلر و هوای نفسك
خلافنه و يا طبعك خلافنه يا وفاقنه حسن نيته
مقارن مشروع اولان اعمال بياننده لسان تركی اوزره
نيجه يعنی چوق رساله تأليف اولنمشدر خصوصا كه
بركلی محمد افندی رحمة الله عليه رحمة واسعة الله
تعالی بول رحمت ايله اكا رحمت ايلسون انك جميع
ايتدوكی رساله اعتقاداتی اهل سنتك اعتقادلری
بيانی و عباداتی و اهل سنتك قلب ايله و لسانيله
و سائر بدن ايله و مال ايله اولان اعمال خيرلری
بيانی جامع اولوب عوام و خواص ادنی و اعلی
استفاده و افاده جهتندن انك ايله منتفع مستريح
و متنعم و متلذذ اولمشلردر ولكن معاملات نظام
عالمه اكا تعلق ايدن تحصيل معاشده اولان عادات
و امور عاديه يعنی بيع و شراده و سائر خصوصده يعنی

تحصيل

٧

تحصيل معاشك باقيسنده زيادت و فساددن خلاص
اولمق ايچون لسان تركی اوزره بر رساله مشهور و متداول
خلق اراسنده زياده معلوم و مرغوب اولمش اولمديسيه
بونلر بوی ايله كه بو دخی زياده مهم و لازم و اهمالی
منضر اولانلردندر و زهد تقوی اولماز الا معاملاتده
فساددن و كراهتدن تحرز ايله اولور امام محمده زهد
بابنده بر كتاب ايچون تصنيف ايتمزسين ديدكلرنده بن
كتاب بيوعی تصنيف ايتدم ديو ذكر ايتدوكی اشارت
ايتدی طريقهٔ محمديه ده بويله در زيرا بر كمسه تجارت
اوزره اولوب مسائل شرعيه يی بلمسه اول كمسه
البته ربايه غرق اولور كندی عاصی و مالی بی اصحی
هلاك اولور نتكم حضرت علی كرم الله وجهه دن
منقولدركه من اتجر قبل ان يتفقه فقد ارتطم
فی الربوا ثم ارتطم فی الربوا ثم ارتطم فی الربوا يعنی
غرق اولدی يعنی بر كمسه فقه اوكرنمزدن اول اتجر
و صاتم ايتسه تحقيق اول كمسه ربوايه غرق اولور
صكره ينه غرق اولور صكره ينه غرق اولور هرنه قدر

يعنی بيعن سؤال ايدر اوكرنمسه

جد وجهد وسعی ایدرسه که ربادن خلاص اوله نجات
بوله مز وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه دیدیکه بزم
صوچارشومزده تجارت ایتمسونلر وبعض علما دیدیکه
اول فقه اوکرن بعده تجارت ایله بو معنایه سفیان
ثوری وابو حنیفه وبونلرک اصحابی میل ایتدیلر مصنف
حاشیه ده بویله دیدی امدی بو فقیر حقیر پر تقصیر
محتاج ذلیل قصوریمی چوق عزیمت ایتدمکه معاملات
باینده لسان ترکی اوزرینه بر رساله جمع وتصنیف
ایدمکه انکله عوام ناس منتفع اوله لر جهالتدن
خلاص ومستریح اولوب بو فقیر ایچون دخی احیاء
دین مبینه سعی ایدنلرک مسلکنه سلوک ایدنلره بر
مناسبت واز مشابهت اولمق ایله یوم حشرده
انلر ایله حشر وانلردن عد اولنمغه بر امنیه یک
امید اوله وقلب قوت بوله ویوم حشری واحوال
ترهیبی قورقولری فکر ایدنه لازم اولان بودرکه
دائما هر زمان جمیع امورینی عباداتنی ومعاملاتنی
شرع شریفه اویدوره العصمة لله وبه التوفیق

قولرینی معاصیدن حفظ واقعاللرینی محبت ایدوب
وراضی اولدوغی شیئه موافق ایتمک انکدر بو رساله
بر مقدمه ایله اوچ باب واوچ فصل وبر خاتمه اوزرینه
ترتیب اولنمشدر کتاب شهر کبی بابلر محلّه لر کبی فصللر
یوللر کبی مسئله لر اولر کبی مقدمه لر عسکردن اول
کیدن عسکر کبی خاتمه عسکر اردندن سوریجی عسکر
کبی مقدمه سفر احوالی وبازاره کیدوب کلمک احوالی
بیاننده در وبونده علم طلبنه وعمله حث واردر
باب اول بیع وشراده فساددن یعنی بیع فاسد وباطل
اولمقدن وکراهتدن صاقنمغک بیاننده در بو بابده
یکرمی یدی آفت وصحیح اولمیان بیعلده بیع فاسد
وبیع باطلدر ذکر اولنور وسلم وقرض صحیح وقرض
فاسد بیان اولنور باب ثانی ربودن صاقنمغک
بیاننده در باب ثالث مزارعه ده فساددن صاقنمغک
بیاننده در خاتمه کسب خبیث اولنلری بیان ایدر
مقدمه سفر مبارک نسنه در زیرا سفرده ایدکت
ویا ادیان صحیح اولور وکیشی انده غنیمت بولور

ابو هریره رضی الله عنه حدیث مرفوع
سفره کیدوکده فائده بودر سز حاشیه اولوندیغنده درست اوم غزیه کیدوکده

فوائد

ومرزوق ومحفوظ اولور خصوصا که سفر طلب
علم ایچون اوله یاخود دینینی حفظ اتمک ایچون اوله
نتکیم حدیث شریفده بویورلمشدر من فر بدینه من
ارض الی ارض وان کان شبرا استوجب له الجنة
وکان رفیق ابراهیم ورفیق محمد علیهما السلام یعنی بر کمسنه
دینینی صقلمق ایچون بر ولایتدن آخر ولایته کیتسه نقدر
بقیندن اولورسه انک ایچون جنت واجب اوله ودخی
حضرت ابراهیم وحضرت محمد علیهما السلامه یولداشی
اوله زیرا بونلر هجرت اتمشلردر ابراهیم علیه السلام
ارض عربدن ارض شامه ومحمد المصطفی صلی الله
علیه وسلم مکه دن مدینه یه تشریف بیورمشلردر
وتجارت ایچون اولان سفر دخی حسن نیت ایله
ثوابدن خالی اولماز زیرا حسن نیت ایله دنیا عملی
آخرت عملی اولور اویومق کبی که عبادته نشاط
اوله یادرس مطالعه سنه وتعلمه وتعلیمه قوت
اوله ویا تهجد میسر اوله دیو نیت ایله اباحتی
ندبه متبدل اولور یمک واچمک وانواب کیمک

وجماع اتمک وسائر اعمال دنیویلر دخی بویله در ویرامز
نیت ایله آخرت عملی دنیا عملی واهل ریا دخلی وفسقه کاری
اولور هبه وصدقه کبی که انلردن مرادی ویردوکی کمسه دن
کندیه الانسان عبید الاحسان مقتضاسی اوزره توقیر
وتعظیم ومدح وثنا وعدم مخالفت ومعاصیده
موافقت اوله یاخود ویردوکی شی مقابله سنده
اول کمسه دن برشیئه نائل اولمق یاعونی ایله بر منصبه
واصل اولمق اوله ایسته بونیتلر ایله وامثالی ایله
دنیا عملی وتجارتی اولدی وبعضنده خیری شره متبدل
اولدی وحسن نیت ایله کاه شرخیره متبدل اولور فرد
وشطرنج اوینایانلره سلام ویرمک کبی که اول امام
اعظم قتنده جائز اولور سلامی رد ساعتنده او
نیدن انلری منع اتمک نیتی ایله هدیة المهدی بیننده
وغیرینه بویله در قاضی حانده حقوق زوجیتده
بر رجل فاسق فاسقلره ضیافت اتخاذ ایتسه عورت
ایچون واردقده اتمک یاپه وبمک پشیرمه الا بو قدرکه
اول یمک پشردوکده واتمک یاپدقده نیت ایدرکه

بونلر يمكه مشغول اولدقلرى حالده شرابدن امتناع
ايدرلر شول كمسنه كبى كه فاسقلرك ياننده اوتورر
نيت ايدركه بونلر اول حالده فسقدن امتناع ايدرلر اول
كمسنه ايچون اوتورمق واردر واوتوردوغى ايچون
اجر واردر ديديلر امدى تجارت يعنى تجارت ايله سفره
كيدن اخرت عملى اولسون ديرسه اوچ نسنه يه نيت
ايده اوّلكيسى ايلتوب كتوردوكى شيلردن مسلمانلره
نفع كورمسن قصد ايده وايكنجيسى كسب ايله مأمور
اولدوغى جهتدن الله تعالينك امرينه انقياد ايدوب
تجارته كيده اوچنجيسى تحصيل ايتدوكى شيلردن
مأمور اولدوغى شيلره صرف وخرج ايتمكه نيت
ايده كندييه ونفقه سى كندى اوزرينه لازم اولنلره
وفطره وقربان ونذر وزكوة وحج وقضاء ديونه
ومأمور اولديغى وجوه خيره بذل ايتمكه نيت
ايده سفره چقماق مراد ايتدكده اثنين كونى ياخود
خمس كونى چقماق مناسبدر اول كونلرك برنده
چيقه ودخى ايلك اخرى اوچ كون قالدقده چقمق

كركدر زيرا آينك آخرنده چقان مسافر قورقولوركه سفرى
مبارك اولميه حضرت على رضى الله عنه دن روايت
اولنوركه اول سفرى ونكاحى كريه كورر ايدى آينك آخرينه
اوچ كيجه قالدقده وآى برج عقربده ايكن چقان مسافرك
سفرى ثقيل اولور شرعة وشرحنده بويله دركن جواهر
الفتاويده آى برج اسدده ايكن وآى آخرنه اوچ كون
قالنجه اسباب كسمك ويوله چقماق ايو دكلدر ديو منجملر
پيدا ايدوب سوزلرينى تنفيذ ايچون رسول الله صلى الله
عليه وسلمه نسبت ايدوب حديث وضع ايتمشلردر
ديدى ودخى كوننك اولنده چيقه زيرا پيغمبرمز صلى الله
عليه وسلم الله تعالى بنم امتم ايچون مباركلك ويردى
بكورلرنده ديو بيوردى اربعين شرحنده مسطوردر
اويلدن صكره وايكنديدن صكره چقميه زيرا شوكه
حديثده اولان مباركلك اويلدن صكره اولماز وبردخى
ايكنديدن صكره صلوة سفر قلنماز بركتدن محروم
اولور صباح نمازنك وقتنده دخى چقادسه صلوة
سفر قلنماز مكر سنت ايله صلوة سفره يردن نيت ايدرم

قله اشباهده بوكا اشارت واردر چقدوغى وقتده ونه
صلوة سفر نيتيله ايكى ركعت نماز قله پيغمبرمز صلى الله
عليه وسلم سزدن بريكوز اهلى يانينه ايكى ركعتدن
افضل نسنه قومادى ديكه اول ايكى ركعتى اندلنه يانينه قلار
سفر مراد ايدكده دخى بو بودر ديدى ابراهيم حلبيده مسطوردر
ودخى بو دعاء اوقيه بسم الله اللهم اسمى ايله كتمكه باشلدم
آمنت بالله اللهم ايمان كتوردم واعتصمت بالله واللهم
حبلنه يابشدم وتوكلت على الله امرمى اللهه اصمارلدم
ولا حول وكناهلردن چقمق بو قدر ولا قوة وعبادته
بو قدر الا بالله العلى العظيم اى رتبه سى جمله مخلوق
رتبه سندن عالى وعظمتنى عقل احاطه اتمياتن
اللهم عصمتى ايله وبر دخى ايله وارددر اللهم يا الله
انى تحقيق بن اعوذ صغنوردم بك سكا من وعثاء
السفر يول مشقتندن وكآبة المنقلب كآبته هم وحزندن
انكسار ايله نفسك تغيريدر منقلب شدت ايله كيرى
كلكدر مصنف حاشيه ده بويله ديدى وسوء المنظر
فى الاهل والمال واهله وماله كم نظردن اللهم

يا الله

اطولنا الارض

يا الله انت الصاحب فى السفر يولده سن بنى حفظ
وامورلريمى اصلاح ايديجيسن والخليفة فى الاهل
والمال واهلمزده ومالمزده معتمد عليه سن اللهم
اطولنا الارض يا الله سن بزه قوت اعطا اتمك ايله ويورومكى
آسان اتمك ايله يولك اوزاقلغنى واوزنلغنى قالدر وهون
علينا السفر ويولك چلغنى بزه آسان ايله اللهم زودنى
التقوى يا الله سن تقوايى بكا آزيق ايله واغفر لى ذنبى
وكناهمى يارلغه ووجهنى الخير اينما توجهت وبنى
خير يوندت هر نره يه يونلودسم ودخى سورة قل
يا ايها الكافرون دن معوذتين يعنى بو التى سوره
تمامنه دكين اوقيه ودخى اخوانله وداعلشه ومسافر
چقدقده اهلنه ديه كه استودعكم الله الذى لا يضيع
ودايعه بن سزى شول اللهه وديعه قلدم كه اول
كنديه حفظ ايچون امانت اولنديى لا يضايع اتمز واوتورق
اولان مسافره ديه استودع الله اللهه وديعه ايدرم
دينك دينكى وامانتك امانتكى وخواتم عملك
وعملك صوكلريني وزودك الله التقوى والله

تقوایی سکا زاد ایلسون بو اشارتدر الله تعالینك
فان خیر الزاد التقوی قولنه مصنف حاشیه ده بویله
دیدی و وجهك للخیر اینما توجهت وسنی الله خیره
یوندرسین هر نره ده بولنورسك و دخی آزدن وچوقدن
بوشیچکوز صدقه ایله زیرا دافع البلادر وطوله یمکه
شروع اتدکده بسم الله دیه اوزرینه چقدقده الحمد لله
دیه واندن صکره بونی اوقیه بسم الله الرحمن الرحیم
سبحان الذی سخر لنا هذا نقایصدن عجب منزه اولدی
شول ذات شریفه که شونی بزه مسخر و مطیع
قلدی وما کنا له مقرنین اگر مسخر قلمیه ایدی بز
بوکا قوتی و یتمکه قادر اولماز ایدوك وانا الی ربنا
لمنقلبون و بز ربمزه رجوع ایدیجیلردز زیرا برکیمسه
اسم اللهی اونتسه شیطان اردلسه یعنی الله دیو
وسوسه ایله یعنی کیشینك دینینه زیاده ضررلی
اولمق ایله اولا بونکله وسوسه ایدر زیرا پیغمبرمز
صلی الله تعالی علیه وسلم یعنی منافقلغی بتوردر
صواوتی بتوردکی کبی دیو بیوردی طریقه محمدیه ده

مسطوردر

مسطوردر اگر یعنی ایتدورمز ایسه کذب و هذیان
ناشرعی و نامعقول سوزلر ایله وسوسه ایله بونلرك
دخی دیننه وهم دنیایه ضررلری واردر بونلر مورث
فقردرلر تجارتك دخی مانعلردر و یول اوزرینه
کیدرکن تسبیح و تهلیل چوق ایده یوکسك طاغلره
چیقرقن و کوکلرده یلدزلردن و یرلرده طاشلردن
واغاچلردن و اوتلردن و چیچکلردن عجایب و غرایبه
مطلع اولدقجه الله تعالینك عظمته قدرتنی تفکر
ایده کندی حالنی دوشنه و بونی اوقیه ربنا ای
پروردگارمز ما خلقت هذا باطلا شونی سن عبث
خلق ایتمدك سبحانك سنی نقایصدن تنزیه ایدرز
فقنا عذاب النار ایمدی سن بزی نارك عذابندن
صقله روایت اولنورکه برکیمسه نجومه نظر قلسه
وانك عجایبنه و الله تعالی قدرتنه تفکر ایلسه
وبونی اوقیسه کوکده کی یلدزلرك عددی قدر الله
تعالی اکا ثواب ایدینه تنبیه الغافلین بونی یزار
وابدستنه و نمازینه و فرایض سنتنه قصورلمیه

قصور ايتمك ظن ايدرسه كتميه دنيا ايچون كيشى دييننه
نقصان كتورمك بيوك مصيبتدر الله تعالى حفظ
ايليه وصالح كمسنه كركدر كه يولداش اوله زيرا ابلغ
بقدر الامكان حقوق الله وحقوق مسلمينه
رعايت ايدر وحقه دعا ايدر انلردن نفع مأمولدر
وضررلرندن عباد الله مأموندر وايچلرندن برزياده
عاقل ودينداركمسنه باش ايده انك سوزين
دكليه لر زيرا باشسز انا موجود باشسز اغنام كبيدر
پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم سفرده اوچ كمسنه
اولدقده ايچلرندن برينى امير ايتسونلر ديو بيوردقلرى
مصابيحده مسطوردر ودواره طاقتندن زياده
يعنى آت وقاطر واشك ودوه كوتورمكدن زياده
آغر وير يوك يوكلتمكدن واوچ كيشى بردن بر آته
بنمكدن ودوه غربى اوستنده دوروب واوتورمقدن
وبينمكده وصوينمقده قصور ايتمكدن وصوغوقلى اولورسه
باشنه وصوغوق سيزمه ريرينه اورمقدن صاقنه لر
اوركمك ويوردمك وقوتى واركن ازيوريمك

١٣

يا افراط اوزره يوريمك وقچماق ويوكه كلمك وبنمكه
يپشمامق ويولدن چقمق صوچدر قوروق سورچمك
وقويروق صالمق وفاشمق ودوشمك وضعيف اولوب
ازيورمك صوچ دكلدر زيرا حيواناتك حقى كافرك
حقندن كوچدر زياده صاقنمق لازمدر قچن
برمنزله قونسلر ابتدا طوارلرنك علفنى كوره لر يعنى
يمكينى بولوب ويره لر ودخى اوتوزمقيسرن ممكن
ومتيسر اولورسه ايكى ركعت نماز قيله لر كم ضعفى
وبورغونلغى كيده وهم ثواب تحصيل ايده وبونى
اوقيه اللهم انزلني يا الله سن بنى قوندر منزلا
مباركا مبارك قونغه وانت خير المنزلين وسن
قوندروجيلرك خيرليسى سن اعوذ بالله بن
اللهه صيغنورم من الاسد ارسلاندن والاسود
بيوك يلاندن ومن شر والد وما ولد ودخى جن
وانك ولدى شرندن اعوذ بكلمات الله التامات كلها
اللهه صيغنورم كلمات تاماتنك كليسنه اولدوغم
خالقدن من شر ما خلق يراتدوغنك شرندن كوجدوكى

حتى حيوان حقى ايله كافر حقنده
عذاب وقتنده ويرلشلو
علفنى

وقتی ممکن و آسان ایسه ایکی رکعت نماز قیله اگر
وقت مکروه دکلسه و اول مقامک اهلنه سلام
ویروب السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین
دیه و اوتی کمسه اولمدقده اوینه کیرسه ینه بویله
دیه مصنف حاشیه بویله دیدی سهل بن سعددن
روایت اولنورکه بر رجل کلدی پیغمبریمز صلی الله
علیه وسلمه فقردن شکایت ایتدی اول دم بیورد
دیکه اویکه کیردکده بر کمسه وار ایسه اکا سلام
ویر یوق ایسه نفسکه سلام ویر و بر کره قل هو
الله احد اوقی اول کیشی دخی ایشلدی الله تعالی
اول قدر رزق ویردیکه قومشولرینه دخی ویردی تفسیر
کبیرده بویله در تفسیر معالمده سورهٔ کهفده
شیطانک اولادلرندن برینک آدی داسم در اول
بر رجل اوینه کیروب سلام ویرمیوب و یا اسم
الله ذکر ایتمدکده متاعندن قالدرلمیانی یا یرینی
کوسترر و یمک ییوب اسم الله ذکر ایتمدکده
کندیله بیله یر دیدی زیرا هر مقامک ایچون ملائکه دن

اهلی

اهلی وار در اول مقامی حفظ ایدرلر و اخشام ایله کوجه لر
زیرا شیطانلرک طاغلدوغی وقتدر شر اصابت غالبدر
و هم کندیلره و دابه لرینه مشقت کلور و یول بکلمک واقع
اولور شرعده مستحبدر حالی یرده یول بکلینه اذان
اوقومق دیدی بلکه کیجه یاروسندن صکره کوجه لر اول
زمان شیطانلرک ساکندر و هم وقت مبارکدر خیر اصابت
غالبدر و کندیلره و حیوانلرینه راحت حاصل اولور و مسافه
بعیده یه اسانلک ایله قطعه باعثدر و کیجه قرا کوسی
اولدقده مسافر بونی اوقیه یا ارض انی بر ربی و ربک
و سنک ربک الله در اعوذ بالله من اللهه صیغنورم
من شرک یعنی سنک شرکدن زلزله یا خسفله ضرر کلدن
یا حرارتک یا برودتک یا امراضک یا رطوبتک یا یبوستک
یا قحطک ایله کلردن یا بعدک یا علوک یا سفلک ایله
خلق کلدن و شر ما فیک و سنک ایچنده اولانک شرندن
و شر ما دب علیک و سنک اوزرنده یوروینک شرندن
و من کل اسود و اسد و حیة و عقرب و هر سیاه یلاندن
و آدصلادن و یلاندن و عقربک شرندن و من شر ساکن البلد

وشهرده ساكن اولانلرك شرلرندن ومن شر والد بابا وما ولد
وولدی شرندن ودخی ضرورتسز كیدیله سفرده كلب وچاك
اولمیه حدیث شریفده ملائكه یولداش اولماز اول
یولداشلره كه انلرده كلب وچان اوله دیو بیورلدی
نفرتلرینك سببی ناقوسه شبیه اولدوغیچون در بعضیلر
كراهة صوتی ایچون دیدی علما دابه لرك چاكی منهیدر
اگر لهو ایچون اولورسه اما انده منفعت اولسه
لا بأس دیدیلر مصنف بونكله دیدی بر كویه یا بر شهره
كیرسه بونی اوقیه اللهم انا نسئلك یا الله بز سندن
استرز من خیر هذه القریة شو قریه نك خیرندن
قریه كویه وشهره اطلاق اولنور اعدی بو دعا ایكیسنه
دخی كیردكده اوقنور قرآنده قریتین مكه وطائف
ایله تفسیر اولنمشدر بقیه سی شرعه شرحنده در وخیر
ما فیها وكویده اولانلرك خیرندن ونعوذبك وسكا
صغنورز من شرها وكویده اولانلرك شرندن وشر ما فیها
وكویده اولانلرك شرندن ودخی صار مساغندن وصوغا
نندن بیله كه او قریه نك صوندن وامراضندن ضررلنمیه

ودخی

ودخی كندی وطننده ن طبراغ ایله واردوغی یرده
صو ایچنه قیوب ایچه كه ضررلنمیه ودخی سفردن
اوینه كلدكده ایكی ركعت نماز قیله وقربان ایكیه واهلنه
واقرباسنه ممكن وقادر اولدوغی مرتبه هدیه اهدا
ایده بو امور مستحسندر مجتبی فوی قیلادر وسرودی
ادتوددر بو مجرب ومبیندر خبرده هدیه ویرشك
سویشك وارد اولمشدر اما یولدن كلان كیمسه ایچون
جاهللر بیندا ایتدكلری عطیه دن امام فضلی سؤال
اولندی اولدم جمله سی لهودر ولعبدر وحرامدر دیدی
بددرشید ده بویله در بونك كبی قاضیخانده وارددر
ودخی مؤمن اولوب عاقبتین فكر ایدنه لازم اولان
بودر كه صباح اولوب جماعتله نمازدن قیلوب زیرا
جماعت سنت مؤكده در یا واجبدر یا فرض عین
یا فرض كفایه در قهستانیده وغیریده بویله آیه
كریمه دن آیة الكرسی وانك مثلی واذكاردن تسبیح
وتحمید وتكبیر وتهلیل ودعالردن اوقویا حقلوی
اوقودقدن صكره نفسنی جهالتدن خلاص ایتمكه

[illegible]

سعی ایدوب هیچ اولمازسه طریق علمده اولمق ایچون بر اسناد
اتخاذ ایدوب هر کون تعلّم علم یعنی علم حالنی اوکرنمك اکر
بولورسه اکر بولمزسه سائر علم نافعی اوکرنمك اوزرینه اوله
هر نیه قادر ایسه عربیاندن فقهدن تفسیردن حدیثدن
اوقیمغه می قادر اولور یاخود ترکی وسائر لغتلری اوقو
مغه قادر اولور یاخود قرآن عظیم الشاندن می اوقومغه
قادر اولور قادر اولدیغی قدر جدّ وجهد وسعی ایدوب
بونلردن هر کون صباحده واخشامده خالی اولمیه که
درجهء عالیه وبلکه درجه سنه واصل اوله زیرا
حدیث شریفده وارد اولمشدر که من جاء اجله وهو
یطلب العلم لقی الله تعالی ولم یکن بینه وبین النبیین
الا درجة النبوة یعنی بر کمسنه نك اجلی ایرشه ده
اول کمسنه علم طلبنده اوله دنیادن اوله کیده که کندی
پیغمبرلر بیننده انجق درجهء نبوت اوله بو مرتبه
وبلکه درجه سیدر بوندن ختم اولدیکه طالب علملر
اکر نیتلری رضاء الله اولورسه بله سنك حیاتلرینه
وممات لرینه وبلکه دربونلر بویله اولدقلری علمایه

سنك

١٦
سنك ظنك ندر انلر وبیلورك رتبه لریدر وعن ابی ذر
رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
یا اباذر لان تغدو فتعلم آیة من کتاب الله تعالی
خیر لك من ان تصلی مائة رکعة ولان تغدو فتعلم
بابا من العلم عمل به اولم یعمل خیر لك من ان تصلی
الف رکعة یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم
اباذره ایچون رضی الله عنه خطاب ایدوب بویوردیکه
یا اباذر صباحه داخل اولوب کتاب اللهدن بر آیت
اوکرنمك سنك ایچون یوز رکعت نماز قلمقدن
خیر ایدر ودخی صباحه داخل اولوب علمدن بر باب
یعنی بر نوع وبر مسئله اوکرنمك انوکله عمل اولنسون
کرك اولنمسون زیرا علم نفسه عمل وعملی نفسه علمدر
انکچون خیرده افضل عبادت علم دیندر بو وارد
اولدی سنك ایچون بیك رکعت نماز قلمقدن
خیر ایدر دیدی بوندن صکره یعنی درسدن اوقو
دقدن صکره اهل سوق ایسه بازاره کیده ولکن بازاره
کیدیجه کیجه لرك کیدن اوینه کلدکده اوله دونه که

شرلی آدملردن اولمیه دیرا خبرده وارد اولمشدرکه شر
البقاع الاسواق وشر اهلها اولهم دخولا وآخرهم خروجا
یعنی مکانلرک شرلیسی بازارلردر واهلنک شرلیسی اول
واروب صکره چقانلردر اسواقک شرلی اولمسنک علتی
اولدرکه ذکر اللهدن غافللردر وایمان کاذبه ایله چوق
اولور خلق بربری برینه خیانت ایدرلر واول واروب صکره
قالمق کمال حرصدن ناشیدر دنیا جمعنه وآخرت تجارتندن
دخی قالمغه سببدر مصنف حاشیه‌سنده بویله
دیدی ودخی حدیث وارد اولمشدرکه اللهه بلادک احبی
مسجدلردر وابغضی چارشولردر ودخی اسواقک
شرندن وفتنه‌سندن تعوذ ایدوب کیردکی وقتده
بونی اوقیه اللهم انی اعوذ بک یا الله بن علی التحقیق
سکا صغنورم من شر هذه السوق شو چارشونک
شرندن ومن الکفر ودخی کفردن والفسوق کناهدن
یاخود معاصیدن وبازاره واروب اوتوردقجه تکبیری
الله اکبر دیمکی وتهلیلی لا اله الا الله دیمکی وتسبیحی
سبحان الله دیمکی وتحمیدی الحمد لله دیمکی وتمجیدی

لاحول

لاحول ولا قوة الا بالله العلی العظیم دیمکی چوق ایدوب
زیرا ثوابی کثرتنه سببدر ابی سعیددن روایت اولنورکه
پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم بیوردیکه دیرسکز باقیات
صالحات دیمکدن چوق ایدوک دینلدیکه اولنلر بیوردیکه
التکبیر والتهلیل والتسبیح والحمد لله ولا حول ولا قوة
الا بالله العلی العظیم معالم التنزیلده سورۂ کهفده
یازلمشدر روایت اولنورکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
بر قوما اوزرینه چقدیلر قلقانکزی آلک دیدی دیدیلرکه
دشمن کلدوکیچون می یا رسول الله بیوردیکه یوق بلکه
ناردن دیدیلرکه ناردن بزم قلقانمز ندر بیوردیکه
سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر ولا حول
ولا قوة الا بالله العلی العظیم وبونلر باقیات صالحاتدر
تفسیر الشیخده بویله دیر وچوق استغفار ایت زیرا
مالکک وقرتنه سببدر الله تعالی ویمددکم باموال
بیوردی یعنی سز ربکزدن استغفار ایدرسکز مالکزی
دخی چوغالدر ما لا یعنی ایله کولوب اویناموق ایله غافل
اولانی اویاتموق ایچون بعض زمان آشکاره استغفار

ایدوب ذکر اید. بو ذکری جهر ایله دیمکدن غرض خلقی
غفلتدن ایقاظ وخلقک کندیه اقتداسی اوله وغایة
الغایه زیاده ریا و سمعه دن صاقنه بویله اولمازسه
علیه سنه اولور اخفا ایله دیمک لازم اولور مصنف
حاشیه ده بویله دیدی زیرا خبرده وارد اولمشدر که
بازاره واردقده برکمسه استغفار ایتسه بازار اهلنک عددی
قدر الله تعالی جل شانه اکا مغفرت ایدر یعنی کناهلرینی
یارلغیه ودخی وارد اولمشدر که برکمسه بازاره داخل
اولدقده بونی اوقوسه لا اله الا الله وحده معبود بالحق
یوقدر الا الله تعالی واردر یالکز اولدوغی حالده لا شریک له
آنک ایچون شریک یوقدر له الملک ملک یعنی امر انکدر
وله الحمد حمد اکادر یحیی دیرلدر ویمیت اولدرر وهو
حی اول حیوة حقیقی ایله دیریدر لا یموت اولمز بیده الخیر
خیر آنک یدقدرتنده در وهو علی کل شیء قدیر اولک
وجوده کلمسی هر ممکن اوزرینه مبالغه ایله قادردر
تفسیر کبیرده بویله تفسیر اولنمشدر انک بیک حسنه
یازیله بازارده ناس بیعه وشرایه واقچه الماغه وحسابنه

ایچون

مشغول

مشغول اولمق ایله وهم بازار موضع غفلت وشرلی مکان
اولمغله آنده ذکر مستقلی اولور انکچون ذکر آز اولور آشیا
آز اولان یرده بهاسی چوق اولور اول اجلدن ابن عمر
وسالم بن عبدالله ومحمد بن واسع وبونلرک غیری
بازاره واررلر کیدیکه اول یرده بو ذکری دیوب بو ذکرک
اول یرده اولان چوق فضیلتنه نائل اولمق ایچون زیرا
نتکیم دنیا تجارتی زیاده فائده اولان یری تجسس ایدوب
اول موضعه تجارته کیدرلر کندیلرینه مشقت اولورسه ده
کذلک آخرت تجارتی دخی ثواب زیاده اولان تفحص
ایدوب انده عبادت ایدرلر کندیلرینه محنت اولورسه ده
واندن صکره یعنی اهل سوق بو ذکر اولنان شیلری
اشلیوب وار قوتیه جقلری اوقودقدن صکره یاخود اهل
سوقه بو دعایه کلنجیه دک ایتدوکمز تنبیهدن صکره
تنبیهمز بودرکه وقتدن اول آبدست آلوب حاضر اوله که
اذانی اشتدیکی برکه جامعه یا مسجده اوله واره امامه
تبعیتدن افتتاح تکبیرینه منتظر اوله فوت اولورسه
صدقه ویردم یا نماز قیلادم یا قرآن اوقودم یا قول

یعنی سکینة ووقار ایله کیده صاغ وصول

آزاد ایدرم یا غزایه کیدرم‌دن فوت اولان افتتاح
تکبیرینک ثوابنه نائل اولورم دیو مغرور اولمیه دیرا
افتتاح تکبیرینک ثوابنه دنیا و دنیاده اولان شیلر مقابل
اولمز روایت اولنورکه عبد الرحمن بن عوفک رضی الله
عنه بقردن درتیوز دوه سی کلدکده قارشو واروب
کیچ قالدی صباح نمازنه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه
اوکلی رکوعنه یتشمدی نمازدن صکره اول درتیوز
دوه‌یی صدقه ایدوب افتتاح تکبیرینک ثوابنه نائل
اولدممی یا رسول الله دیدی سعادتله بیوردیلرکه
نائل اولمدن عبد الرحمن رضی الله عنه دیدیکه اوک
دوه‌لرک اوزرلرینه ترکی یارومی کوله‌لرکا اولسه
آزاد ایتسم انک ثوابنه نائل اولورمیدم پیغمبریمز
صلی الله علیه وسلم اکر بوتون دنیا باشدن باشه
و دنیاده اولان مالکرسنک اولسه آنی فی سبیل الله
قلسک افتتاح تکبیرینک فضیلتنه نائل اولمازسک
دیدی روضة العلماده بویله‌در امام اعظم امامله
برابر دیه دیر امامین امامک عقیبنک دیه دیرکر

جامع شریفه صاغ ایاق
ایلان کیره منتظره سلام
دیه یوق سلام السلام علینا
وعلی عباد الله الصالحین
دیه اعتکاف نیت ایده

فتح روایت اولنورکه
سلف صالحین افتتاح
تکبیری فوت اولسه برکون
اوچ کون ذکره تعزیه ایدرلردی
جماعت فوت اولسه یدی کون
تعزیه ایدرلردی

ثوابه

ثوابه نائل اولمقدر قولی امامین قولنه‌در حقایقدن
وغیریده بویله‌در قاضیخانده امام فاتحه‌دن فارغ
اولمزدن اول تکبیر ایدرسه محرز اولور دیدی قهستانیدن
تعقیبده آمینده یترسه دیر بعضیلر اوکلی رکوعنه یترسه
دیر بعضیلر اول ادراک تأسف ایدوب بو تکبیرک فوتنه
آغلر جکرسه نمازی قلنمش بولورسه ده نائل اولور والا
نائل اولمز آذاندن اول کلوب امامله تکبیر ایدرسه‌ده
دیر دیدی روضة العلماده سعید بن مسیب قرق
ییل جماعتله قلدی بر صباح نمازنه کلوب قلمش بولدی
مصیبته اوغرامش کبی طوردی بنده اولندیکه قولسن
قل سنک ایچون ایکی اجر واردر بری نمازکه بوبچ
مصیبتکه دیو یازلمشدر حامیمده دعا و ثنا تمام
اولدقدن صکره چقه‌که زیرا دعا مخ عبادتدر ثنا
محض عبادتدر بونلری ترک ایتمیه‌که دنیا تحصیلی
آخرت تحصیلنه مانع اولمش اولمیه و آخرتی دنیایه
تبدیل ایدنلردن اولمیه عصمنا الله تعالی
الله تعالی بزی حفظ ایلسون عن الخسران زیاندن

احمرت تجارتنی

بطلانه شامل اولان

وَرَزَقَنَا التَّوْفِيقَ وَالْغُفْرَانَ وبزی توفیق ایله ومغفرت
ایله رزقلندرسون **باب اوّل** بیع وشرادن فسادندن
وکراهتدن صاقنمنك بیاننده در بلکه ربّ الارباب
مجازًا تربیه ایدیجیلرك حقیقةً ربّسی ومسبّب الاسباب
وجمیع سببلرك سببی قلیجی الله تعالی حضرتی عالی
اولدی آنك ذاتی جلّ شانه اولوا اولدی آنك شانی آخرتی
مطیعلره ثواب ایچون وعاصیلره عقاب ایچون اوقلدی
مثقال ذرّة خیر ایشلینلر ثوابنی آنده کوررلر ومثقال
ذرّة شرّ ایشلینلر جزالرینی آنده کوررلر ودنیایی کسب
ایچون ویلوب جالشمق ایچون اوقلدی لکن یلوب
جالشمق یالکز آخرت ایچون ودخی یالکز دنیا
ایچون اولمق اولماز یالکز آخرت ایچون اولماز دیدیکی
انسانك جسدی دنیاده اکله وشربه ولباسه ومکانه
محتاج اولوب بونلرسز عادتا غالبا ضعف وعجز
وموت واقع اولدوغندندر یالکز دنیا ایچون اولماز
دیدیکی آخرتده عذاب الیمدن نجات بولمق ونعمة ابدیه
ایله متنعّم اولمق دنیاده ایمان واعمال صالحه تحصیل

ایله ومعاصیدن اجتناب ایله اولدوغندندر بلکه
بیلوب جالشمق آخرت ایچون اوله دنیایی اکا یعنی آخرت
تحصیلنه وحفظنه ووسیله قله یعنی دنیایی الدوغی
آلهینه قوّت وآلت ایچون اوله وحرامدن وذلّدن
احتراز ووجوه خیراته صرف ایچون اوله دنیاده ذوق
وصفا وتفاخر وخلقه اذا وجفا ایچون اولمیه دنیا آخرته
وسیله اولمسی انوکله اولورکه دنیا طلبنده آداب شرع
اوزره حرکت ایده رك تحصیل ایده اکر آداب شرع
اوزرینه حرکت ایتمسه حرمتدن وکراهتدن وفسادندن
خالی اولماز امدی بلمك کرکدر بیع وشرا نفسده ایله ده
اولورر یعنی نقد ویرمك اوزره عقد ایله یا ایکی
طرفدن [illegible] ماطی ایله منعقد اولور بیع لغتده بر مالی
بر ماله مطلق مبادله دیرلر بو بیع مبیع اعتبار ایله
درت نوعدر زیرا یا متاعی کندی مثلنه بیعدر بوکا
دکشمك بازار دیرلر یا متاعی ثمننه بیعدر بوکا بیع بازار
دیرلر بیع نوعلرینك اشهر اولدوغیچون یا ثمنی ثمننه
بیعدر الثونی کمشی بیع کبی بوکا صرف ویوزمق

دیرلر یا دینی عینه بیعدر بوکا سلم دیرلر و دخی بیع
ثمن اعتباریله ده درتدر لیدر زیرا سرمایه سویلمزسه
سویلنمسه و قرارلشمه یازار دیرلر سرمایه سویلنوب
زیاده ایله اولورسه فائدهلی یازار دیرلر سرمایه بیعنه
اولورسه سرمایه یازار دیرلر سرمایه‌دن نقصان ایله
اولورسه ضررلی یازار دیرلر بیع اصطلاح فقهاده
بر مالی بر ماله اکتساب طریقیله مبادله‌یه دیرلر
بو مضمون دررده مذکوردر قاضیخاندن ایدر مشایخ
بیع بالتعاطیده اختلاف ایتدیلر بعضیلر دیدیلر
بو بیع اشیاء خسیسه‌یه مخصوصدر بقله کبی
وات واتمک واوودون کبی و بعضیلر جمله اشیاده
منعقد اولور دیدی بوکا جامع صغیرده وکالتده
اشارت ایدی قاضی امام ابوالحسن علی السغدی
بو بیع اولماز الا بدلینک ایکیسنی دخی قبضله اوله
دیدی بعضیلر برینی قبض کفایت ایدر دیدیلر
سعد بونده تمام اولدی بو مسئله‌ده اثنا عینده
قهستانیده تفصیل کلور بیع عقد ایله اولدقده

مشتری

مشتری ماله مالک اولور قبض ایتمزسه خزانة
الفقهدن بویله‌در مشتری نقدن اولوب اقچه ویرمزسه
بایع ایچون مالی حبس ایتمک واردر اشباهدن وغیرندن
بعد ما اینقدن اذنسز مالی قبض ایتمش ایسه بایع ایچون
مالی کیرو المق واردر قاضیخاندن بویله‌در اکر بیع
فاسد اولورسه مشتری مالی قبض ایتمدکجه مالک
اولماز اکر بیع باطل اولورسه هیچ بر حالده مالک
اولماز خزانة الفقهدن بویله‌در بیع عقد ماضی
لفظی ایله اولور بایع ویردم و بنک ایتدم و راضی
اولدم دیمک ایله و مشتریدن اول مجلسده اختیار
ایلدم و قبول ایتدم واشلدم و راضی اولدم دیمک
ایله و دخی بری برینک کلامین ایشتمک شرطدر
ثمن ذکر اولنمق شرطدر بیع جائزدر تمرتاشی بوندن
ایکی روایت واردر دیدی حالی لفظی ایله ده بیع اولور
یعنی بیع ایدرم دیمک کبی صحیح بودر ابی یوسفدن
روایت اولندرکه امر لفظی ایله ده بیع اولور شوکله‌کی
بیکا درهمه بکتورسک ال دیسه مشتری بکتوردم

دیسه بو بیعدر دیمش و دخی مشتری بایعه شو
کوله‌می بیك درهمه بکا صاتدڭمی یاخود صاتمیسڭ
دیسه بایع دخی نعم دیسه مشتری الدم دیسه
بو بیع لازمدر دیمش و دخی مشتری مکتوب ایله
الدم دیسه بایع دخی مکتوب یازوب صاتدم دینه
بو دخی بیعدر قهستانیده . بویله‌در مکتوب یازوب
صاتدم دیسه یاخود رسول کوندروب بن شونی
فلان کمسه‌یه شو بهایه صاتدم وار خبر ویر
دیسه اول دخی واروب خبر ویرسه اول مجلسده
مشتری دخی الدم دیسه یا قبول ایتدم دیسه بیع
تمام اولدی دررده . بویله‌در عوض شرطیله [illegible]
ایله دخی بیع منعقد اولور قبض ایتدکلری وقتده
بر کمسه شو کوله‌می بیك درهمه سکا صاتدم دیسه
مشتری دخی قبض ایلسه برشی سویلمسه بو بیع
اولدی استقبال لفظی ایله بیع منعقد اولماز .
بایع شو کوله‌می سکا بیع ایتسم کرك شو قدره [illegible]
مشتری دخی الدم دیسه بیع اولماز قاضیخانده بویله‌در

اقاله

اقاله لفظی ایله ده بر قولده منعقد اولور اشباهده بویله‌در
اقاله لفظی ایله بیع منعقد اولور ابو بکر اسکاف قولنده
اما فقیه ابو جعفر اقاله لفظی ایله بیع منعقد اولماز
[illegible] قاضیخانده بویله‌در بیع ایکی طرفه محتاجدر
بر آدم هم آلیجی هم صاتیجی اولمق اولماز اما نکاحده
عقودده طرفینه وکیل اولوب کندویه المق اولور ابن
ملکده نکاحده بویله‌در بزازیده بر کمسنه هم آلیجی
هم صاتیجی اولمق اولماز الا یا باسی اولمدقده ددهسی
اوغلنك مالینی کندویه المق و صاتمق مثل قیمت ایله
یا آز اکسیك ایله جائز اولور دیدی اشباهده قنیه
[illegible] آخرتن میتك قلدوغی وصی اولور و صاتمق
[illegible] یتیمه خیر اولمق شرطیله دیدی بو بردن
[illegible] ایدر نفعیچون بو شرطیله الدقده یا صاتدقده
قبول ایتدم دیدکدن لازمدر صاتدم یا الدم دیدکدن
صکره یا بایعه لازم کلدر دیدی و صایاده ایدر میتك
وصیسی کندینه صاتمق و نفعیچون المق واردر بونك
ظاهر نفع اولدقده ابی حنیفه قتنده اما امامین مخالفت

ایدر بوندن بر ورق مقدمن ایدر وصی یتیمه صبایا
نفقه‌یچون المق حال بوکه بوننه نفع وار جائزدر و
بر یسیدن اولور یعنی بیع وشرا انقدر شرطیله اولدوغی
کبی وبر یسی شرطیله ده اولور اکر زمان معین اولنمیه
اون کون کبی بر آی یخشه بر ییل کبی یاخود عادت معروفه
اولورسه واینان ثمنک مقداری معلوم اولورسه
اشباهده قاعده سادسه ده ایدر بر کمسه چارشوده
تاجره اقچه ایله بر شیء صاتسه حالی اجلی تفریج ایتمسلر
بیننده متعارف بایع هر جمعه مقداری معلوم
اولمق اولسه بازار بو عرف وعادت اوزرینه دز زیرا
معروف مشروط کبیدر سوز تمام اولدی اما اینان
ثمنک مقداری معلوم اولمسه جائز اولمز قاضی
خانده بر کمسه بر کوله بی بیکه صاتسه مشتری
هر هفته بعضی ثمنی ویرمک اوزره که حتی بر آی
کچنجه دک بش یوزنی ویره بو بیع فاسد اولدی
دیدی اما اجل معلوم اولمسه حج کلمسنه بیع وخرمن
قالدرمسنه و بوستان و بوستان بوزمسنه

قتلا اون کوکز یا بر آی
یا بر ییل کبی

زیره بازرکانلر ارا سنده معروف
ومشهور اولان نسنه حکمنده
عقد قتنده مشروط اولان
شی کبیدر

وبوک قرقمنه بیع کبی بو اصل بوننک کبی مجهول اجل
ایله بیع هر نقدر وارسه فاسد اولور زیرا بونلرک
وامثاللرینک معلوم اولور کوکلری یوقدر مقدم
قدوم حجرکلورلر ودخی نیروزه ومهرجانه وصوم
نصاری یه وفطر یهوده بو کونلره دخی وبرسه
ویرمک بیع فاسددر اکر بونلرنه کونه کلور بلمزلر ایسه
بلورلرسه جائز اولور ملتقی ده بویله در و درر
غررده ایدر بویله مجهول اجل ایله بیع ایدوب
اجل کلمزدن اول مشتری دوشرسه بیع صحیح
اولور زیرا مفسد زائل اولدی کلمزدن اول اما
بیع وشرا اجل وحال ذکر اولنمادیسه مطلق
اولنسه ثمن بیعده بهاسینی بو وقتلردن بریله اجل
ویرسه بیعنده صحیح اولور قاضیخانده ایدر
صحیح بوکه بیعده وبیعدن صکره بو وقتلره تأجیل
ایتسه بیعی فاسد اولور بو وقتلره تأجیلدن
صحیح اولور قاضیخانده ایدر بو مشکلدر شویلکه
ایلدکه بر رجله قرض ویروب قرضنه مؤجل

یعنی حج کلمسندن وقرمانلردن
ایلر

اولمغی شرط ایتسه تأجیل صحیح دکلدر وقرض
ویروب صکره تأخیر ایتسه ینه صحیح اولماز نقدر
یقیناً معلوم اولمازسه ده زیرا دینی تأجیل ایدوب
زمان ویرمکدن آزاجق جهالت ضرر ویرمز اما
چوق جهالت ضرر ویرر یل ایسمکه تأجیل کبی
اصلا صحیح اولماز ملتقیده بویله در والحاصل
دینده امهالدر ویره سیه بیع دکلدر مصنفنك
حاشیه سنده بویله دیدی قاضیخانك ذکری
ایتدوکنه کوره دینده امهال دخی ضرر ویرر
معلوم اولوب هیچ جهالت اولمازسه امدی
اولی اولان بیع مطلق ایتدکده تأجیل ایتمیوب
هر نه زمان ایسترسه ایستیوب المقدر زیرا بیع
مطلق نقد ایله بیع منزله سنده در اشباهده
ایدر دائن مدیونه سن کیت هر آی بکا ویردیسه
بو تأجیل دکلدر زیرا بو عطا ایله امردر وهم دخی
اهل تجارت اولان تجارتنده یکرمی یدی آفتدن
صاقنه اولکیسی بودرکه تجارتنده حرص اوزره

زیرا بو تأجیل دکل دینده امهالدر ویره سیه دکلدر کی کوردیه

فهم اولنان ملتقی جهتنه چوق اوله صحت مانع اولور روزگار قوپمسنه تأجیل کبی

اولمیه

کسبی حلال طیب اولور
عبادتنده حلاوت بولور

یعنی شبهه اولوردن پرهیزکارلغینك نوری

اولمیه که اول حرص بوزورعینی شبهاتدن صا
قنمق نوزرینی سوندرمیه وحرص ایله رزق ارتق
طلب ایدوب مشقت چکمیه زیرا حرص چکوب
کتق دمن بکلکه قول الله تعالینك امرینه اطاعت
ایتمك ایله الله تعالی حضرتی نعمتنی احسانینی زیاده
ایتدی امدی قوله لایق ولازم اولان بودرکه
تجارتنده الله تعالی یه متوکل اولوب رزقی وفضلی
الله تعالی دن کوزده منهاج العابدینده ایدر
رزق درت نوعدر بری مضمون بری مقسوم
بری مملوك بری موعوددر رزق مضمون غدادر
وبنیه ایلك ایله قائم اولاندر الله تعالینك
کفیل اولدوغی بو نوعدر وبونك اراسنده توکل
واجب اولور دلیل شرعی ایله اما رزق مقسوم
الله تعالینك تقدیر ایتدیکی ولوح محفوظه یازدوغیدر
هر احدکه ییجکی وایجه جکی وکیجکی
مقدار مقدر ایله ووقت موقت ایله یازیلان
نه ارتق ونه اکسیلور نه ایلری کالور ونه کیرو کیدر

ورعی شبهه اولوردن صقنمق ورعی دینلور ورعی تقوی اوچ مرتبه در شبهاتدن ایدن اورته تقوی اولا اوامره امتثال ونواهیدن اجتناب ایدر

پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم رزق مقسومدر
ومفروغدر تقینك تقویسی آنی آرتمز وفاجرك
فجوری آنی اکسیلتمز دیو بیوردی اما رزق مملوك
هر احدك اموال دنیادن مالك اولدوغیدر الله
تعالینك اول شئه آنی مالك اولمسنی تقدیر ایتدیکی
اوزره بودر رزقدن الله تعالی انفقوا مما رزقناکم
دیو بیوردی یعنی سزی مالك قلدوغمزدن
ویرك اما رزق موعد الله تعالینك متقیلره
وعد ایتدیکیدر تقوی شرطیله حلال اولوب ف
مستغنی اولمق ایله الله تعالی ومن یتق الله یجعل
له مخرجا ویرزقه من حیث لا یحتسب دیو بیوردی
ایکنجیسی بودرکه الدیکی نسنه یی ذم ایتمیه وصاتدیغی
نسنه یی مدح ایتمیه زیرا بونلرك دینه ودنیایه
ضررلری مقرردر اگر سویلدیکی شیئلر خلاف واقع
ایسه یعنی مدح یا ذم ایدرکن ذکر ایتدیکی صفتلر
اول صاتیلان نسنه ده نفس الامرده یوق ایسه
مثلا بز صاتدقده صیقدر یا نیوق صاتدقده

اقدر

٢٥

یلان ایسه جمیع ادیانده حرام
مگر ضرورت اولوب یلان
جائز اولن محللرده
اوچ

اقدر دیمك کبی بغدایی الدقده قوزلیدر بیتر الدقده
طوزلیدر دیمك کبی کذب ایتمش اولور اول سویلدیکی
سوز ایله مشتری آلاجق اولورسه مشتری یه بایع دخی
صاتاجق اولورسه بایعه ظلم ایتمش اولور کذبجی ظالمیندن
ملعونیندن اولور مشتری قبول ایتمزسه بایع دخی
صاتمزسه کذب گناهی اوزرندن قالور ودخی مروت
سزلك ودنیلك ایتمش اولور واگر سویلدیکی سوزلر
گرچك وواقعه مطابق اولورسه هذیان نامعقول
وما لا یعنی وفائده سز سویلمش اولور هر بر سوز
ایچون قیامت گوننده محاسب اولور حضرت انسدن
رضی الله عنه روایت اولنورکه بزدن بر رجل شهید
اولدی آخر گوننده آنك قرنی اوزرینه آجلقدن برسوك
داش بغلنمش بولدی والدهسی یوزندن طپراغی
سلدی ای اوغلجغم بلا حساب وار جنته دیدی
رسول الله صلی الله علیه وسلم ای عورت نه بلورسك
اولمولوزکه اول کشی فائدهلی اولمیانی سویلدی
وکندیه ضررلی اولمیانی منع ایدردی دیو بیوردی

وما لا یعنی بوزدن فائدهسز اولان سوزلردر

طریقهٔ محمدیه ده مسطوردر منهاج العابدینده ایدر
مالك بن دینار دن حکایه اولندیکه اول دیردی قلبیکده
قساوت و بدنکده ضعف و رزقکده حرمان بولدیغکده
سن بلکه مالا یعنیکده سوز سویلدک مگر که مشتری نك
بلمدیکی صفتلر اولمش اوله اول صفتلری مشتریه
بلدرمک ایچون سویلسه اول ضرر ویرمز وما لا یعنی
اولماز زیرا بونده فائده واردر سوء ظن گیتمکه و حسن
ظن کلمکه و بازار اولمغه باعثدر اگر حددن تجاوز
ایدوب و کلامین تکرار ایتمزسه اوجنجیسی بودرکه
متاعنه رواج ویرمك متاعن کچرمك و ابو صانوق
ایچون مالنه مشتری ترغیب ایدوب والله یشو بهایه
آلدم یا شو بهایه صاتدم یا خود بونده ایو شی یوقدر
یا واردر دیو صادقا و کاذبا اند ایچمه سوز کهفده
معالم التنزیلده ایدر مجاهد روایت اولندیکه شیطانك
اولادلرندن زلنبور اول چارشولرده ایلنوب لغو
سوزی و یلاندن یمین ایتمکه و متاعی مدح ایتمکی
خلقه تزیین ایدر زیرا کاذبا اند ایچرسه یمین غموس

الغموس بالفتح طالدرجی و باترجی یمین کاذبه دخی غموس دیرلر صاحبنی اثمه گناهه باتردغو ایچون

اتمش

ور حدیث شریفو ... یالان یمین ایله
بر مسلمك حقن قطع ایلدی جهنمی واجب ...
تحقیق ... سؤال ایلدیلر
از اجق شیئی ایسه ده می بویلدر
می مسواك دالندن بیوردیکی بلی بویلدر
کسدوکی جق مسواك اراك اغاجندن
بر پاره ایسه ده دیدی بوکا اشارت
مستحلا الطریق اورن ایدر ایسه دی حکمله
مؤول ایسه ده

ایتمش اولور بالکلیه کناهه دالوب کبایردن بر کناه
ایشلمش اولور پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم بر کمسه
کاذبا اند ایچسه انی الله تعالی ناره ادخال ایدر دیو
بیوردی نعوذ بالله ثم نعوذ بالله اگر کذب ایدوکن
بلورسه اما کذب ایدوکن بلمیوب یمین ایدرسه اکا یمین
لغو دیرلر اول عفو اولنمق مرجودر و اگر صادق
یمین ایدرسه و متاعنه رواج ویرمك ایچون بارك الله
وماشاء الله و سبحان الله دیرسه و صلوات گتوردسه
ادبسزلك ایتمش اولور مکروهدر زیرا الله تعالینك
و رسولنك اسم شریفی ذکر ایله الحق اولان دنیایی
قصد ایتمش اولور مؤمن اولوب آخرته اعتقاد ایدوب
آخرتی گوزیده تنه لایق دکلدر بو ذکر اولنان حالده

بیان یمین

یا کچمسنده اولان امره یمین ایدرسه اما گلجکه یمین
ایدرسه یمین بوزلدقده کفارت لازم اولور قول
آزاد ایتمك یا اون فقیری کیدرمك یا صباح و آخشام
طیورمق بونلره قادر اولمزسه اوچ گون اوروج اولمقدردر
دررده و غیرنده بویله دیر دردنجیسی بودرکه مسا...

شرعيه ء عالم اولمقسزن بازاره واروب آلم صاتم
اتميه زيرا بازار يرى موضع شر ومحل غفلتدر فقيه
ومتقى اولوب نفعينى وضررينى بيلمك كركدر ربوادن
وخيانتدن وفساددن وسائر آفات سوقدن قورتلمق
بتنجسى بودركه صاتدوغى شيئك عيبنى صقلميه
بلكه هرنقدر عيبى واريسه مشتريه بيلدره اكر بيلدرمز
ايسه دنياده وعقباده عذابدن ومشترينك خصومتندن
نجات كوجدر بو مطلق بيعده در زيرا مطلق بيع عيبدن
سلامتى اقتضا ايدر ياخود شول بيعده دركه آنده
هر عيبدن سلامت شرط قلندى اما هر عيبى ايله
قبول شرطيله اولان بيعده ضررى يوقدر انجق
بو شرط ايله آلدقده عيبنه مطلع اولدقده كيرويه
رده حكم اولماز اما هر عيبدن سلامت شرط
اولان يا مطلق بيعده عيبنى بولدقده رده شرعا
بر مانع اولمازسه رده حكم اولنور ودخى
بوندن ماعدا بر كمسنه نك يانندن بر آخر كمسنه نك
وكلى ننه لرندن برنه بيع اولنسه اول كمسنه

انك

يعنى الدنى وربحى شغالنده فى ازو ومخشه وغيره افاتلرم بلمك كركدر

آنك عيبنى بلسه مشترى بلسه بايع دخى بيلدرمسه
مشتريه اول ننه نك عيبنى بيلدورن ياسرا يا علنا
اكر قادر ايسه والا اول محلده دورميه حبل شرعى
قيرميه سنقده بر كمسنه بر دجله اوج يوز درهمه
بر دوه صاتدى مشترى دوه نك عيبنى بيلمدى
بايعده بيلدرمدى لكن واثله بن الاسقع رضى الله
عنه دخى بونلرك يانندن حاضر ايدى مشترى
دوه يى آلوب كيتدكده اردينجه چاغردى ايتديكه بو
دوه يى يوك ايچونمى الدك يوخسه ات ايچونمى الدك
ديو اولا سؤال ايتديكه بو عيبى مشترى بيلورمى
بيلمزمى بوكا راضيمى دكلمى خبر آلمه ده اكا كوره حركت
ايده وحقى اجرا ايده مشترى يوك ايچون الدم
ديدى واثله رضى الله عنه عيبى بيلدوكى ثقبه
ايلوب ديديكه بونك عيبى وار طبانى دلكدر
دبانى دلك اولمغله يول كلتمكه ضرر ايدر اما بوغاز
لمغه آلدم ديه ايدى واثله رضى الله عنه سكوت
ايدردى عيبين بيلوب قايرميوب راضى اولوب

حديث شريف شول كمسنه كه بزه شرا ودشور ويقدن اجتناب ايده بس اول كمسه بزم سنتمزه عمل ايدنلردن وشفاعتمزه مستحق اولنلردن دكلدر بيوردى بو حديث شريف سبب ورودى بر بوغداى قجنه اوغرد مبارك الرينى الحنه صوقوب ياشلق ايصابت ايتدكده اى بوغداى صاحب بو ياشلق ندر ديدكده بوغداى صاحبى يا رسول الله يغمور ديكدى ديدى ازرينه قوياديك تا سوكورن كرده

الدوغنه حمل ایدردی کیرودوندردی صوکنده
دوه صاتیان کمسنه یوز درهمدن کجدی وغضب
ایدوب واثله یه رضی الله عنه دیدیکه بنم بیعمی فساده
ویردك دوه نك عیبنی مشتریه دیدك واثله رضی
الله عنه دیدیکه بز رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ده
مبایعه ایدك هر بر مسلم اوزرینه نصح اوزرینه
اولمغه بونده مشتریه نصح دنیاسنه در بایعه نصح
آخرتنه در اما فهم ایتمدیکندن راضی اولمدی
بو نی زمان تاجرلرینه اشلمك یعنی صاتدقلری
مالك هر نه قدر عیبی وارسه مشتریه بلدرمك
کوج کلور دنیاده ذوق ایتمکه مال جمعنه وتکثیرنه
حریص اولدقلریچون ولکن ایچی تسنه وار در
آنی بلسه لر حرصلری زائل اولور وبواشی اشلمك
آسان اولور برنی بوکه تلبیس ترویج رزقی زیاده
ایتمز بلکه الله تعالی برکاتنی کیدر در وبردن
هلاك ایدر خرسز الموق ایله یاخود ظالم الموق
ایله یاخود آتشه یانمق ایله ودریایه غرق اولمق

ایله

ایله یابرکوکه الوب اولمك ایله یا فجمق ایله یا الاجقلیسی
انکار ایتمك ایله یا مفلس اولمق ایله یا مالنه کساد کلمك
ایله یابونه قوب اونتمق ایله ایکنجیسی بودرکه آخرتی
دنیایه صاتمش اولور زیرا اوزرنده کاهی حق عبد قالور
قیامتده ایو عملرینی اول عبده ویرورلر ایو عملری
یوقسه یا اول عبد کافر ایسه تاره کبر ملی اولورامدی
عاقل اولان فانی اولوب مظالمی اوزرینه یعنی حق
عبدلری وکناهلری قالن دنیایی باقی ابدی اولان
آخرتك نعمتلری وعذابدن نجاتلری اوزرینه اختیار
وآنی آخرت اوزرینه ترجیح ایتمز اللهم یا الله احفظنا
سن بزی حفظ ایله من النز ویرات یلاون نسنه
زینت ویروب کرجك برینه کجورمکدن النجسی
بودرکه خیانتدن صاقنه زیرا قیل الحساب جهنمه
کیرمکه سببدر صاتدوغی نسنه نك ایجنه اخر
نسنه قاتمق ایله وصقلیوب خالص دیو صاتمق
ایله شول کمسنه کبی که سوده صو قوردی بر کون
برسیل کلدی صیغرلرینی اولدردی اول کمسنه نك

بر كوچك قزجغزى وار ايدى الله تعالى اكا حق
سويلتدى ديديكه يا بابا سنك سوده قندوغك
صوكر جمع اولدى ده اينكلر عزى الدى كتدى امدى
عاقل اولان عبرت الوب خيانتدن صاقنور ودخى
كيلده وطارتده وارشونده وعدده اكسيك
اتمكدن صاقنه زيرا بونلرده اكسيك اتمك مقدارنده
خيانتدر بونلره يعنى مقدارده خيانتك حقنده
وعيد شديد واردركه الله تعالى قرآنده ويل للمطففين
سوره سنده زياده تخويف وقورقيتمق ايله ويل شول قليلى
سرقه ايدنجيلر ايچوندركه كنديلره الدقلرنده كيله يى
دوغرى وبرابر ايدرلر وغيره صاتدقلرنده اولچوبى
يا چكدكلرنده اكسيك ايدرلر ديو بيوردى قيامت
كوننده مبعوث اولمغى انكار ايدن كافرلرك صفتى
اولدوغنه اشارت ايدوب بونلرك بعثه يقينلرى
يوقميدر ياخود ظنلريدمى يوقدر بيورمشدر زيرا
بعثه ادنى مرتبه ظن خوفده كافيدر يعنى
يوردكه زياده بهالى صاتوب ياخود ارخود الوب

بر كيسه نى

بر كيسه نى غبن فاحش ايله الدمدن صاقنه غبن
فاحش اولدركه بها تقويم ايدنجيلرك تقويمندن
خارج اوله بونى عروضنك اوننى بر درهمدن زياده
ايله تقدير ايتديلر بعضلر بر درهملك بچوق درهمه
اوله ديديلر بو ابراهيم حلبينك اولانك خلاصه
سيدر كما باشا زاده فتوى سنده ايدرهر فنه ده
غبن فاحش ندر الجواب املاكده بيكده ايكى يوز
قوللرده وجاريه ده بيكده يوز حيوانده اوننده بر عرو
ضده يوز چوق حقايقده صحيح اولان اموالك
كليسنده غبن فاحش مقومينك تقويمى تحتنه
داخل اولميانلردر ديدى اشباهده متأخرين غبن
فاحشك خياريله رد له فتوى ويردكلر يا مطلق
غبن فاحشده يا كنديه غرور اولدوغى زمانده
ديدى غبن فاحشدن سلف صالحين تجارينك
احترازلرى بابنده حكايه ده وارد اولمشدركه
يونس بن عبيدك بر قاچ حله سى يعنى بتون بدنه
كيجك اسبابى وار ايدى كمى دورتيوز درهملك

الغبن بالاسكان نقص الثمن والخدعة يقال غبنه في البيع اي خدعه

کیمی ایکی یوز درهملك جامعه نماز قلمغه کیدرکن
قرنداشی اوغلینی دکاننده اسبابه ناظر و بیعه
وکیل قودی بر اعرابی کلدی ایکی یوز درهملك
بهاسی اولان حله یی دورتیوز درهمه الدی
یونس دخی جامعدن چقدقده قارشو راست
کلدیکده کوروب حله کتدیکه ایدوکن بلدی دیدیکه
بو حله یه نیجه الدك بکا خبر ویر اعرابی دیدی
دورتیوز درهمه الدم یونس خوفا من الله نصح
ایدوب دیدیکه بو ایکی یوز درهمدن زیاده اتمز
کیرو دون صاحبنه ویر دیدی اعرابی دیدی
بو حله بزم ولایتمزده بشیوز درهم ایدر بن بوکا
راضیم یونس کندی کندینه دیدیکه النصح فی
الدین دینمده نصح کندینه صاتدوغنی غبینه
صاتمق و غبنه خیر مراد اتمك خیر من الدنیا
و ما فیها دنیادن و دنیاده اولان مالکلردن خیر
بیلدی اخرتی اختیار لازمدر دیوب دوندری دیکی
دکاننه کتوردی ایکیوز درهمنی کیرو ویردك

یمش

بعده قرنداشی اوغلنه عتاب ایدوب الله تعالیدن
قورقمزمیسین نصح ترك ایدرسین حله یی ذکر بهاسندن
زیاده یه صاترسین دیو سویلدی قرنداشی اوغلی دخی
کندی رضاسیله ویردی رضا ایله اولدقده ضرر
ویرمز ظن ایلدم دیو عذر ایلدی سکزنجی بودرکه
مالی زیاده بهالی الوب یاخود ذکر بهاسندن نقصاننه
صاتوب یا زیاده ایله اجاره یه الوب یا نقصان ایله
اجاره یه ویروب غبن فاحش ایله مغبون اولوب
الدنمقدن صاقنه زیرا مغبون اولان دنیاده خلق
قتنده محمود و مستحسن دکلدر بلکه مذمومدر بو
حماقته حمل اولنور و کندی سفهادن عد اولنور
و آخرتده کندی ایچون ثوابی یوقدر هبه یه و یا
صدقه یه نیت بولنمدوغیچون بو بلمدکده در اما بلور
و مضطر اولمیوب بو مذکوری اشترسه ثواب اولمدوغی
غبندن ماعدا آثمدر اولور اسراف ادوکیچون بوندن
زیاده احتراز لازمدر حتی فقها تیمم جایز کوردیلر
صو غبن فاحش ایله صاتلان یرده ابراهیم حلبیدن

وقربانی ایتمککی جائز وصکره بهاسنی تصدق جائز دیرلر
قربان زیاده بهالی اولان یرده قهستانیده وغیرده
بویله در شرعه شرحنده ایدر حسن وحسین و بونلرک
غیری سلف صالحین آلوب صاتمقده زیاده بصیرت
اولوب آز اچق شیئی فوت اتمزلر ایدی بو اشلری مالک
جمعنه حریص اولدقلرندن دکل ایدی زیرا غنیلره هبه
وفقیرلره صدقه ایدرلر ایدی چوق نسنه ویررلر ایدی
بو اشلردن بونلرک بعضیسنه سؤال اولندقده دیرلر
دیکه هبه وصدقه الله تعالینک رضاسیچون
اولور الله تعالی حضرتی چوق احسان ایدر وعده
کریمی اوزره اما مغبونک الدانمسی بصیرت قلبی
کوزینک کورمسی اولمدوغندندر دنیوی واخروی
هیچ بر نفع حاصل اولماز اما مال الان یاخود صتان
فقیر اولسه ده اول مال صتان اول فقیره اوجوزجه
ویرسه یاخود اول فقیردن بهالیجه آلسه
صدقه نیتی ایله اول ضرر ویرمکلکه یعنی
علی التحقیق ثواب حاصل اولور غنیه اوجوزجه

ویرسه

ویرسه یاخود غنیدن بهالیجه آلسه هبه نیتیله بونده
دخی ثواب واردر زیرا طریقه محمدیه ده صدقه دیو
مثللیه دیو تعمیم ایتمشدر وفقرا غنی یه هبه ایتمکده
ثواب واردر دیمشلردر طقوزنجیسی بودرکه نجشدن
صاقنه یعنی برکمسنه بایع ایله مشترینک ما بیننه
کیروب مالی ذکر بهاسن بولمش ایکن بهاسن ارتوروب
مشتری یی رغبت ایتسون دیو دیه که بو مالی بنم سندن
شو بهایه استدیکم دکلدر و بو چوقدر بنم مشتری
اولدیغمدن بو بویله دیمک ایله مرادی کندی ارتوروب
المق ایچون دکل بلکه لغرض بها لندرمق ایچون
بو دخی حرام فعلدر اکر بهاسن بولمزدن اول بهاسن
بولنجیه دکین ارتورسه جائز اولور قهستانیده وغیرده
بویله در اوننجیسی استیام علی سوم اخیه یعنی
بایع ایله مشتری ثمن معلوم ایله عقده راضی
اولوب بینلرنده عقددن غیری شیء قالمیوب عقده
یقلشمش یعنی ایکی طرفدن سوز تمام اولوب
ویردم الدم دیمکدن غیری نسنه قالمامش ایکن

حرام یقین تحریره ایلدیکوره

السوم الزیادة فی الثمن

یعنی المزایده‌ده

مشتریلردن بریسی دخی کلوب چوق بها ایله آنی المق
مراد ایدوب کندی المغه سعی ایدوب مشترینک الندن
چقرمق مراد ایدوب اشترا ایلسه بو فعل مکروهدر
اما رضالشمزدن اول ارتوردسه اول بیع مزایده‌در
جائزدر دلال بدا ایلسه سلعه‌یی اوزدره برکمسنه ده اول
سلعه‌یی اقچه ایله طلب ایلسه دلال دخی مالکه
صورایم دیسه اول حالده برینی ارتورسه لا بأسدر
دلال مالکه خبر ویرسه سلعه‌یی اقچه ایله استدکلرینی
مالک دخی اول بهایه ویر دیسه یا اول اقچه‌یی آل
دیسه بونلردن صکره بر احد ارتورمق یوقدر نتکم
محیطده بویله‌در مصنفک کلامی مشعردر شو ایکی
بیعک جوازینه نتکم نظمده وغیریده بویله‌در لکن
بونلر باطللردر ظاهریه دلالت ایتدیکی شیئی اوذریه
قهستانیده بویله‌در اون برنجی بودرکه مجلسده
د مجلسدن صکره بایعی مخیر قلوب اقاله مراد
ایدرسه اقاله ایدوب بیعی فسخ اتمکه راضی اوله
وتاجر بیع بالوفادن صقنه یعنی عقدده وعقد

کراهتنز

یعنی الورلریده صحیحدر

فهم اولنور دیمکدر

بو طلالنلری یازلشدور دیو بو محلده قهستانی

اقاله اسقاط اتمک وبیع دفع اتمک

دخی

بوصورتده اقاله [illegible]
اقاله ظاهر اولان بودرکه اقامت اتمک بعض محلده کراهت تحریمیه ایله مکروهدر
وبعض محلده تنزیهیه ایله مکروهدر وبعض محلده اولی اولان ترکیدر [illegible] بوصورتده
اقامت اتمک [illegible] تقوایه کوره [illegible] کوره دکلدر

دن صکره اقاله وفسخ شرطیله برشئی صاتانی حالکنه
قویوب ثمنی ادا ایتدکده بنه مالنی المسی منع ایتموب
الندن اول شیئی اول شرطیله المق بیع وشرانک افتنلر
یندندر زیرا ربا جیکر بیدا ایلدیکی حیله‌لردندر بونک
جوازنده فقهادن اختلاف واردر بعض مشایخ
بونی باطل قلدی هازله اعتبارا وبعضیلر بیع
مکروه حکمنده قلدی امدی مشتری بونی بوزمق
مراد ایدرسه زیرا مشتری بوکا راضی اولمامشیدی
بعضادردن وبعضا ابن ملک شرح مجمعدن
مأخوذدر قاضیخانده ایدر بیع بالوفا یا رهن
اعتبار اولنور بعضیلر بویله دیدی ٧ ایکی ورق
مقدمده ایدر بونک حکمی رهن حکمیدر مشتری
بوکا مالک اولماز میوه سندن یدیکنی ضامن اولور
امدی انتفاع واکل مشتری‌یه مباح اولماز مکر
مالک مباح قله ودین ساقط اولور هلاک ایله
اکر دین قدر ایسه زیاده‌یی ضامن اولماز بلا
صنع هلاک اولورسه وبایع ایچون کیری المق

٢ ٣
وقفه اقامت برطرفدن مخصوص دکلدر ایکی جانبدن جاری
اولور وقفه اقامت [illegible] جوازی [illegible] فسخ
ممکن اولان [illegible] فسخ
ممکن اولمسه [illegible]
جاریه اولسه ده مشتری [illegible]
طوغورسه اقامت باطل اولور زیاده
سببیله فسخ ممتنع اولدیغندن
اولور معلوم اولدیکی اقامت
طلب اتمزالا صاغق ایله
ضرر کورن کمسه طلب ایدر
امدی بولایقدر دکلدرکه قرنداشک
ضررنه استیم

٣ بایع [illegible]

واردر بورجی اودرسه بونده تمام اولدی دوردده
بیع وفا استحسانا عقارده صحیح اولدی معامل
ایچون متفق لر اختلاف اولدی صحیح اولمزد
عموم حاجة ایچون دنلدی صحیح اولماز خصوص
تعامل ایچون دنلدی دیدی سننندرکه تاجر بیع
وشراده مساهله ایلیه ده یعنی محکوقله مجلسک
عقدک وجوبندن صکره وبیعی بوزه اگر بایع بوزمق
استرسه بوشرطه دندر مصنفک مرادی بو اولمق
غالبدر لکن کلامنک ظاهری بوندن آبا ایدر
آق لکنه جمله یا سهوم کیدر زیرا آقنلری نقدا
ایدر مخذ ما صفا ودع ما کدر بیع قطعی اولدقده
نادم اولوب اقاله مراد ایتدکده صاحبی رضاسیله
بیعی فسخ ایدرسه بو کوزلدر زیرا پیغمبرمز صلی الله
علیه وسلم برکمسه مسلم قرنداشنک کیریه
کوردب نادم اولدیغی عقدنی بوزسه محو ایلیسه
الله تعالی انوک یوم قیامتده کناهینی بوزد
محو ایلر دیو بیوردی بو حدیث مصابیحده مسطوردر

اون

اون ایکنجی بودرکه اداسی ممکن یعنی مالی وار
واداسنه مانع یوق ایکن آلدیغی شیئک بهاسنی بایعدن
ادیسنی کجکدرمیه زیرا انی تاخیرا ظلمدر رضاقیمنی
کرکدر پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم غنینک
تاخیری ظلمدر بیوردی مصنف حاشیه ده بویله
دیدی اشباهده جنایاتده مدیون دیندن بری
اولور ایزا ایتدکده اما مورثنه ایتدیکی تاخیردن ظلمدن
بری اولماز دیدی ومدیونک صدقه ویرمسی
مکروهدر ومدیون دینی قضا ایتمدکجه زینت
ایله یاسرکه ایله آتمک یمک لایق دکلدر طریقه
محمدیه ده بویله در اون اوچنجی بودرکه الاجق
لیسنی چاره سز فقیر اولنجه صیقیه طلب ادادن
مهلت غایت سزادر زیرا ادا عسیردر بونده
ثواب کثیردر زیرا حدیث شریفده واردر المستدرکه
برکمسنه الاجقلیسنه وسعت ویرسه اول کمسنیه
هر بر کوننده صدقه ثوابی اولور الماغی دخی افضلدر
ابن مسعوددن وعقبه بن عمرو وانصاریدن

یعنی دینی وفات ایدر بعده
ورثه سنه تسلیم وابرا اولنسه
یمین فقط ما ورثه ایتدوکی
ظلمدن وعقوبتندن قورتلمز
تبعه سندن بری اولماز

ثوابی قضا ایدب الاجق
وسعت ویر

مسلم روایت ایدر انلر ایدرلرکه پیغمبریمز صلی الله
علیه وسلم ایدر محاسبه اولنورسزدن اول
اولانلردن بر رجلک اتک ایچون خیردن برشیئ بولنماز
الا بو قدرکه اول رجل ناسه قاریشور ایدی و مالّی
ایدیجک کوله‌لرینه امر ایدر ایدیکه اونلر کچسونلر فقیردن
الله تعالی بز بوکا احقدرز کچک دیر مسامحه‌ده بولنه
دُر چاره سنه مهلت فرضدر الماملق مندوبدر
اشباهده ایدر فرض نافله‌دن افضلدر الا برقاج
مسئله‌ده دکل اولکی معسری ابرا مندوبدر
واجب اولان مهلتدن افضلدر ایکنجی ابتدا سلام
سنتدر واجبدر رددن افضلدر اوچنجی وقتدن
اول ابدست مندوبدر افضلدر وقتدن صکره‌کی
ابدستدنکه اول فرضدر اون دردنجی بودرکه
احوال نقودده اهمال و مسامحه اتمه‌یه ایکنجه
زیوفدن اقچه‌نک قالبن المقدن صاقنه ودخی
ویرجک زیوفنی ویرمکدن صاقنه زیرا زیوف
اقچه‌یی ویرسه الان بلمسه لانه ظلم اتمش

اولور

بو بوریلوفقی وارد فقه تحا وزا ایدب انلر کچی ویر اولاد دکی بارد قوم داوه بزدن تجاوز ایلیه دیر ایدی بعده وفات ایدقوه باری تعالیه لقائه معنوی الله تعالی قی اولدقده عفو ایدب کوناهلرندن تجاوز ایلدی

یعنی اجلی اولدیوغنه ابره الکرم

مالی وارایجی

حدیث شریفده وارد اولدیغی کبی برکمسه فقیر اولان مدیوننه مهلت یا اکثر بر وقت اورنو نعقی و اسقاط ایلیه ذوالجلال عرشنک کولکسنده کولکه‌لندوره واخر حدیث شریفده برکمسه مهلت ویرب و وعده سنی ذکر ایده تاخیر ایلیه هرکون مقابلنده دینک مثلی صدقه شو بو ویریلور و وعده سی کلدکده یینه تاخیر ایلیه هرکونی مقابلنده دینک ایکی مثلی شوابی قدر ثوابی ویرلور و بو فضلتدن اولوری سلفدن بعضلر مدیوننی تززادا ایدیک قطعا اخزلردر

وجوبنه دلالت واردر امدی بورجلو اولان فقیری مفلس یا عاجزه اولور یا غنی مکروهیلر اولور بیسی افتشتر او غشی اولور

الغش وصافی اولمیوب قاریشق اولمق بهم

اشترا ایلدکده

المغشوش با قرله ویا غیری نسنیله قارشمش التون وکومش بهم

رشوت کبی

الجنایة بالکسر صوچ وکناه اولمق جمعی جنایات کلور بهم

اولور زیرا بو غشدن پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم
بری غش ایدن بزدن دکلدر دیدی اشباهده ایدر
غش حرامدر الا اسیر مسلمی دار حربدن السه
زیوف اقچه یا مغشوش عروض ویرسه جائزدر
اکر حر ایسه دا اکر عبد ایسه جائز دکلدر وبر دخی
زیوفی واکسکی جنایاتنه ویرمک جائزدر الان
بلسه ویرسه بیله ناسه ضرردن خالی اولماز
غالبا زیرا انی الان اکثریا برکمسه‌یه الدایوب ویرمدن
خالی اولماز بو حال اوزره چکیلوب کیدر اول زیوف
اقچه باقی اولدقچه وناسک الینده دوراندقچه فسادی
عالمه اولوب کندیدن صکره دخی یعنی حیاتنده ضرر و
دتدن ماعدا مماتنده ده خلقه ضرردن خالی اولماز
فطوبی دولت وسعادت لمن یموت شول کمسه
ایچونکه اول اولور ویموت معه الکله بله اولور
ذنوبه کناهلری وویل خسران وزیان و وادی
نار لمن یموت شول کمسه ایچونکه اول اولور ویبقی
بعده کندیدن صکره قالور ذنوبه کناهلری

اتوکجون بعض سلفدن اول کلان ایواد ملوددن
نقل اولنمشدرکه اتفاق درهم واحدیر اقچه‌یی
خرج من الزیوف قالبدن اشد زیاده ضرر ایلیدر
من سرقة مائة درهم من الجیاد ایودن یوز اقچه اوغور
لمقدن زیرا یوز درهمی اوغورلق منقضیدر اردی
کسلجیدر اما بر زیوف درهمی انفاق معصیت مستمر
در اردی کسلمز کناهدر اول زیوف درهم خلقک
الندن دور ایدرسه خلقه ضرردن خالی اولماز
وکندیه کناه اولمقدن خالی اولماز حجاجه هیچ بر (حجاج ظالم)
امیدک وارمی دیدکده بر قاچ شیئی ذکر ایلدی
برده قالب اقچه خرج ایتدیم دیدی نصاب الاحتساب
بوبله‌ده در اما اول زیوف اولان درهمی براخر
سنه به باقر یالکوشه قاتوب براکت یابرسه
بوبله ایدیجی خلقک ما بیننده دور ایتمکدن قورتلسون
خلقی ضرردن خلاص اولسون ایچون اولورسه
انک ضرری یوقدر بلکی تحقیق ثواب واردر
سلفدن بری مال وبرسون ایوکم اقچه الوردی

ابو یوسن خرج ایدوب کمینی بر صندوغه قور ایدی
آخر عمرینه اول صندوغی کتوب اول قلب اقچه‌لری
چقاردی الهی سن بلورسنکه بن بو خلقه بو کم
اقچه‌لری ایو برینه قبول اتدیم یا سن بنم عملمی ایو برینه
قبول ایتمز میسک دیو دعا اوزرینه اولدی نصاب الاحتساب
برادرلرین بیشنی بودرکه بورجی چوق ایتمکدن صقنه
قلبه غم وحزن کتوردر وآداسی کوجیا اولور وبقایه مانع
اولور ودرد ایت حاصل اولور وتجارتینه ضرر ایدر عادتا
بورجلینک مالنه قاتم ایله طالب اولورلر وکاه نقصانینه
استرلر بالضروره اول جهایه وبرد زیرا داین کلور مطالبه
ایدر ومضایقه ایدر وبرمن عرضینه تعرض ایدر
وعقوبتینه جرأت ایدر نتکیم پیغمبر صلی الله علیه
وسلم غنینک تاخیری عرضنی وعقوبتنی حلال
قلار دیو بیوردی مصابیحده مسطوردر یعنی بورجه
نک بر غنی اوزرینه الاجقی اولسه استدیکی زمان
وبرمسه حق صاحبی ایچون اکا سوز ایله اذیت ایتمک
وادور قذف وفحش غیریله وعقوبتی دخی جائزدر

قاضی حبس ایتمك ایله واكر بورجله اولورسه حالی مشكل
اولور پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم مؤمنك نفسی
معلقه‌در بورجی ویریلنجیه دك دیو بیوردی مصابیحده
مسطوردر یعنی بورجلی اولدقده دخی روحی جنته كیرمز
یاخود روحنه قرشمز یاخود راحت و لذت بولمز بورجی
اوده‌نمدكجه اشباهده ایدر بر كمسنه آخرته سدس درهم
بورجله وارسه خصمنه یدی یوز ركعت جماعتله قلنمش
نمازنك ثوابی ویریلور اكر زیاده اقتضا ایدوب واحتیاجی
اولوب بورج ایدرسه اوده‌مك نیتیله ایده اكر بو نیت
ایله بورج ایدرسه اوده‌مك میسر اولوب دنیاده و آخرتده
نجات بوله زیرا حدیث شریفده وارد اولمشدر كه
من ادان دینا وهو ینوی قضاءه وكل به ملائكة
یحفظونه ویدعون له حتی یقضیه یعنی بر كمسه اوده‌مك
نیتیله بورج ایتسه اكا موكل ملائكه اوله لر كه انی
بلیادن و مالنی هلاكدن حفظ ایدوب وانك ایچون
دعا ایده لر تا كه اول بورجی اوده‌یجیه دك دیو بو
حدیثدن اوتوری سلفدن بر جماعت بورج ایدركن

ایدی

ایدی احتیاجلری یوق ایكن دیو شرعه شرحنده احیاء
علومدن نقل اولندی اما اوده‌مك مرادی اولمسه
قورقولودر كه اوده‌یه‌میه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم
هر كیمكه ناسك اموالنی اداسین مراد ایدر اولدیغی حالده
الورسه الله تعالی اندن ادا ایتسون و هر كیمكه تلفین
مراد ایدوب الورسه الله تعالی انك مالنی تلف
ایتسون دیو بیوردی مصابیحده مسطوردر مشارق
شرحنده ایدر پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم دریا
شهیدی ایچون ذنوبك كلیسی و بورج مغفرت
اولنور دیدی و هم دینلدیكه شول بورج ویریجیكه
بورجلسنی قصاص اولنجیه دك جنتدن منع ایدر
اول شول بورجلیه دركه بورج الدیغنی سفهده
و اسرافده خرج ایلیه اما حق واجبده بورج ایدن
كمسنه فقیردن اولوری و وفا دخی ترك ایتسه الله تعالی
انی جنتدن منع ایتمز ان شاء الله شهید اولسون
غیری اولسون زیرا سلطانك اوزرینه لازمدركه
انك دینن اوده‌یه اوده‌مزسه الله تعالی اندن خصمنی

راضی قلمق ایله قضا ایدر ابن ماجه عبد اللهدن روایت
ایدوکیندن اوتوریکه بورجلی قصاص اولنور یوم قیامتده
الا شول کمسنه دکلکه اوچ نسنه ده بورج ایدینوری
بر رجلدرکه فی سبیل الله قوتی ضعیف اولور بورج ایدر که
الله تعالی دشمننه قوی اوله انونکله وبر رجل دخی
یاننده بر مسلم اولور جهازلیجق نسنه بولماز الا بورجله
وبر رجل دخی نفسنی اوزرینه عزوبیتدن قورقاره نکاح
ایدر دینی اوزرینه قودقیدن اوتوری الله تعالی
بونلردن اوتوری یوم قیامتده قضا ایدر بونلره تمام
اولدی هدیة المهدیینده ایدر بر کمسنه نک بورجی
اولسه اونتسه اول بورج قرض ایسه یا بر شینک المش
انک بهاسی ایسه انکله قیامتده مؤاخذه اولنماز
اکر غصب ایسه مؤاخذه اولنور وبر کمسنه نک بر خرده
الاجغی اولسه اول ادم اولسه وارث ترک ایتسه
مدیون اندن اوتوری صدقه ایدر دینی مقدری
وبورجلی کمسنه اولسه وارث بورجنی بلمیوب مدیرا
نتی یسه دنلدیکه اوغلی اول بورج ایله مؤاخذه
اولنماز

اکر وارث بلورسه بورجی اودمک اوزرینه لازم
اولور اوغلی بلدکدن صکره بورجی اونتسه اوغلی دار
آخرتده مؤاخذه اولنماز کنه بویله ودیعه اولسه
اونتسه اولسه دار آخرتده مؤاخذه اولنماز اوننجی
بودرکه تجارتنده ربوادن وربوایه مشابه قرضده
جر نفعدن جزئی وکلی فائده دن صاقنه امام اعظمدن
روایت اولنورکه الاجقلیسنک اغاجی کولکه سنده
اوتورمز ایدی ودیرایدیکه خبرده واردر اولمشدرکه
هر قرضکه نفع جر ایده اول ربوادر طریقۀ محمدیه ده
بویله در ابو بکر دیرکه ابا حنیفه یه ملاقی اولدم
بر کسنینک قپوسی جلاد صکره کیوی چکیلور کوندن
دوردر بوندن سؤال ایتدم امام بنم بوننده الاجغم
وار نفع جرایده نهی اولندی بن بونک دیوارینی
کولکه سنده کولکه لنمزم دیدی شرعه شرحنده
بویله در اشباه کتاب مداینات امامدن مدیو
نینک دیواری کولکه سنده دورمازایمش دیو
روایت اولنان ثابت اولدی دیو ظهیریه دن نقل

اقجه دن زیاده ویرداول آدمه قرض ویرمك حرام
اولمق کوریتور زیرا معروف مشروط کبیدر دیدیلر
بن دیرم بوهدیه ده قاضیخاننك ذکرایتدوکی کراهت
ربا خوفندندر بعض کره رشوت خوفی ایله ده قبول
هدیه مکروه اولور اما خصوص کافرك هدیه سنی
قبولده کراهت کافرایله خصوصیتدن صلابت اولمق
خوفی ایچوندر هدیة المهیندن یاقودعی اوزره
بونلردن ظاهر اولدیکه فاسقك هدیه سنی قبولی
مکروه اولکه نهی عن المنکری ترك وبغض فی الله دن
قالمق خوفی ایچون وبونك تفصیلا بیانی باب
زیاده کلور ان شاء الله تعالی اون یدنجی بودر که
اوجوزلغینه طمع ایله یاخود امردینده جاهل اولمق
ایله یامساهله ایتمك ایله یاغیریله ظالمدن
یاخود سارقدن یاخود مال غنیمته خیانتی اولان
کمسنه دن برشیئی اشترا ایتمکدن صاقنه زیرا منهیدر
وانلرده میمنت وبرکت یوقدر خصوصا که بونلر شیئلردن
اوله الله تعالی اصحاب کهفدن حکایت ایدوب

بونده جر نفع بوردکی اکی هلاك اولسه
بقالك اودکرلازم کلور

ایلدی قهستانینك برکمسنه بقاله ویا اتمکجیه ویاغیریه
بعدایدن واقجه دن برشیئی قرض ویرسه مثلا المدعی
هلاك اولور دیو اول شرط ایله اندن کرك اولان شیئی
حسابنجه آله قرض تمام اولنجه دك بو مکروهدر زیرا
بوقرض نفع جرایدی اول نفع بقالدن حالا لامحالا لابسه
در اکر قرض ویرمزدن اول بینلرنده معلوم ومتقرر
اولسه که مشتری شوقدر اقجه ویرر که بقالدن
اذا اذ لازم اولدقجه آله امر بویله اولسه بعده قرض
ویرسه مکروه اولماز دیدی طریقه محمدیه ده اولی
اولان ودیعه ایتمکدر صکره دیلدکجه کندن المقدر
ضایع اولورسه بقاله برشیئی لازم اولماز دیدی
قاضیخانده قرض الان قرض ویرنه برشیئی هدیه
ویرسه اول هدیه لاباسدر دیو ایوبر منفعتدر که
قرضده شرط قلمدی اکر تورع ایدوب قبول اتمزسه
اول افضلدر دیدی بوبعد القرض هدیه ویرمك
عادت اولمدوغنده در اشباهده قرض الانك
عادتی جاری اولسه که قرض ادا ایتدکده الدیغی

انجق

شبهه دن ابعد

اكثري طعامنگا ديدي يعني بونلرگ مبايعاتي جائز سويله
كوندردكن ديديلركه بن بر طعام كتوردكه اول غضب
ايله وسبب حرام ايله الينمش اولميه تفتيش معاملده
بويله در فاضيخانده بركمسه تاجردن بر شيء آلسه
حلالميدر حراميدر سؤال ايدرمي نظر اولنور اگر
اول زمانده اول شهرده غالبا جائز سوده حلال ايسه
سؤال اتمز حكمي ظاهره بنا ايدر اگر غالبا حرام
ايسه وبايع حلال وحرام صاتجي ايسه احتياط
ايدر ايدر وسؤال ايدر ديدي اشباهده ملتقطدن
نقل ايدر اشيا عادت جاري اولان اوزره در اگر
غالب اسواقده حلال ايسه سؤال واجب اولماز
واگر غالب بر وقتده حرام ايسه ياخود رجل مالي
بولدوغي يرده اكثر حلال وحرامه يا قمز اولورسه
اندن سؤال اولنور حسندر ديدي يمن قنيه دن
نقل ايدر اهل سوقك اكثر بيعلري فساددن خالي
اولماز ديو ظننده غالب اولورسه اگر غالب حرام
ايسه شرادن تنزه ايدر لكن مع هذا شرا ايسه

كثيره

كنديه طيب اولور بو بوني اول ملتقطدن كتوردك
ديدي بو ذكر اولنان الذي شيلرده در وبر ديكي
اقچه حرام اولورسه بنه فاضيخانده ايدر بركمسه
غصب ايله اينان اقچه ايله بر شيء آلسه بعضيلر
سويلر اقچه يه ديو الموشسه الذي كنديه طيب اولمز واگر
بو اقچه يه ديرسه اول اقچه دن ويررسه طيب اولماز
ديولر وبعضيلر بو اقچه يه ديرده غيري اقچه دن ويررسه
ياخود بو اقچه يه ديمه مش لكن نيتي اول اقچه دن ويرمك
اولسه واندن ويرسه كنديه طيب اولماز ديديلر
بوا خوطدر فتوى طيب اولمق اوزره در مگر بوگا
ديه واندن ويره ودخي طريقه محمديه ده ايدر في
زمانينا فتوى شونك اوزرينه دركه حرام ايله اينان
حلالدر طيب در مگر حين عقدده اول حرام اقچه
اشارت اولنه واندن ويريله اول زمان ملك
خبيث اولور فاضيخانده حظر واباحه ده ايدر
بركمسه كنديك يانينده وديعه اولان دراهم
ايله بر شيء آلسه وانده فائده ايتسه نفير ديديكه

اگر یا زادی ودیعه یه ایدوب اقچه یی ودیعه دن ویررسه
فائده یی تصدق ایدر ابی حنیفه ومحمد قوللرنده واگر
ودیعه یا زادا ایتمیوب اقچه یی ودیعه دن ویر یا غیریدن
ویررسه فائده یی تصدق ایتمز جمله سینک قوللرنده

اون سکزنجی بودرکه طشره دن گلان تنه یی طعام
یا حیوان یا غیری یقین گلدکده قرشولیوب المیه زیرا
اول تنه یه عامه حقی تعلق ایدر بو فقیرک گلدوکی
اولدرکه شمدیکی زماننده اکثری بودرده مثلا اولقله
مالکلرینه برکات قالمیوب اکثری مفلس وفقیر اولورلر
مصنف حاشیه سنده بویله دیدی زیرا بونلرک اهل بلده
ضرر اولمش اولور الدین النصیحة یعنی دینک تمامیتی
بویکی کندیه سودیکی غیره دخی سومکدر مقتضاسنی
ترک ایتمش اولور مسلمانم دین کمسنه که لایق دکلدر
لایق اولان بودرکه شهرا ایچنه گله بازاریرنده طوره
بیع من یرید اوله بیجی وصاتیجی آله اما تجار لوالوب
آخره الدیرمه قلدی وقرشولیوب المدن اشد واضردر

اون طقوزنجی بودرکه برطلوق ایله یا جوال ویا زنبیل

یا غیری

احتکار علمنده دور اهل بلده یه ضرری اولورسه مکروهدور یازغی بیانده تلبسلکی ایدرسه یینه مکروهدور

ویا غیری قاب ایله بر تنه الوب طلوغینی وقابینی
بچون یطمان یاخود بر یطمان دوتمق اوزره بیع ایتمک
بیع فاسددر زیرا بو عقدک اقتضا ایتدیکی دکلدر
طلوغک تقدیرکله حکمی معلوم دکلدر طوتدقلرندن
زیاده یا نقصان گلمک احتمالی واردر بونک هر برینک
بر طرفه نفع واردر بو شرط اوزره بیع اولندی بو شرط
مفسددر اما طلوغک اغرینی چقارمق شرطی ایله
بیع ایدوب طلوق ایله طارتسلر ده صکره بوشالدوب
طلوغی طارتوب یاخود طلوغی اول شیئی قومازدن
اول طارتوب طلوغک اغرینی کیرو سیرو دورسه
اتفاقا جائزدر زیرا بو عقدک مقتضاسیدر بونک
ایکی طرفه ده نفع یوقدر اما بو شرط اوزره بیع ایلکدن
صکره طارتوب طلوغک کیرو سینی دمکدن اول
مشتری اول قابک ایچنده کی شیئی صاتسه ابی
حنیفه دن روایت اولنور که بیع جائز اولماز ابو یوسف
جائز اولور دیدی قاضیخانده بویله دیر یاخود طلوغی
ایچنده کی تنه دن عد ایدوب مثلا بیز طلوغی

بو صورتده ظرفی وظرفک داخلنی تورزن اتفاق ایلسیله یعنی ایله سوز وشترینکدور ایدر بو تقریردن ظاهر اولدیکی قابک وزنی اولدن بلنمش اولیسه قابک اغرینی طرح ایتمک شرطیله عقد جائز اولور

چیسی کونور بازاری … بهای

بیتن صاتوب بیوی جمله هر نسنه هر نیه بارسون لکن
ایسه بارسوب اتمکجیه بر مقدار اقچه ویریب دیسکی
بو اقچه یه شو قدر یوزاوقه اتمك اشترا ایندم بعدم
یاسلسه هر کون لازم اولدقچه بش وقیه اتمك ویر
دیسه یعنی طلب ایدوب السه بو اشترا ایندم دیدیکی
عقد فاسد اولور دیدیکی مکروهدر زیرا عقد فاسد
ایله یدیکی قاضیخاندن بویله دیدی قهستانیدن کنه بویله
معامله یی اتمکجینك غیریدن السه دیدی اما
بر قاچ اقچه ویرسن اولندن اشترا ایلدم دیو سویلمك
سیزن باشلسه هر کون مثلا بچق بطمان یاخود
بر بطمان السه اتمك بهاسی بللو اولسه یعنی
بر وقیه بر درهمه اولسه جایز اولور بوحالاولدر
نقد دکله اقچه و بودکن نیتی شرا ایسه ده زیرا مجرد
نیت ایله بیع منعقد اولماز قاضیخاندن بویله در
زیرا بیع بو صورتده الدیغی زمانده مبیع واکر بهاسی
معلومدر بیعی صحیح اولور اکر مبیع واکر ثمن
مجهول اولورسه بیع جایز دکلدر زیرا نزاعه مؤدی

برکسه وقتا بعد وقت یعنی ازار المق نیتیله بقاله یا اتمکجیه اقچه ویرسه اکر … جایز اولور

اولور

٤١

اولور مصنف حاشیه ده بویله دیدی بکرمی برنجی
بودرکه بقالدن بعض نسنه لر السه عقد صحیح
اتمکسزن وبیان ثمن اتمکسزن برنجه زماندن
یعنی استهلاك کدن واکلدن صکره حساب کورسه
بو دخی جایز دکلدر زیرا بو بیع معدومدر معدومك
بیعی باطلدر قیاس بودر لکن استحسانا بو جایزدر
دبو اشیاده ذکر اولندی انجق بهاسی معلوم
ومتعین اولنده تعاطی طریقیله ده جایز اولور ات
واتمك کبی امدی بهاسی معین اولمینلرك دخی یاغ
وبال کبی الدیغی وقتده بهاسنی تعیین اتمك کرکدر کم
الدیغی زمانده بیع بالتعاطی طریقیله جایز اوله
تعاطی بایع ایله مشترینك مجلسده ثمنی ومثمنی
اعطاده واخذده تسادکنه دیرلر امدی بدلینك
برینی قبض کفایت ایتمز تیکم حلوانی بویله دیدی
قبضی کفایت اتمك مبیعی قبض ایدکده در اما
ثمنی قبض ایدکده کفایت ایتمز تیکم عماد یده بویله
در لکن زاهدیده کفایت ایدر اکر شرا وجهی اوزره

تعاطیدن تساد ور ایلیسن معنی بایع اقچه المقدور مشتری ده بیعی المقدور لکن بو مقابله سوق کلام مناسب اولان … مبیعو ویریسیم ویرب مشتری دخی المقدور

اولورسه دیدی قهستانیده بویله در یكرمی ایكنجی بودر كه
ناسك وحیوانك یییه جكدن برنسنه آلمیه بهالنسون دیو
صاتایم دیو صاقلیه زیرا بو نیت ایله اولوب صاقلمق
احتكاردر الجالب مرزوق والمحتكر ملعون حدیث
رسولدر ودخی محتكر قتلۀ انبیا ایله حشر اولنور
دیو وارد اولمشدر بو نیتجه اولوب صاقلمق ایله محتكر اولور
اكر قرق كون یا برآی یا بر سنه دن زیاده صاقلورسه
بو مقدار حاكم صاتمق وتعزیر اتمك ایچوندر كناه ایچون
دكلدر زیرا كناه كار وملعون اولمغه آز صقلمق ایله
چوق صقلمق برابردر لكن صقلمسی چوغالدقجه لعنت
دخی ارتر یعنی درجه ابراردن اوزاقلغی ارتر بوراده
لعنتدن مراد بودر اما الله تعالی رحمتندن اوزاق
اولمق اول كافره مخصوصدر مؤمن كناه كبائر ایدیكا
بیله ایماندن چقماز طعامه وغیریه حاكم یعنی امام
یا قاضی ناس اوزرینه نرخ ویرمك مكروه اولور
محتكر اولورلر ایسه ده كندیه وعیالنه وسعت
اوزره یییه جكدن زیاده سنی دكر بها ایله یا غبن

یسیر

یسیر ایله بیع ایله امر ایدر صاتارسه فبها والا انكار امری
ایدر ووعظ وتهدید ایدر قبول ایدرسه فبها والا حبس
ایدر وكذی رأیی ایله تعزیر ایدر امدی نرخ ویرسه ده
قورقوسندن صاتسه اول شیئی مشتریه حلال اولماز
پیغمبر صلی الله علیه وسلمك قولی ایچونكه مسلم كشینك
مالی حلال اولماز الا اندن طیب نفس ایله مكركم
قوتینك صاحبلری قیمتدن تعدی فاحش ایله تعدی
ایدوب ایكی بهاسنه صاتالر اول زمان اهل رأیك
مشورتیله نرخ ویرمك لا باسدر اكر نرخدن زیادیه
صاتارسه جائزدر قاضی امضا ایدر اكر هیچ بیع اتمزسه
یاندرینه حاكم بیع ایدر صحیح بودر بونده اشارت
واردر كه ایكی قوتدن غیرده نرخ یوقدر عتابی
وحسامی وغیریلر بویله تصریح ایدیلر لكن بو قوتلرك
غیرینك صاحبلری تعدی وعامیه ظلم ایدكلرنده
حاكم نرخ ویرسه ابو یوسف قولی اوزره لا یقدر كه
جائز اوله دیدیلر قهستانیده بویله در محتكره صاتمغله
امر ایدر یا خود قاضی بیع ایدر صحیح بودر اتفاقا

اتفاقا دردر ده. بویله در لعنت اولنان محتکر امام
اعظمه و محمده کوره اول کمسنه درکه ولایته کویه
یا شهرده بینور نسنه یعنی انسان بیه جکی و بدنلری
انوکله قائم اولور رزق بغدای و اربه و داری
و برنج و خرما کبی بال و یاغ دکل و حیوان بیه جکی
صمان و اوت کبی کله ده ابی یوسفه کوره حبسی
عامه یه ضررلی اولان هرشی کله ده التون و کمش
و اثواب و غیری کبی آنی اوجونلقدن الاکه بها المسونر
بعضلر قیننده علی زماننده الاکه زیاده بها المسونر
صتایم دیو اکر اول ولایت کوچک اولوب الماسیله
ناسه ضرر اولورسه اما بیوک شهر اولوب بونک
الماسیله ضرر اولمازسه ملعون اولماز زیرا مالنی
حبس ایتمش اولور اما کندی اخر ولایتدن کتورسه
نقدر یقیننده اولورسه ابی یوسفدن بر روایتده
نصف میلدن زیاده اولورسه بو جمله قهستانیده
مذکوردر یاخود عقاریدن و عرضه سندن و ترلاسندن
حاصل اولورسه انی حبس ایتسه لعنت اولنان محتکر

یعنی اول بینور نسنه لری المکی

اولماز

اولماز بو امام اعظمه کوره در ابی یوسفه کوره آخر
ولایتدن کتوردیکنده ده مکروهدر و امام محمده
کوره ده مکروهدر اکر بریردن کتورسه که اول ولایته
بو شئ عادتا اول یردن کلور مختار اولان بودر ملتقی
بویله در لکن خلقک احتیاجی اولنجه افضل اولان
صقلمیوب صاتمقدر زیرا کراهتدن خالی اولماز و هم
ثوابی چوقدر زیرا حدیث شریفده وارد اولمشدرکه
من جلب طعاما فباعه بسعر یومه فکانما تصدق
بر کمسنه آخر ولایتدن طعام کتورسه ده اول کونک
سعرینه صاتسه صدقه ایتمش مثابه سنده اوله بو کثرة
ثوابه دلیلدر بوندن صکره کلجک کراهته اشارتدر
و دخی بعض سلفدن اولکی تجارک برندن حکایت
اولنمشدرکه واسطدن بصره یه بر کمی بغدای کوندردی
صاتلمق ایچون اما احتکاردن غایت احتراز ایدوب
آنی اولان وکیلنه یازدیکه مکتوبنده تنبیه ایدیکه
بو بغدایی بصره یه کیردیکی کون هر نه سعر ایسه اکا
صتاسن دیو اما بغدایی بصره یه واردقده اوجوز

ایدی اننده اولان تجار اول وکیله دیدیلرکه بو بغدایی
صاتمغی بر جمعه تاخیر ایتسک چوق فائده ایدرسک
امدی وکیلده بر جمعه تاخیر ایدوب بغدایی چوق
فائده ایلدی یعنی چوق فائده ایله طالب اولدیلر
اولدم اول بها ایله صاتوب صاحبنه احوالی بیلدردی
صاحبی دخی ما وقع بلدکده وکیلنه مکتوب یازوب
دیدیکه بز دینمزده احتکار کناهندن سلامتله از
فائده یه قناعت ایدرک سن مکتوبده اولان امره
مخالفت ایلدک امدی بو مکتوب وصولنده مالک
کلیسنی فقرای بصره یه صدقه ایده سن امید درکه
بو صدقه ایله احتکار کناهندن باشه باش قورت
یلاوز یعنی صدقه ثوابی و احتکار کناهی برابر کلور
انوکله خلاص اولالم احتکار ایچون معذب اولمدن
زیرا حسنات سیئاتی کیدر در امدی آخر دیاردن
کتوریلان شیئده احتکار اولورایمش یکرمی اوچنجی
بودر که بر صبی اوشاق بر بالغ اولمش کیشه بر شئنه
کتوردسنه کندی ایچون لازملی اولان شئنه اشتسه

جوز کبی فندق کبی اول صبی یه آنی بیع ایتمیه والحاصل
صبیلر شرعا محجورلردر و بیلری اذن ویرمدکجه
تصرفلری جائز دکلدر مصنف حاشیه ده بویله بیدی
و دخی کوکلی و مغلوب مجنونلر واما مین قیندن
سفیهلر بعض مسئله ده و مدیون مفلسلر شرعا
محجورلردر اشباهده و ملتقی ده بویله در فا
صحانده بیع موقوفدر بیعی و شراسی باباسنک
یا وصیسنک یا جدنک یا قاضینک اجازتنه توقف
ایدر معتوه دخی بویله در صبی محجور سفیه اولدی
دخی حالده بالغ اولسه انک بیعی و شراسی وصینک
یا قاضینک اجازتنه توقف ایدر بر کیشی ماذون
و مدیون کوله یی [غرمادن] ادنیسن صاتسه اول غرما
اجازتنه موقوفدر دیدی و دخی اشباه فن الغارده
قریب اولسه بر موضعده ایدر غفلت دخی اما مین
قیندن اسباب حجردندر غافل مفسد دکلدر و فسادی
دخی قصد ایتمز لکن فائده لی تصرفاتی کلمزده المغفل
و صاتمقده الدنور قلبی حیله دن سالم اولدیغیچون

اداوسز کوم

اما اوده انتفاع اولنه جق نسنه اسلنسه دوزکبی
صابون کبی بیع ایتسه ضرری یوقدر زیرا ظاهر حال
بودر که اولکی صورتده مأذون دکلدر خصوصا صبیلر
الدوغی آلت لهو ولعب واسراف اولان شیلردن
اولسه صکره کی صورتده مأذوندر صبی یه لازملی
اوده لازملی شیلر مستوز الحال اولان صبینك
اولماسنه واولمامسنه قرینه در وعلامتدر اما
مأذون ایدوکی یادکل ایدوکی یقینا معلوم اولدقده
هرنه اسلترسه بیع اتمکده علامته حاجت
یوقدر یکرمی درد نجی بودر که اهل مصرك بن
طعامه احتیاجی واز ایکن زمان قحطده اهل
مصره بیع ایتمیوب بهالی صاتمتك ایچوندر اهل
مصرك غیری کنارده اولاندره صاتمیه بو دخی
منهیدر احتراز لازمدر والحاصل بر طعام مصره
کلمش مصرك ایچنده اولسه اهل مصرك واهل
قریه نك احتیاجی اولسه اهل قریه زیاده اقچه
ویرمکله طمعدن ناشی اهل قریه یه صاتمیه زیرا

اهل مصرك حقی تعلق ایلدی اما ضرورت اولمسه بیع
جائز اولور مصنف حاشیه ده بویله دیدی ودخی
اهل قری قحط زماننده طعاملرینی مصرده ساکن
برکمسه یانینده قومایه زیاده بها ایله صاتمدن اوتوری
بو دخی منهیدر نهستانیده وغیریده یادر یکرمی بشنجی
بودر که برکمسه اوزدینه بر قیح کیله بغدایی یاخود
آدیه آلاجغی اولسه ده اول بغدایی یاخود ادیه یی
ویرمسیله صاتسه جائز اولماز شخص واحدك دینی
مقابلنده سنده دیندر اما ثمن حال اولسه بیع صحیحدر
زیرا بونده محذور یوقدر ودخی مثالی بویله ده
اولور برلوده کی سلم طریقی اوزره ویرلو زمانی
کلدکده ادا ایدهمدوکن بوسنه یه دکین اول برینی
صاحبنه بیع ایدر مصنف حاشیه ده بویله دیدی
زیرا مجلس عقدده ثمن قبض اولنمادیغنه افتراق
عن دین بودین بوجدن بو رجله ایرلق اولمش اولور
بوایسه منهیدر طوتوق جواز بودر که اول بغدایه
برثوب آله یعنی بر اسباب آله وقبض ایدوب صکره

اجل معین اسنه

بوینی

زیرا کتنك کندو یازدیغی موجود اولمایان نسخه صاغقوزی شیخی محترم تصحیح ایلمشدر

اول نوعی اجل معین ایله بیع ایدن مصنفك بر نوعی اله
دیدیکی التونلی وکمشلی اولان شیلردن احترازدر
زیرا ویرسیه صاتسه کرکدر بونلری التونه ویا
کمشه ویرسیه صاتمق جائز اولمادوغی اشباهده کلور
قبض ایدن دیدوکی زیرا قبضدن اول منقولاتی
صاتمق جائز دکل دیسه کرکدر واجل معین ایله
بیع ایدن دیدیکی زیرا اجل معین اولمینجه ویرسیه
مال ویرمك جائز اولمدیغی ذکر اولندی بو مسئله
حفظی واجب اولنندر زیرا بعض کمسه قرض
بغدایی الور صاحبی طلب ایتدکده ویرمزده ویرسیه
اقچه ایله اوزرینه کی بغدایی واریه‌یی صاتون الور
قاضیخاندن ذکر اولندیکه بر کمسه بر رجله بر مد
بغدایی قرض ویرسه صکره قرض الان قرض ویردیکی
بر قاچ اقچه‌یه صاتون النسه جائزدر کرك قرض
یرنده قائم اولسون کرك اولمسون قائم اولمدقده
علی قول الکل جائزدر قائم اولسه ابی حنیفه ومحمد
قولنده بنه جائز اولور ابو یوسف جائز اولماز دیدی

اشباهده

اشباهده دخی بو نیله مطلق ذکر اولندی نقدیی ویرسیه‌یی
قید ایتمدیلر مکر مراد نقد اقچه دیمکدر درنیله یکومی اینجی
بوددکه کیله ایله الینان بغدایی واریه‌یی ودارتیله الناد
یاغ وبال کبی وصایلان ابن ملك معدود متقارب
دیدیکی جوز ویمرطه کبی تننه لوبی النسه صایلانن امام
اعظمدن ایکی روایت وار بر روایتده ارشو نلنان کبیدر
قاضیخانده مذکوردر اما مین قینده صایلان ارشو
نلنان کبیدر ملکدن بو نیله درمشتری اولان بردخی
تکرار اوراده یاغیری یرده اولچه زیرا پیغمبریمز صلی الله
علیه وسلم حتی یجری صاعان دیدی قاضیخاندن
یازدارته ودخی صاده که اکل ایمشی وبیع ایمشی
حلال اوله وبیع ایتدکده اندن ایدرمکی فائده کندیه
حلال اوله بر ازیه ده ایدر بر کمسه قصابدن ات
الدی وزنله بر درهمه وقبض ایتدی اکر قصاب
کندی قبولنی بو عنزلدیرم اکا صاتدی ایسه مشتریه
یمك حلال اولور وزندن اول واکر قصاب وزنله
المش اولسه اندن الان وزندن اول یمك حلال

اولماز بیع حلال اولدیغی کبی احتیاط ایچون سکف
موازینی اولورده دوتارلردی زیرا زیاده اولمق احتمالی
اولور زیاده سی بایعکدر یا کلدیکی زیاده ویردیکی
بلسه ویرمزدی غیرک مالنده تصرف جائز دکلدر
اول احتمال ایله اول ثمنه بتون حرام اولور اما
اولچوب ودارتوب وصایوب اول زیاده معلوم
اولسه وایرلسه همان اول زیاده حرام اولور
باقی حلال اولور اول زیاده‌یی یا ویره ویا بهاسنی
ویره یا حلال ایتدوره اکر اکسیک کلورسه بایعدن
طلب ایده ویردرسه فیها والا بایعه حقی اولور
زیرا تمامه عقد اولندی وبو اشلر ایله اولکی
عقد صحیح اولدی اما بو اشلر اولمدقچه فاسد
اولدی نقصان ایسه حقی اولماز واول شی
بتون کندیه خبیث اولور الله اعلم اما بعد
البیع مشترینک حضورنده کیله لنسه ویا
دارتلسه ویا صایلسه اول کفایت ایدر تکراره
حاجت یوقدر وقایه صحیح اولان بودر دیدی

حل

لکن تکرار ایدرسه کوزلدر اختلافدن سالم اولور بیعدن
اول اولنه اعتبار یوقدر نقدر مشترینک حضورنده
اولورسه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم نهی ایلدیکی
ایچون شیخ امام ابو بکر محمد بن الفضل نهیه محمولدر
شونکله مشتری حاضر اولمسه بایعک کیلی وقتنده
انکا حاضر اولسه وبایعک کیلنی کورسه بیعدن صکره
کیله لنمکه حاجت یوقدر دکنه بویکه بایع شمدی وزن
ایلدم فلانه دیسه تکرار وزنه محتاجدر اکر حاضر
ایسه اول کفایت ایدر ارشونلنانده بایع اون ارشوندر
دیسه مشتری تصدیق ایتسه اول کفایت ایدر دیدی
قاضیخان بویله در ودخی بونلری بر کیمسه مجازفه
یعنی قرکدیله وتخمین ایتمک اوزره اشترا ایتسه بایع
واکر مشتری بونلری اولچمک ودارتمق وصایمق
لازم دکلدر ضرری دخی دکلدر اولچسه ودارتسه
وصایسه حرام اولور دیدکلری باطلدر ارشونلنان
قنه‌یی ارشونلیه اشترا ایتسه بر دخی تکرار ارشو
نلمغه حاجت یوقدر الا مکر که هر بر ارشونه اقچه

تعيين ايتمش اولە اولزمانڭ مشتری تكرار ارشونلمدقجە
تصرف ایتمك جائز دگلدر مثلا بایع شو ثوبی اون ارشوندر
یوز اقچەیە بیع ایتدم دیسە تكرار ارشونلمق لازم دگلدر
امّا دیسە كە اون ارشوندر هر بر ارشوننی اون اقچەیە
صاتدم تكرار ارشونلمق لازم اولدی مصنّف
حاشیەدە بویلە دیدی بیرمی یدنجی بودر كە منقولا
یعنی بریردن فالقمەسی ممكن اولوبدە عقار اولمیان
نسنەیی ودخی امام محمدە كورە عقار اولان نسنەیی
ملتقی دە بویلە در جامع الفصولیندە عقار بناسی
اولان برامّا ضیعە بناسی اولمیان یردیدی مصنّف
بوایكیە شامل ایلدی زیرا منقولاتە قرشو سویلدی
اشترا ایتسە قبض ایتمكسزین بیع ایتمك جائز دگلدر
حتی منقولات غیب ایلە قاضی حكمی ایلە رد اولنسە
اكر قبض ایتمزدن اول انی مشترینك غیریە صاتمق
جائز دگلدر اشباهدە بویلە در قاضیخاندە بر رجل
بر شیئی السە وقبض ایتسە بعدە اقالە ایتسە لكن
مشتری بایعە تسلیم ایتمسدن ثانیا اول شیئی

بایعدن

بایعدن السە المبیع جائزدر دیدی اشباهدن بعد
الاقالە مشتریە ومشترینك غیریە بیع جائز اولمسنە
اشارت ایلدی امّا قبضك كیفیتنی قاضیخاندە ذكر
اولندیكە ابو حنیفە دیدیكە مبیع ایلە مشترینك
بیننی تخلیە قبضدر اوچ شرطلە بری بودر كە بایع
مشتریە سنك ایلە مبیعك بیننی تخلیە ایتدم مبیع
قبض ایلە دیە مشتری دخی قبض ایتدم دیە ایكنجی بودر كە
مبیع مشترینك حضورندە اولە مبیعی المغە واصل
اولە مانعسز اوچنجی بودر كە مبیع ایرلمش اولە
غیرك حقیلە مشغول اولمیە اكر غیرك حقیلە
مشغول اولورسە بایعك جوانبندە اولمق وبوكا
مشابە اولان كبی اول تخلیەیە مانعدر ابو یوسف
ایلە محمد اختلاف ایتدیلر بایعك اوندە اولمسی دخی
بوندندر بر كیشی خادمی صاتسە مشتریە سنك
ایلە خادمك بیننی خالی قلدم انی قبض ایلە دیسە
خادم بایعك منزلندە ایكیسنك حضورندە اولسە كە
قبضنە واصل اولور مشتری صباحدك دورسوت

ديوب قبضدن ابا ايلسه حادمدن هلاك اولسه مشترينك مالندن هلاك اولور ابي يوسف قتنده بنه قاضيخانده
ايدر بر كمسنه بشركه صاتدي كوب ايچنده قويدي اوچ
ايچنده مشتري ايله بشركه نك بيننى تخليه ايتدى مشترينك
كوبي مهرلدي بايعك اونده قودى صكره بشركه هلاك
اولدى مشترى مالندن هلاك اولدى محمد قولنده
قتولى بونك اوزرينه در قاضيخانده ايدر بر كشي كمورك
الدي بايعك اونده چوالنده مشترى الني كمورك اوزرينه
قودى قبض ايتدم ديدى صكره براخره صاتدى اودن
چقارمزدن اول بونك بيع جائز اولور ديرا قبضدن
صكره صاتدى ديديكن بو امام محمد قوليدر بونك
تأويلي بايع كنديله كمورك بيننى تخليه ايديسه
ديمكدر دينه قاضيخانده ايدر بر رجل بر خسته ات
الكسه بايعك آخورنده مشترى بوره ده بوكيجه
دورسون اكر بك ضعيف اولوب اولورسه بنم
ايچون اولسون ديسه بايع ايچون هلاك اولور
مالندن اولمازينه قاضيخانده ايدر اونى كيلي بي

كيلي

كيل ايله باوزنبي وزنله صاتسه ومشتريه
سنك ايله بونك بيننى تخليه ايتدم ديسه ومفتاحي
دخي ويرسه مشترى كيل ووزن ايتمسه مشترى
قبض ايتمش اولدى اما مفتاحي ويرسه سنك ايله
مالك بيننى تخليه ايتدم قبض ايله ديمسه قبض
ايتمش اولمز سغنده ايدر بر كمسنه بر معين طعام السه
اول بر كيلكه اولتق اوذره وغرارلرني بايعه ويرسه
وديسه كه بنم سندن اولان شيئمي بونك ايچنه كيلله
بايعدن ايشلسه مشترى قبض ايتمش اولور اما ثمندن تصرف
قبض ايتمك يسيزن جائزدر التونه وكمشه ايتمان
خلقيه ديرلر اكلمدر بازثمن مشترينك بايعه مبيع
بدلنه ويرديكي شيئه ديرلر اقچه واقچه نك غيري
انك ايچون مصنف ثمندن كرك تعيين ايله متعين
اولسون كرك اولمسون ديو تعميم ايلدى حتى بر قاچ
اقچه يه ياخود بر كيله بغداي بر متاعي صاتسه قبض
ايتمزدن اول اقچه نك ياخود بغدايك بدلنه بر اخر
نسنه السه ويا بر كمسنيه هبه ويا صدقه ايتسه

ویا حواله ایتسه جائز اولور **فصل** بلکل که صحیح
اولمیان بیع ایکی قسمدر اولکیسی بیع باطلدر ایکنجی
بیع فاسددر بیع باطل دخی ایکی قسمدر بریسی شرعاً
انتفاعی مباح اولمیان مالی اقچه ایله صاتمقدر
خمری وخنزیری صاتمق کبی وبریسی دخی مال اولمیان
نسنه یی صاتمقدر دده بویله در ملتقی ده ایدر
عرضی خمره یاخمری عرضه صاتمق فاسددر بیع باطل
اولدر که اصلیله ده ووصفیله ده صحیح اولمیه
ودخی مشتریه اصلا ملک افاده ایتمز مجلسنده
بایعك اذنی ایله قبض ایدرسه حتی بیع باطل ایله
بیع اولنان قوله یی مشتری آزاد ایتسه اعتاقی
نافذ اولماز قاضیخانده بویله در فانی ومردار اولمش
اتنی وددباغتدن اول دریسنی ویاغنی صاتمق کبی
کمکنی وسکرنی وددباغتی وقیلنی ودوکنی بیع جائزدر
قاضیخانده بویله در میته نك یاغیله کمیلر قلا
یلنمغی وددیاغلنمغی ویا قوب ضیا ایتمکی پیغمبریمز
صلی الله تعالی علیه وسلم نهی ایتمشدر وپیغمبر

معلوم اولاکه لغتاً وشرعاً
بیعی ایکی جانبدن رضا ایله
مالی مال ویا دکم معناسنه
دور یعنی قیمتی ویرب ثمنی
المقدور کاهیجه ثمنی ویرب
قیمتی الحق معناسنه اولر
اولانذور شرا یه داخی بیع
دینلور وداخی بو بیع وشرا
قیماتی قیماتی مقابله سنه
ویرمکه ده دینلور

فعلی قبیح اشتلینی معلوم کمسه
تانه غلام صاتمق مکروهدور
زیرا معصیته اعانتدور شرابه
اتخاذ ایدن کیمسه شرا صاتمق ای
فتنه دکلی الا اوقاتی فتنه
مکروهدور اوزم صاتمق صحیح
دور اجماع جائزدور باغی
صاتمقده باسی یوقدور
طوارلردن ترسی صاتمق جائزدور

حرام دیمشدر مصابیحك بیعی مذکوردر مردار اولمك
کندیلکنه اولمك ایله یاخود قصداً اسم الله‌یی بوغز
لمق ایله یاخود اسم الله وفلان ایله بوغزلمق ایله
یاخود بوغزلیان وثنی یا مجوسی یا مرتد اولمق ایله
یاخود آدمی بوغزلیان محرم اولمق ایله یاخود بوغزده
اولان طماردن کسیلان اوجدن اکسك اولمق ایله یا کسلما
مش طریق ایله ویا چقمامش دیش ایله بوغزلنماق ایله بو
مسائل ملتقی دن منتخبدر یا امیر یا عظما دن بری
کلدوکیچون بوغزلنماق ایله اسم الله ذکر اولنورسه ده
یا جحدن یا غزادن کلان امیر یا غیری ایچون بوغزلنماق
ایله جیدده وبیان اخلاصده اشباهده بویله در ودخی
یرایجنده اولان حیوانی ویا بالقدن ماعدا صوایچنده اولان
حیوانی وبونکر ایله برشی الموق باطلدر ایچوع سولك
صاتمق امام محمد قتنده جائزدر آری صاتمق باطلدر
مکر قوانینده بالی اوله ده انك ایله صاتر ایسه بو حکمی
صاتمق باطلدر ابی حنیفه قولنده نحلی ده بویله در آدم
وخنزیر قیلنی بیع باطلدر بر بها ایدر مالی مدبر ویا مکاتب

ویا ام ولد ایله صاتسه وما لی مشتری قبض ایتسه مالکه
ملک فاسد ایله مالک اولور ام ولدی کندیه بیع جائزدر
مدبرده بویله در برکیمسه برشیئی صاتسه ده دیسه که
بونی سکا اقچه سز یا اقچه سز الماق اوزره صاتدم
دیسه بیع باطل اولدی اگر صاتسه ده بهاسندن سکوت
ایتسه فاسد اولدی برکمسه کندی ملکیدر کندیلکنه بتن
اونی بیع ایتسه باطلدر زیرا مملوک دگلدر حوضده کی
یا قیوده کی صویی بیعی بویله در کلب معلمی صاتمق
جائزدر کدییی وبرنجی قوشنی بویله در معلم اولسون
اولمسون قیل صاتمق جائزدر میموندن ابی حنیفه دن
ایکی روایت وار آلات لهوی والات لعبی صاتمق جائزدر
ابی حنیفه قتنده امامین قتنده جائز دگلدر مجنونک
وصبی لایعقلک بیع باطلدر واحرامده اولانک بوغاز
لدوغی حیوانی صاتمق باطلدر بونلر قاضیخانده و
وملتقطدر ابو نصر محمد بن سلام دیدیکه بن اشتدم
نصر بن یحیی دیدکه بشیر بن یحیای مروزی پرازصوردن
سؤال اولندیکه آنک ایچنه فاره یا غیری نجاسه

دوشدی

دوشدی اما تغییر ایتمدی اندن خمور یا یوب اتمک پشردیلر
دیدیکه نصارایه صاتولر اما اعلام ایدرلر زیرا ظن ایدرمکه
انلر یمزلر مجوسیلره صاتولر اما ظن ایدرمکه انلرده یمزلر
سن شول کمسه لره صاتولکه انلر صو پاکدر انی برشیئی
نجس قلمز دیرلر فتاوای خیریه ده واشباهده فن الفوائدده
بویله در بن دیرم بویله بونلرم بو مسئله ده تقلید
ایدنلرده ودخی بونلر ودونلر هرحیوانک صو پاکدر الا ادمیدن
دگل دینلرده تقلید ایدنلر زیرا باب طهارتده غیرک مذهبی
اخذ مجوزدر طریقه محمدیه ده یازیلان اوزره ودخی
حالا موجود اولمیان قوزیی یاخود قیونی صاتمق کبی
برکمسه حالا موجود اولمیان قوزیی یاخود قیونی صاتسه
بیع باطل اولور بیع فاسددن حکمی یاخود باطلدن
حکمی بایع مبیعی مشتریه ویرسه ومشتری ثمنی بایعه
ویرسه تعاطی ایله بیع صحیح اولماز اولدن فاسد
اولان فاسدلکی ینه اوزرینه قالور واولدن باطل
اولان باطللکی اوزرینه قالور خلاصه ده مصنف
حاشیه سنده بویله دیدی قاضیخانده ایدر برکمسه شراء

معلوم وصاتمق باطلدر

تفصیل واردر بعضیسی باطل وبعضی بو بیع فاسد اولور نتکیم کلجک ونالتی بیان

فاسد ایله بر ثوب آلسه یارنکه کون دیسه که شو ثوبی
بیك درهمه بکا صاتمدیکمی یا بعدن صاتدم دیسه مشترینك
آلدم دیسه بو باطلدر بو اقالکی فاسدلك اوزرینه‌در
و دخی بر کیله بغدایی صاتسه کندی ملکنده صاتدوغی
وقتده بغدایی اولمسه ینه بیع باطل اولور اول بغدایه
مالك اولدقده اولکی بیعی بوزوب یکیدن بیع ایتمه امّا
اون کیله بغدایی صاتسه ملکنده اول اون کیله‌دن
بش کیله بغدایی اولسه ولکن دیدیکه قدر اولمسه
یعنی بتون اون کیله اولمسه بولنانده بیع فاسد
اولور باطله مقارن اولدوغیچون معدومده یعنی
بولنمیانده باطل اولور قاضیخانده ایدر بر کمسه اون
کیله بغدایی آلسه قبض ایتمزدن اول بعضینك
صاحبی چقسه مشتری مخیر اولمز وینه بونکله مکیلی
یا موزونی آلسه ده اکسیك بولسه باقیده بیع جائزدر
اگر مبیعی قبض اغدیسه یا بعضیسنی قبض ایتدیسه
مخیر دکلدر و دخی بر کمسه بیع باطل ایله بیع اولنان
نسنه‌یی قبض ایتسه خمر کبی اگر مبیع اولودسه بیع

باطل اولور واگر ثمن اولورسه فاسد اولور مدبری یا ام
ولدی بیع ایتسه صکره مشتری یدنده هلاك اولسه
ضامن اولماز ابی حنیفه قتنده امامین قتنده ضامن
اولور مصنف حاشیه‌ده بونکله دیدی مبیع اولورسه
دیدیکی اقچه ایله صاتلور دیمکدر اگر عرض ایله بیع
اولنورسه باطل اولماز فاسد اولور یوقاروده یازلدی
بعضلر قتنده امانت اولور تعدیسز هلاك اولسه ضامن
اولماز و بعضلر قتنده قیمتنی ضامن اولور مطلق
یعنی تعدیله و تعدیسز هلاك اولمغله بیع فاسد
اولدیکه اصلی صحیح اولور وصفیله صحیح اولماز
و بیع صحیح کبی ملك افاده ایدر قبض ایتدکدن صکره
لکن ینه بیع صحیح ایله بیع فاسدك فرقی واردر بیع فاسد
ایله بیع ایتدکده مشتری قبض ایتدکدن صکره عتق لفظی
تکرار ایله بایعك اعتاقی صحیح و دخی بایع مشتری‌یه اعتاق
ایله امر ایلسه اولده اشلسه بایع اوزرینه آزاد اولور و دخی
بغدایی اوکتمك ایله مشتری‌یه امر ایلسه اول دخی اشلسه
بایع ایچون اولور و دخی قیونی بوغزله دیو مشتری‌یه امر

ایله سه اولدی ایسکسه بایع ایچون اولور ویردخی شفعه
لازم اولماز بو جمله ده بیع صحیح بونلاردن خلافدر ودخی
بیع فاسد فسخدن صکره مشتری قیمتدن ابرا ایلسه بعده
هلاک اولور مشترینک اوزرنه قیمت لازم اولور بیع صحیحده
ثمن لازم اولماز اشباهده ندر فاضیخانده ایدر برکیمسه
شراء فاسد ایله برشیئی آلسه وقبض ایلسه صکره بایع
اوزرینه بیعک فسادندن اوتوری رد ایلسه بایع
قبول ایتمسه مشتری تکرار منزلنه کتورسه یاننده
هلاک اولسه ثمندن وقیمتدن لازم اولماز غاصبدن
بونکله دربقیبرین سلام اگر فساد بیع متفق علیه ایسه
بایع اوزرینه رد ایتدیسه مشتری ضماندن بری اولور
بایع قبول ایتمسه واگر فساد بیع اختلافلی ایسه
مشتری ضماندن بری اولماز الا بایعک یا قاضینک
حکمی ایله دیدی ابوبکر اسکاف بری اولور ایکی وجهده
دیدی ولکن علی وجه الطیب مال اولماز بلکه علی
وجه الخبیث مال اولور انکیچون دیمشلردرکه مشتری
بیع فاسد ایله آلدیغی نسنه ده تصرف حلال اولماز طعام

ایسه

ایسه یمک حلال اولماز جاریه ایسه جماع ایتمک حلال
اولماز جماع ایدرسه عقرینی ویرر وانواعی کیمک حلال
اولماز واوده حق شفعه اولماز تفصیلی اشباهده در
هدیة المهدیین ده ایدر حلوانی ذکر ایدرکه شراء فاسددن
وطی حرام اولماز مکروه اولور ابن همام ایتدیکه بیع
فاسد ایله آلنوب قبض اولنان شیئک تناولی حلال
اولمیسنه محمدک نص ایتدی دیدی وحلوانیدن
ذکر اولنانی دخی ذکر ایتدی اکمکه اولانی ذبح
ایدوب بونلرده حلال اولماز دیمک طیب اولماز
دیمکه محمولدر دیمشلر قاضیخانده بیع فاسد ایله
صاتلان جاریه مشتری یاننده کسب ایتسه رد ایتدیکده
کسبینی دخی رد ایدر دیدی عمدة الفتاوی ده بیع
فاسد ایله کوله آلوب قبض ایتسه یاننده کوله کسب
ایتسه کوله یی رد ایتدیکده کسبینی دخی رد ایدر دیدی
اما بو کوله آلسه یاننده کوله کسب ایلسه صکره عیبینه
مطلع اولسه کوله یی رد ایدر کسبینی رد ایتمز اشباهده
الخراج بالضمان یازر بلکه بایعدن هر برینه عقدی

فسخ ایتمك واجبدر فسادی دفع والله تعالی حقنه رعایت
ایچون قبضدن اول وصکره مادام که مشترینك ملكیدر
اگر فساد صلب عقدده ایسه بر درهمی ایکی درهمه
بیع کبی شرط کندی ایچون اوله تکدر حق فسخ اگر فساد
شرط زاید ایله ایسه بر هدیه ویرمك شرطی کبی ذخیره‌ده
ذکر ایدیکه محمد قولیدر امامین قتنده هر بری ایچون
حق فسخ واردر زیرا فسخ حق شرع ایچوندر بایع
ایله مشتری حقیچون دکلدر زیرا بونلر بو عقده را
ضیلردر مصنف حاشیه‌ده بویله دیدی عقدی فسخ
ایدیکده صاحبینك علی شرط اولمق واولمامق وشرط
کندی اوزرینه اولان فسخ ایدیکده قضا یا رضا شرط
اولمق قهستانیده در اما بایع ایله مشتری حق اللهه
رعایت ایتمیوب بیعی فسخ ایتمسلر بلکه مشتری شراء
فاسد ایله قبض ایتدیکی نسنه‌ء عقد صحیح ایله بر
آخره صاتسه یا هبه ایدوب وتسلیم ایتسه یا آزاد
صکره کی تصرف بیع وهبه اعتاق نافذ اولور یعنی
حق فسخ ساقط اولور زیرا اولکی بیع حق اللهه رعایت

ایچون

ایچون بوزمق اولماز زیرا بو مسئله‌ده الله ایله حق عبد
جمع اولدیغی حق عبد ترجیح اولنور الله تعالی غنی قول
محتاج اولدیغیچون نتکیم بر جاریه آغاسی اذنیله احرامه
کیرسه صکره صاتلسه آلان بو جاریه‌یی احرامدن چقار
مق جائزدر جماع ایچون زیرا قول بوکا محتاجدر نقدکه
احرامده دورمق عبادت ایسه ابن ملکده حجده بویله‌در
شراء فاسد ایله مشتری اولوب عقد صحیح ایله آخره
بایع اولان وهبه ایدوب تسلیم ایدن وآزاد ایدن غرر ده
بویله دیر بایعه شیخین قتنده آلدیغی کونده اولان قیمتنی
ادا ایدر امام محمد قتنده استهلاك کوننده‌کی قیمتنی
ادا ایدر مکر عینی ارتیه سعری ارتیه اول زمان موافقت
ایدر قیمتنی ادا ایدرکی قیمتی ایسه‌در مثلی ایسه مثلنی
ادا ایدر عینینی ادا ایدر باقی ایسه قهستانیده بیعده قیمتی
حیوان وعروض وعددی متفاوت وذرعی متفاوت
وموزون غیر مصنوع ونصف صاغدن آز اولان مکیل
وبربری برینه قریشان موزونلر ومکیللر آرپه وبغدای
کبی مثلی مکیل متقارب وموزون متقارب وموزون

جاهلی بودر که
امدی بیوع فاسده‌ده بایعك الدیغی نسنه
بیعی فاسد ایله بایع خود
صریحا رضاسیله قبض ایلسه بایعك
دلالتا رضاسیله ایلسه یعنی بایعك
یاننده الوب بایع دخی اذن ویرمیوب
اینتمسه اول کمسه مبیعه مالك
اولور واگر هلاك اولسه مثلیاتدن
ایسه حقیقتده مثلی لازم کلور قیمیه
تدن ایسه معنیٰ مثلی یعنی قیمتی
لازم کلور وقبضدن اول ایسه
فسادی دفع ایچون اوتکی عقد
فسخ ایتمك اوزرینه واجب اولور
مبیع مشترینك الننده ایسه
قبضدن صکره دخی فسخ ایتمکی
وجبدر فساد صلب عقدده
ایسه دخیلده وشرطی قنقسنه
منفعتلی ایسه اول فسخ ایدر

مصنوع قهستانیده عصبه‌ده مسطوردر ابن ملك مجمع البحرین
شرحنده هلاك اولان حکمی استهلاك کبیدر دیدی بیع
فاسد ایله بیع ایدن ثمنی قبضدن صکره سرمایه ایدوب
ثمن ایله یعنی ثمنه اشارت ایدوب وکذلك ویروب بر شی
الوب صاتدقده بله فائده ایسه اول قزاندوغی فائده اول
بایعه طیب وحلال اولور اما مشتری شراء فاسد ایله
اشترا ایتدیکی نسنه‌دن صاتدقده فائده ایسه قبضدن
صکره ایسه ده اول قزاندوغی مشتریه طیب اولماز
بلکه اول فائده‌یی تصدق ایدر بو واجبدر قهستانیده
یازر اما فائده طیب اولمغی ایچون نقود عقودده متعین
اولماز روایت صحیحه‌سی اوزرینه مستقیم اولور نقود
بیع فاسدده متعین اولور روایتینه کوره که اصح اولدر
مستقیم اولماز تفصیلی دررده در مسئله قاضیخانده
اجاره‌ده ایدر بر رجل بر رجله بر ثوب ویرسه که صباغه
شونك اوزرینه که اکر اول ثوبی شو قدر و بو قدر
زیاده ایدرسه اول زیاده اول رجلك اوله ابو یوسف
بو اجاره اولور و بر رجل اجیر مشترك منزلنده اولور

بیع فاسد ایله الدیغی جاریه‌دن
ربح ایلدیگی خبث اولور زیرا
عقد جاریه‌نك عینه تعلق ایدر
اما بایعك الدیغی اقچه والتون
عقود بیاعاتده متعین دکلدر

دیو

دیدی شول شرطله عقد ایجاب اقتضا یعنی ایجاب
ایتمیه کوله بهاسین الماز دن اول تسلیم ایتمکی بیعین
شرط ایتمك کبی زیرا بهاسین الماز دن اول تسلیم ایتمکی
عقد اقتضا ایتمز بو بیع فاسددر اما عقد اقتضا ایسه
جائزدر کوله‌یه صتمق شرطیله بیع کبی بو جائزدر
قاضیخانده یازر و دخی بایع ایله مشترینك برینه یاخود
مبیعه نفع اوله اما بر شرطی شرط ایتمیسه که اندن
ضرر اوله بر اجنبیه بیك درهم قرض ویرمك
شرطی کبی یاخود بر اسباب السه ایدی صتمامق
اوزره عقد فاسد اولماز خزانة الفتاویده یازر اول
شرط ایله بیع فاسد اولور اما بر دلك مست صاتسه
دیکمك اوزره بو جائزدر نتکیم بایع قایشلغی اوزره
نعل الدقده جائز اولور ولکن بو بله اسباب السه
بر یتیجی اولسه دیکوب اوستنه یامالق قومق اوزره
جائزدر قاضیخانده یازر مبیعه نفعك مثالی بر آدم
بر قولی صاتسه مشتری اولانی آزاد ایتمك شرطیله
یا فلان کمسنه‌یه صاتمق شرطیله بیع اولور قاضیخانده

یزز واشباهن ایدر یاخود هر ولدکه ولد حر اولمق
شرطیله بیع فاسد اولور خزانة المفتاوین ایدر بر کوله
النسه صاتماموق اوزره یا آزاد ایتمک اوزره یاخود
بر جاریه النسه ام ولد ایتمک اوزره یا مدبر ایتمک
اوزره عقد جائز اولماز آزاد ایتمک شرطیله الدقده
آزاد ایتسه بیع جائز لکه دون ثمن واجب اولور ابی
حنیفه قتنده قیمت دکل امامین قتنده قیمت واجب
اولور بونین تمام اولدی بایعه نفعک مثالی بر آدم
بر دابه صاتسه بایع بر کون بنمک شرطیله یاخود
بر او صاتسه بایع ایچنده بر آی اوتورمق شرطیله
یاخود بایع صاتدوغی بر بی یچمک شرطیله مشتریه
نفعک مثالی ودخی بایعدن ملکنی اشترا ایده
ویردکی اقچه یی کندیه قرض ویرمک شرطیله
مصنف حاشیه ده بویکه دیدی یاخود بر بوک
اوطون النسه بایع اودونی مشترینک اوینه کتورمک
شرطیله اما منزلندن ایفاده ایتمک اوزره النسه
استحسانا بو جائزدر بو ابی حنیفه نک وابی یوسفک

قولیدر

قولیدر بر کیشه بر یوک اودون النسه عرفا بایعک
اوزرینه اولدیکه ابی مشترینک منزلنه کتوره حتی
بولدی اودون هلاک اولسه بایعک اوزرینه هلاک
اولور قاضیخانده سلمک آخرنده بویله دیدی مراد
عدم ایدر بر کیسه شهرده اودون النسه بایع اوزرینه
ابی مشترینک منزلنه کتورمک واجب اولماز اما کتورمکی
اوزرینه بایع شرط ایدرکن کتورمک لازم اولور
عرف حکمی ایله بنه بیعه ایدر بر کیسه بر کوله صاتسه
مشتری ابی صاتماموق یا هبه ویا صدقه ایتمامک
اوزره بیع فاسد اولور ابن ابی لیلی بیع جائز شرط باطل
دیدی ابن شبرمه بیع وشرط جائزدر دیدی بر کیسه
جوز یا ماون یا قاربوز النسه بعضنی فاسد بولسه
قیاس بویکه بیع باطل اوله فاسدده وعقد فاسد اوله
باقیده ابی حنیفه قولنده اما استحسانا بو دیکه اکر
فاسد قلیل ایسه عفو قلنور بیر ویه اقچه الثمن شمس
الائمة السرخسی یوزده بر قلیلدر عفو قلنور دیدی
اما یوزده دره قوقش بولسه لکن الدیجی یموطه نک

یارسی قدردکل ایسه فاسدی کبری ویوز بارچه الیفور
اقچه دن حصه سیله اکر فاسد یارسی قدر اولورسه
فاسد اولمیانده بیع جائز اقچه دن حصه سیله تنکم
جوزده بویله در بعضلر عقد فاسد اولور کلیسنده
دیدی واکر فاسد یارسندن چوق ایسه عفو اصلا
جائز اولماز کل علما قتنده عامه مشایخ ایدی بیع
فاسد اولور بامده نقدر که فاسد بر طه بیکده بر
ایسه ده زیرا بمعوطه ده فاسد قاندز اول ایسه
مال دکلدر بتون عقدی فاسد ایدر تنکم بیك درهمی
السه بریتی میته درسی بولسه یاخود بیك قیون
السه بریتی میته بولسه اصلا بیع جائز اولماز
بونلرک جمیعسی فاسد اولور بیع فاسد کر دخی
چوقدر فقهاء عظامك یازدوغی اوزره کتابلری
تتبع ایدوب یا تتبع ایدندن اوکرنوب صاقنمق لازمدر
اللهم لا تجعلنا یا الله سن بزی قیلمه من الفاسدین
ازغونلردن المفسدین اویله ازغونلرکه غیرلری
ازدورر لر یاخود بیعی وشرایی افساد ایدیجیلردر

وجعلنا

واجعلنا من الصالحین المصلحین سن بزی صالحلردن
قیل اویله صالحلر که غیرلری یاخود بیع شرایی اصلاح
ایدیجیلردر بحرمة سید المرسلین مرسل پیغمبرلرك اولوسی
حرمتنه **فصل** بیلکل که سلم اجلی عاجله یعنی صکره
ویره جکی شیئی بشدن اقچه یه صاتمغه دیرلر و بردم الدم
یاخود سلم ایتدم دیمك ایله اولور امدی بو دخی بیع
نوعندندر و عقد صحیحدر بو بیع حدود مدر خلاف
قیاس اوزره تجویز اولنمشدر مفلسلرك حاجتنی دفع
ایچون اشباهده العادة محكمة دیدوکندن اوتجه
تور ولکن شرائطنی بیلمك واجرا ایتمك کرکدر وانصافله
اولمق کرکدر الا انصاف نصف الدین انصاف دینك
تمامیدر یارسیدر سلم یدی شرط ایله صحیح اولور
اولکی جنسی بیانذر ارپه می بغدای می برنجی دا ایمی
ایکنجی نوعنی بیان کرکدر یازلقمی کوزلکمی صولومی
بغدایمی صو سز بر بغدایمی ارپه قره ارپه می غیری می
برنج مصر می غیری می اوچنجی قدرنی بیان کرکدر بش
کیله می التی کیله می دردنجی اجلنی یعنی تسلیم زمانی

بیان کرکدر اجلک مقدارنده اختلاف واردر اقلی
اصح مذهب اوزره برایدر بعضلر اوچ کوندر بعضلر
یارم کوندن زیاده در بعضلر مجلس عقد اوزره زیاده
اوله بر ساعتده اولورسه دیدیلر قهستانیده بزازیه نقلا
خانیه ایدر اجل باطل اولماز سلمه اقچه ویرن اولمک
ایله سلمه اقچه الیجینک موتی ایله اجل باطل اولور
حتی ترکه سندن الینور وبحر کوننه باقلمز ونیجی
رأس مالک قدرنی بیان کرکدر کیلی یا وزنی یا عددی
ایسه حتی شو درهملری بر کیله بغدایه سلم ایتدم
دیسه درهملرک وزنی معلوم اولمسه صحیح اولماز
امام اعظم قتنده امامین قتنده صحیحدر بو دردنده
اما شو دیو اشارت ایتسه اتفاقا صحیح اولماز مکر
ابی یوسفدن روایت اولنان اوزره عددیاتدن عد
اولنه ده عدد ایله جائز اوله قرضده و صرفده
وبیعده و اجاره ده عدد ایله جائز اولدوغی کبی
تفصیلی زیاده کلور دردده ایدر اجماع ایلدیسه ایلدیکه
رأس مال ثوب اولسه یا حیوان اولسه اشارت

ایله معلوم اولوب جائز اولور الینجی ایفا وتسلیم
ایدجک مکانی بیان کرکدر کتوره مسی موتلی ومقتلی
اولورسه بغدای کبی بال کبی جوز کبی بو شوطا ولدوغی
امام اعظم قتنده در امامین قتنده شرط دکلدر اما
کتوره مسی مونتلی ومختلی اولمسه مسک وعنبر کبی
بالاجماع بیان شرط دکلدر سلم ایدیجی یرده ایفا ایدر
بعضلر هر یرده ادا وتسلیم ایتسه جائز اولور دیدیلر
بو اصحدر حقا یقدمده ویدیجی رأس مالی برینی برندن
ایرلمزدن اوکدن قبض کرکدر لکن قیل الافتراق قبض
صحتنک شرطی دکل زیرا مسلم عقد ایلدکدن صکره
شو ذکر اولنان التی شرط ایله صحیحدر بلکه همان
صحت اوزره بقاسنک شرطیدر امدی معلوم
اولسونکه رأس مالی سلم عقدیدن صکره قبض ایتمک
اول قبض ایلکه اعتبار یوقدر امدی بر کیسه نک
بر کیسه ده الاجهی اولسه ده الاجهی اولان اقچه یی
اول رجله سلم ایتسه بری برندن ایرلمق سزین اول
رجل اول اقچه یی نقد ایدوب حضوره کتوردسه

جائز اولور نقد ایتمزسه جائز اولماز نقد ایتمک اول
مجلسده اولان آدملردن الملق ایله یا آدم کوندروب
کتوردمک ایله یا اول سلم عقد ایتدوکی آدم ایله بیلجه
کیدوب آقچه بولوب ویرمک ایله یا کیدوب اول
آدمک کوزینی کوردیکی یردن کتوروب ویرمک ایله
اما کوز کورمدیکی یردن کتورسه یاخود یاتوب اویود قدن
صکره ویرسه جائز اولماز قاضیخانده ایدر بر آدم سلم اینسه
آقچه ایله بعده آقچه یاننده اولمسه اوینه کیرسه آقچه
چقارسه اکر سلم ایتدیکی آدمک کوزندن غائب اولسه اق
کیردکده سلم باطل اولور والا اولماز زیرا مفسد قبضدن
اول ایکیسینک افتراقیدر افتراق هر بری برینک کوزندن
غائب اولورسه سلم عقد ایدنلر یا آقچه بولنلر بر میل
یاخود زیاده ایرولورلرسه قبضدن اول جائزدر ایلدقچه
اکر اویورلرسه یاخود بری اویورسه اکر اوتوردقلری ایسه
اول ایرلمق دکلدر زیرا بوندن احتراز ممکن دکلدر اما
یاتورده اویودلرسه بو ایرلمقدر ودخی سلم هر بر قدری
ووصفی بلنان نسنه لرده جائز اولور والا نزاعه مفضی

اولور قدری ووصفی بلنمک شرعده نص اولمق ایله
ده اولور یا سنک عاداتی ایله ده اولور حتی قاضیخانده
ایدر سوددی اولچی ایله یا وزن ایله سلم جائزدر زیرا
نصا مکیل وموزون دکلدر هر نیجه اولورسه جائز
اولور بغدایی وزن ایله سلمده اختلاف اولندی
فتوی جائز اولمق اوزره در اوننده سلم جائز اولور کیل
ایله ووزن ایله مکیلات والتون ایله کموشدن ماعدا
موزونات ملتقیده بو ایله قید ایلدی مصر اهمال ایلدی
کبی تفاوت فاحش ایله تفاوتی معدودات کبی جوز
بجوزده کیل ایله ده سلم جائزدر قاضیخانده یوار
ویموررطه میثللی اکر بونلری بنفقه جه سلم ایدرسه
اما مکیلات ایله موزوناته ایکیسنه بردن سلم اینسه
ادن عروض مثلا هر برینک آقچه سینی بیان کرکدر
ودخی التون ایله کمش ویروب بو شیئه سلم اینسه
هر برینک حصه لرینی بیان ایتمزسه جائز اولماز بو
مفهوم ملتقیدن مأخوذدر اما تفاوتی فاحش اولان
قاون وقارپوز وانار وایوا کبی جائز اولماز اما بادنجان

واردوده ومشمشده وكاغدده عدد ايله سلم جائزدر
عدد ايله آكركرپيچ وكرمت قالبى معين اولورسه ناس
معامله ايتديكى شيئه بردم اقچه ويرسه مست وبابوج
كبى وبونلرك امثالى كبى وكون تعيين ايلسه بوبازاردر
سلمدر ابى حنيفه قتنده حتى بونك سلمك شرطلرى
شرط قلنور ناس تعامل ايتديكى شيئه اقچه ويرسه
واجل تعيين ايتسه اثواب كبى بونده اختلاف واردر
قاضيخانده يزر ومذروعات ثوب وبساط مثللى
ايى واوزونى ادشونيله بيان اولنورسه وقالنلغى بيان
اولنورسه وحريرده بونلردن ماعدا اصح مذهب
اوزره وذتى بيان اولنورسه سلم جائزدر قهستانيدن
يزر قددى ووصفى بليمين حيوانات ايى كبى قاضيخاندن
سلمده ايى قرض ويرمك امام ابو يوسف ومحمد قتنده
جائزدر نتكم بونلرله قتنده سلم جائز اولدوغى
كبى ابى حنيفه دن ايكى روايت واردر يني حقايقده
فتوى امامين قولنه دردر ديدى وديدسى ويارشى
وبجاسى كبى بونلرده سلم جائز اولماز قويرقده

وود دوده وصغر وقيود وغيره
حيوانلركه ديلرنده عدد ايله سلم
جائزدكلدر ومعكر برنوعى معلوم
بيان اولنسه ايله ديلرى
سلم صحيحدر تعيكندن ايرغش
اتك بلا خلاف سلم جائزكدوكى
اولان ذات خلافى وارده اماميمن
موضوعى بيان اولنه اتك مطلقا
سلم جائزدر ديديلر

وايچ ياغنده وزيتده عندالكل سلم جائزدر قاضيخاندن
يوزدطوزلى بالقده وزنا وكيلا معلوما سلم جائزدر
تازه سنده اختلاف واردر صحيح اولان كوچكلرنده
وزنا وكيلا جائز بيوكلرنده ايكى روايت وار قهستانيدن
يازدو دخى معين كمسنه نك كيله سيله ويرمك
اوزره وياخود معين كوينك بغدايندن وياخود
معين شهرك بغدايندن وياخود معين اغاجك
خرماسندن ويرمك اوزره سلم صحيح اولماز ودخى
جبين عقددن اجل زماننه دكين باقى اولمين نسنه لره
سلم ايتمك جائز دكلدر باقى اولمحق اول نسنه لر
صاتلدوغى شهرك چارشوسندن بولنماهقدر اولورده
بولنمق معتبر دكلدر باقى اولان شيئه سلم ايتسه
اجل كلدكدن صكره اول چارشوده بولنمازسه سلمى
بوزمق ايله ياخود بولنجيه دك دورمق ايله مخيردر
قاضيخاندن بويله در قبضدن اول رأس مالده وسلم
ايتديكى نسنه ده تصرف ايتمك جائز اولماز بردرهمى
بركيله بغدايه سلم ايتسه اول درهمى قبض ايتمكسزن

زيره كيلى ضايع اولور
دكويون بوغدسنده افات
وخورما اغاجنده افات
احتمالى واردر
حكمى زايع اولور

رأس مالى الى قويلان

ودخی کیلی یا موزونات یا موزونات بر جنس مزروعات مزروعات
معدودات [redacted] متفاوتهٔ التون التون کومش کوده‌ن سلم جائز دکلدر

بر کسنه آلسه اون یا صابون یا غیری یاخود سلمک
اجلی یعنی اداسنک زمانی کلدکدن بعد اکه بر کسنه باغ و بال
و غیری آلسه جائز اولماز قاعده شو کلجک نسنه قرض
صحیحی و قرض فاسدی بیان ایدر بر قاج ضابطه واجز
جزیله نائل اولمغه وسیله و واسطه در یا صدقه
بره قرض اون سکز طریقه محمدیه ده یازار شرعده
قرض ویرمک حقوق دیندندر دیرامدی بو اجرم
نائل اولنق قرضدن صحیحی و فاسدی بلمک ایله اولور
اکر بیلمزسه اجرم نائل اولمدی و غیرندن ما عدا کناهکارده
اولور و بعض کره ویروب المقده کیشی رباجی اولور
اول ربا باینده کلور و بعض کره قرض ویرمک ایله دعاسی
قبول اولماز اولور شاهدیسن ویرمک ایله تفصیلی
اشباهده در هر بر نسنه که مثلیات اولور و هلاک ایدیجه
مثلی ایله مضمون اوله قیمت ایله مضمون اولمیه مکیلات
و موزونات و عددی متقاربات کبی یعنی بونلرک
اوجنده متقارب اوله که زیرا متفاوت اولورلر سه
قیمیاتدن اولور مثلیاتدن اولمازلر بیع فاسدده تفصیل

ادنی

زیرا سلم تمام اولمقده قبض ثمن شرطدر و اکر اول تصرف ایلسه ثمن منعقد اولماز لازم کلور

سلم جائز دکلدر التون کومشک التون کومش سلم جائز دکلدر زیرا بونلر اشیانک ثمنلریدر

یعنی اون سکز بیانده شوار بودر

اولدیغی قهستانیده ایدر بونلرک هر بری مطلقا مثلی
دکلدر کوزلمکی سویق و حلوا قیمیلردر اکرچه کیلی ایکیجی
و زنی ایکن اشباهده کتاب غصبنده ات و کیرمیت
قیمیدر لکن اورده بویله دردیدی قاضیخانده ات قیمت
ایله مضموندر صحیح بودر دیدی بوندن دخی فهم
اولندیکه بونلر متفاوت اولدقده مثلیاتدن دکلدر
انکچون مصنف متقاربات دیدی متقارب دیمک
یونی بربنه بهالری چوق اوزاق اولمیه دیمکدر قهستانی
یوزار اتی قیمی دیدیلر و زنی ایکن بهاسی متفاوت اولدوغی
ایچون امام محمد بو اوجنده قرض جائز دیدی کرک
متفاوت کرک متقارب انکیچون امام محمد قتنده
اتی قرض المق جائزدر تفصیلی قاضیخانده در اتی
یعنی بویله اولانی قرض المق جائزدر و هر نسنه که
مثلیات اولمیه هلاک ایدیجه مثلی ایله مضمون
اولمیه قیمت ایله مضمون اوله اتی قرض المق جائز
اولماز حتی بر کمسه انکه بر عبدی یاخود بر حیوانی
قرض الوب بو تجنه ویرسه یاخود هلاک اولسه

مع هذا

اما بعضلر بیان اوزره قبض اولنسه عوض و هو اکل اولور

قیمتنی ضامن اولور عینتی ضامن اولماز زیرا بو صورتده
عینی باقی دکلدر عینی باقی اولسه عینتی ویرر مثلیتی
مثلیتی دخی ضامن اولماز زیرا بونلر مثلی دکلدر امدی
قیمتنی ضامن اولور زیرا قرض فاسد قبض ایله ملك
افاده ایدر اولنجه خرج ایدوب هلاك اتمکله قیمتنی
ضامن اولور بیع فاسد دکی کبی یعنی برکمسنه بیع فاسد
ایله بر شیئ السه الندن هلاك اولسه یاکندی هلاك
ایتسه اکر قیمی ایسه قیمتنی ضامن اولدوغی کبی قاضی
خانده ذکر اولنمشدر که بغدایی بغدایه وزنله جائز اولماز
جوز کیله ایله جائز اولور اولی قرض الموت کیله وزنه
ایله جائز اولور بو مسئله قاضیخانده سلمده بویلجه
ذکر اولنور اکا بناء مصنف اختلاف کوسترمدی اما
صرفده اتمکی وادنی ابی حنیفه قولنده قرض جائز
اولمز امامینه وزنله جائز اولور دیدیلر بعضیلر
اوجه دك جائز اولور دیدیلر عدد ایله دیاد جائز اولماز
دیدیلر دیو ذکر اولندی ودخی اتمکی قرض المق جائز
اولور وزنا وعددا امام محمد قولنده اتحق وزنا جائز

اولور

اولور امام ابو یوسف قولنده وفتوی امام ابی یوسف قولی
اوزره در **باب ثانی** ربادن صاقنمغك بیاننده دنیایی
دنیاده تلذذ وتفاخر وتزیین ایچون مال جمعنه حریص
اولان غافللر وابی جهالتلکه بتجارته ورنجنه مائللر سزلره
معلوم اولسونکه الله سبحانه وتعالی ربایی حرام
قلمشدر الا برقاچ مسئله ده دکل برینی بوکه بر مسلم
ایله بر حربی دار حربده ربوا ایتسلر برینی دخی ایکی مسلکه
ایکیسیده دار حربده مسلمان اولمشلر دار اسلامه
چقامیشلر برینی دخی اغا ایله کوله ربا ایتسلر برینی
دخی شرکت مفاوضه وعنانله شریکلر ربا ایتسه لر
بو ربا الحرام دکلدر دیو اشباهده یازلدی قهستانیده
ایکی حربی بیننده دار حربده ربا یوقدر ابو یوسف مخالفت
ایدر کوله ایله مراد صرف مملوك ویا مدبر ویا ام ولد
در بونلرك مالی اغالرینك در انکچون ربوا اولماز اما
بونلر ماذون ومدیون اولسه لر ربا اولور زیرا
بو صورتده مالری اغالرینك دکلدر دیدی وزیاده
تشدید وتهدید ایله قرآنده برنیچه مواضعده حرمتنی

بيان بيورمشدركه اول مواضعده اولان آيتلردن ايكيسی
بو راده ذكر اولنور برى بو موعظه نك اولنده وبريسى بر
آخرنده كلور اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله
الرحمن الرحيم الذين يأكلون الربوا لا يقومون الا كما
يقوم الذى يتخبطه الشيطان من المس يعنى شول
كمسنه لركه ربوا مالن يينلر بو آيتك تفسيرنده
قاضى ربابى الانلر ديدى الله تعالى يمكى ذكر ايديكه
يمك مالك منافعنك يك بيوكى اولدوغندندر ديدى
قهستانيده رباده ايدر ربا ايله الينان مال حرامدر
يمك حلال اولماز بعد القبض اولورسه لكن بونده
سائر تصرفات مع الكراهه جائز اولور زيرا بيع فا
سددر ودخى شهادتنده ايدر ربا يمك ايله شهادت
مقبول اولماموق بياننده امام محمد اصلده ادمانى
شرط ايدى زيرا قبض ايله ملك افاده ايدر ملك ايسه اكلى
مبيحدر امدى ربوا يمك كبيره اولمقده ناقص اولديغنكم
محيطده وغيرنده بويله در بونده تمام اولدى قاضيخانده
ربوا يانلك شهادتى مقبول اولماز لكن بوكا مصر اولورسه

وبونكله

وبونكله معروف اولورسه ديديكى قبورلرندن قالقوب اياق
اوزره طوره ميلر الا مصروع اولوب جن دوتمش ادملر
كبى طوره لر بونلرك جن طوتمش آدملر كبى بى اختيار يقلوب
دوشملرى عقللرينك خلل اولدوغندندر ديكلردر بلكى على
التحقيق الله تعالى جل شانه بونلرك قارنلرينى وقارنلرى
ايچنده ربادن يدكلرينى زياده بيوك قيلادر حتى قارنلرى
اوقدر اولوب كنديلره قرنى وايچنده اولان ثقلت ويرده
بلا اختيار مجنون كبى يقله و اهل محشردن هر آدم
بيله لركه بونلر دنياده رباكاردن ايمشلردر ودخى
روايتده واردر اولمشدركه رسول اكرم ونبى محترم
صلى الله تعالى عليه وسلم معراج كيجه سى بدنجى كوكه
ايرشدكده بر قومه اوغراديكه قرنلرى اوقدر بيوك قرنيك
ايچنده يلانلر وار طشره سندن كورينور پيغمبريمز صلى
الله عليه وسلم جبرائيل عليه السلامه بونلر كيملردر
ديو سؤال بيوردقلرنده جبرائيل عليه السلام ديديكه
بونلر ربا مالن يينلردر ابو هريره رضى الله عنه روايت
ايدر پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ديديكه ناس اوزرينه

اَلْبَتَّه بِرْ زَمَانْ كَلُورْكِه بِرْ اَحَدْ قَالْمَزْ اِلَّا رِبَا يَرْ اَكَرْ يَمَزْسَه
بُخَارِنْدَنْ كَنْدِيَه اُوغْرَارْ دِيدِي دَيُو بُونْدَنْ مُرَادْ بُودُرْكِه
بُوكَه اَكْثَرِي نَاسْ رِبَا يُولَرِينَه كَلُورَه دَه رِبَا كُتَاهِنْدَنْ بِرْ نَصِيبْ
كَلُورْ رِبَا عَقْدِنَه شَاهِدْ وَيَا كَاتِبْ اُولْمَقْ اِيلَه يَا رِبَا مَالِنَه كَفِيلْ
اُولْمَقْلَه يَا ضِيَافَتْلَرِنْدَنْ يِمَكْ اِيلَه يَا هَدِيَّه لَرِينِي قَبُولْ
اِتْمَكْ اِيلَه بِيلُورْ اِيكَنْكَه بُو رِبَا مَالِيدُرْ وَدَخِي وَارِدْ اُولْمُشْدِرْكِه
رِبَا يِمَكْ اُوتُوزْ يَدِي دُرْ يَعْنِي بُوقَدَرْ ضَرَرِي وَارْدُرْ اَيْسَرِي
اَهْوَنِي آدَمِي كَنْدِي اَنَاسِيْنِي نِكَاحْ اِتْمِشْ كِبِيدُرْ پَيْغَمْبَرِمِزْ
صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمْ شُولْ كِمْسَه كِه بِرْ اُوغْلَانِي شَهْوَتْ
اِيلَه اُوپَرْسَه اَنَاسِيلَه يَتْمِشْ كَرَّه زِنَا اِتْمِشْ كِبِي اُولُورْ
شُولْ كِمْسَه كِه اَنَاسِيلَه بِرْ كَرَّه زِنَا اِتْدِي يَتْمِشْ بِكْر اِيلَه
زِنَا اِتْمِشْ كِبِي اُولُورْ شُولْ كِمْسَه كِه بِكْر اِيلَه بِرْ كَرَّه زِنَا
اِتْدِي يَتْمِشْ عَوْرَتْ اِيلَه زِنَا اِتْمِشْ كِبِي اُولُورْ دَيُو بُيُورْدِي
بُو حَدِيثِي سَيِّدْ عَلِي اُوغْلُو شِرْعَه شَرْحِنْدَه صَاحِبِ مَنْبَعِ
مُشْكِلَاتْ قَدُورِيدَنْ نَقْلْ اِتْدِي هِدَايَه اَلْمَهْدِيِّينْدَه
خَمْرْ صَاتَنْ وَرِبَا يِيَنْ وَبُونْدَنْ رُجُوعْ اِتْمَزْ مُسْلِمْ تَعْزِيرْ
وَحَبْسْ اُولُنُورْ دِيدِي قَاضِيخَانْ دَه اِيدَرْ بِرْ كِمْسَه اَللهُ

٦٤

تَعَالَى خَمْرِي حَرَامْ اِتْمَمِشْ اُولَيْدِي دَيُو تَمَنِّي اِيلَسَه اَبُو بَكْرِ بَلْخِي
اُولْ كِمْسَه كَافِرْ اُولْمَازْ زِيرَا خَمْرْ اَوَّلْ حَلَالْ اِيدِي دِيدِي
رِبَاده وَمَحَارِمِي نِكَاحْدَه بُويْلَه دُرْ وَدَخِي اَللهُ تَعَالَى رِبَا دَاخِلْ
اُولْمَقْلَه مَالِكْ بَرَكَاتِنِي كِيدَرْ دُرْ وَرِبَا دَاخِلْ اُولَانْ مَالِي
هَلَاكَه وِيرُرْ نِتَكِمْ كَلَامِ قَدِيمِنْدَه حَضْرَتِ اَللهُ جَلَّ شَانُه
بُيُورْدِي كَمَا قَالَ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يَمْحَقُ اللهُ الرِّبَوا وَيُرْبِي
الصَّدَقَاتِ اَللهُ تَعَالَى رِبَايِي مَحْوْ اِيدَرْ وَيَحْنِه رِبَا كِيرْمَكْ
اِيلَه مَالِكْ بَرَكَاتِي اَلُورْ وَمَالِي ضَايِعْ اِيدَرْ وَصَدَقَه لَرِينْ
ثَوَابِنِي قَاتْ قَاتْ اِيدَرْ وَيَحْنِدَنْ صَدَقَه لَرْ چِقَانْ مَالِكْ
بَرَكَاتِي قِلَارْ اِمْدِي عَاقِلْ اُولُوبْ آخِرَتِكْ عَذَابِي خَوْفِنِي
دُوشُنَه نَه وَدُنْيَادَه بِلَا بَدَلْ مَالِي اَلْنِدَنْ كِيتْمَكْ وَفَقِرْ
اُولَه نَه يَا نِمَكْ اَلَمِنِي تَأَمُّلْ اِيدَه نَه لَازِمْدُرْكِه رِبَا نِكْ اَحْوَا
لِلَرِينِي وَرِبَا نَه اِيلَه اُولُورْ اَنْلَرِي بِيلُوبْ صَاقِنْمَغَه زِيَادَه
سَعْي اِيدَه اِمْدِي اَنِي رِبَادَنْ اِتْمَكْ مُرَادْ اِيدَنْ كِمْسَه سَنْ
بِلْكِلْ كِه بُو رِبَا اِيكِي قِسْمْدُرْ بِرِي هَمْ فَضْلْ اِيلَه وَهَمْ نَسِيئَه
اِيلَه اُولُورْ يَعْنِي زِيَادَه وَيُرْمَسِيلَه وَقُطْلَمَسِيلَه اِيكِنْجِي
اِيلَه بِرْدَنْ اُولُورْ وَيِرْمَسِي اَنْجَقْ قُطْلَمَسِيلَه يَا اِلْكُوزْنِنْه

دوقو مدیون دینقدن دیبیکو دعلم بکمز اول دعو
بو مدیون دو دنود سو الیه بر حدیعوی دوفودی ادنسید اشبو
دیبقودن دبادو و فلان دکلدر
و حرضی ابلان انتفاع ربادر

قرض اقچه ویرسه بر منفعت
مطلوب اتسه بر ایشنی اشلمق
کبی یاردمجی یا بر ابوبی او بوزه
یا بر نشنه یو اوبوزه ایچاله اتکی کبی
بو مثللی اوی سه قرانی ویرمز ایدی
ایسه بو قرض کور ربا اولور کلی قرض
جر منفعة لا خیر فیه سوزنی
دجل زین بر قوماشی بیو ایله
بهاسی و اعده سنده وی میوب
دیسا کی بر وعده اتاخیر ایدیکور
شو وعد را اقچه ذی ایده اوزرینه
سنکه ویرورم دیسا بو کا قائل
اولور بعنه الیسم بو قرض کور خیسانده جمع
ربا اولور

قروص ربا ایکی وجه اوزره
وجهی مقدم ذکر اولندر

دیونده ربا ایکی وجه اوزره
بو دخی ذکر اولندر

روهونده ایکی وجه اوزره دربا
بری رهنون نفقه
بری رهنون پیسی

ربانک علتی ایکی شیدر
بری مکیلاتده کیل وموزونا
تده وزن معناسنه
اولان قدردر ایکنجی
جنسدر

سیله اولور زیاده سی ربوا اولماز فضل ایله تسنه ایله
ایکسیله بردن اولدوغی عوضین یعنی مبیع وثمن حبس
ایله قدرده متحد اولسه یعنی عوضین ایکیسی بر جنسدن
اولسه بو جنسیتی بیاندر ودخی عوضین مکیلات ویاخود
موزونات قبیلندن اولسه بو قدری بیاندر ارشو ثلثات
وصایلان قبیلندن اولورسه قدرده متحد اولمش اولماز
نقدرکه غیر احکامدن بونلر مقدار دفعتا ولنزسه ده
اول زمان زیاده سیدن حرام وقبلنمه سیدن حرام اولور
بش درهم کمشی آلتی درهم کموشه دین سبه صاتسه
بونده زیاده سیدن حرام وقبلنمه سیدن حرام اولور
نقدن صاتسه انجق زیاده سی حرام اولور قهستانیده
ایدر ویره سی ربواسی نقد رباسندن اکوردر انجون
بونی منکر بلا خلاف کافر اولور اما نقدن اولان زیاده
رباسنی منکرک تکفیرنده ابن عباسک رضی الله عنه
اختلافی وصکره رجوعی واردر سوز تمام اولدی
وزیاده ایله اولان ربواده اشیاهده بر رجل نیجه
زمان سکه لی بو آلتون ایله انجق وکم آلتون الورامیش

زیاده معلومه ایله صکره بلدیده صاحبلرینه حلال ایلک
دیدیکی انلرده اول زیاده دن بونی ابرا ایلدیلر حرج
ومستهلك اولدقدن صکره امدی بن وبنم غیریم بوندق
اول رجل بریی اولور دیو دیدیکی اوبلده اولنجه شمدیکی
زماننده شایع اولان اوزره برکیسه بش غروشه آلتی
یاخود یدی غروش آغرلی خالص کموشدن یاپلمش یاخود
ایجنه آخر شیء قاتلمش بر تنه آلسه کلبدان وبجوردن
وابریق وطاس وقوشاق وبلازك وساعت ظرفی کبی
ربوا اولمش اولور ودخی ایکی آلتونه ایکی بچق آلتون آغرلی
خالص آلتوندن یاپلمش یاخود ایجنه آز آجق آخر شیء قاتلمش
بر تنه آلسه ربا اولور ایجنه آخر شیء قرشمش ایسه ده
ربوا آلتونک وکمشك تخمینی ایجنک قرشیغی غالب
اولمدقجه شرعا خالص آلتون وکمش صایلور امدی وزنده
زیاده سی ربوا اولور وعمله ایسه اعتبار اولماز آقچه نك
وزنی زیاده اولسه صانتدوغی تنه نك وزنی اکسك
اولسه بو تنه نك اوستادیه سی آقچه نك زیاده سنه
دوتمق ایله ربوادن قورتلمق اولماز حتی بزم زمانمزده

شایع اولان اوزره بر کمسنه یکرمی غروشه التی یاخود بش
غروش آغرمی خالص کمشدن یاپلمش بر تنه صاتسه یاخود
ایکی بچوق التونه ایکی التون آغرمی خالص التوندن یاپلمش
بر تنه صاتسه ربا اولور بو اصل تنه کوره زیاده
سیدر حرامدر و قتلمه سی حرام اولدوغی بونلرده حرمتدن
خلاص حیله سی بودرکه بیع بالتعاطی ایله کلی
مشتریدن و بایعدن اقچه سنک و یا مالنک وزنی
بلنمی اولان اول مالی اول قدر کمسنه جمیعسنه اقچه ویرمیه
یاخود اول مالی صاتدقده اقچه نک جمله سنه بتون
اول مالی ویرمیه بلکه بر مقداری اوچنده خلاف جنسدن
اولان بر تنه ویره تاکه طرف آخرده اولان زیاده
اول خلاف جنسه صرف اولنوب ربا مرتفع اوله یاخود
کمشدن یاپلمش تنه نی اول قدر التون عکسنده عکسین
ویره یاخود اشیا ایله یا غیر ایله الا که جنسیت و مثلیت
اولمامقله زیاده و تنه ده ربواسی دفع اوله یاخود
اول زیاده یی اکر ایرلمسی ممکن ایسه آیروب بیع ایتدکدن
صکره هبه ایده یاخود بیع المیوب بتون بر بری برینه

هبه ایده لر و دخی بو دیرهکمز وجهی اوزره ثمن ویردکده
یدا بید نقد بنقد ویروب آله که ویره سی ربا سی ولمیه
و اکر ویره جکی اقچه حاضر اولمسه آله جغی یاپلمش ایشی
عقد ایتمیوب یانینده امانت اولمق اوزره آله بوندن ایله
الیندن چیقمق خوفی ویره سی دفع اولور اقچه نی حاضر
ایتدکده عقد ایدوب یدا بید آلوب ویره بو صورتده ثمنی
اشبجیدن استقراض ایله ده ربوا دفع اولور و دخی
آله جغی ایشی حاضر اولیوب اقچه سنی ویرملی اولسه
بنه عقد ایتمیوب اقچه یی ودیعه ویره ایشی حاضر اولدقده
عقد ایدوب اول اقچه یه آله اقچه نک یا اول ایشنک
زیاده سی وار ایسه یوقاریده ذکر اولنان اوزره عمل
ایده بو صورتده اقراض ایله ده ربوا دفع اولور ولکن
مکروه اولمق خوفی اولور اقراض بقاله شبیه اولور
هر تقدیر مکیلات و موزونات جنسیله صاتون السه
بغدای کبی و آرپه ایله آرپه کبی و خرما ایله خرما کبی
و کمش ایله کمشدن یاپلمش تنه کبی و التون ایله
التوندن یاپلمش تنه کبی و باقر ایله باقردن یاپلمش

تنه کبی و تیمور ایله تیموردن یاپلمش تنه کبی و نحاس
ایله نحاسدن یاپلمش تنه کبی اختریه النحاس بالضم باقر
ککر قزیل صاری اما صاری یسبی خراسانده معدنی واردر
اندن چقار و قزیل باقر توتنبایه یرمک ایله دخی صاری
اولور دیدیلر فقها نحاس احمر نحاس ابیض دیرلر بونلرک
جمیعنده زیاده نسیئه حرام و قلتمه نسیئه حرام اولور
بو خصوصده ناس غافللردر تنبیهی واجبدر و شونلکه زیاده
ربوا اولماز ایچون قلتمه سی ربوا اولور مکیلات موزوناتی
خلاف جنسنه و قدرده مثلنه صاتسه یاخود ارشونلنانی
یا صایلانی جنسنه صاتسه بو کلجک مسئله لر ایچونلرینه
مثالبدر لکن مصنف صایلانی ذکر ایتمدی مثالنی
کتوردر جملدن بری بر درهم کمشیه بر درهمدن اکسیک
التون النسه اکسیک دیدیکه غبن فاحشدن سلامت
ایچوندر بو خسه بر درهم یا دخی زیاده النسه ربا اولماز
یاخود بر کیله بغدایی ایکی کیله اربه یه صاتسه جائز
جنسده مخالفدن اولدی لکن یدا بید کرکدر قلتمه سی
ربادر قدرده موافقدن اولدیکه اوچ کیلده وزندر

ایکیجین

ایکیجین کیلدر اما اول ارشون بزی ایکی کیله اربه یه
صاتسه جائز بونده یدا بید لازم دکلدر جنسده و قدرده
مخالفدن اولدی قهستانی و غیری بزر مصنفک یدا
بید کرکدر قلتمه سی ربادر دیدیکی ایله مرادی مجلس
عقددن صکره قبض ایتمسون دیمک ایسه نیتکیم اشاغیده
تصریح ایدر بو مراد اوزرینه بو کلامی کمش ایله التون
مسئله سنده درستدر زیرا بو صرفدر ثمن صرفده
تقابض شرطدر اما بغدایی ایله اربه مسئله سنده
و سائرنده درست دکلدر زیرا بونلر صرف دکلدر بونلرده
معتبر اولان هما تعیینلردر تقابض بونلرده شرط دکلدر
درردن نقلا اشاغیده تفصیلی کلور مکر یدا بید کرکدر
قلتمه سی ربادر دیمک ایله مرادی نقدن صاتمق کرکدر
ویره سی شرطی ایله صاتمق کرکدر دیمک وله بو تأویله
اولنحه جمیع صورتنده درستدر لکن التون ایله کمشده
بونده ماعدا تقابض کرکدر غیریلرده عقد معتبر
نسیئه اولدقده مجلسدن صکره قبض اولنسه ده ضرر
ویرمز دیملی ایدی و دخی بش ارشون بزی التی ارشونه

برّه صاتسه جائزدر زیرا باب ربواده معتبر اولان قدر بونلرده
بولنمدیغی لکن یداً بید کرکدر قبلنمه‌سی ربوادر جنسک
اتحادی اولدوغیچون ودخی بش بطمطه بی التی بطمطیه
صاتسه جائزدر قدر معتبری اولدوغیچون ولکن یداً بید
کرکدر قبلنمه‌سی زیاده جنسک بر اولدوغیچون ودخی
معتبر اولانک اقلی نصف صاعدر بش یوز یکرمی
درهمدر یاخود اقلی نصف قفیزدر بر کیله در قهستانی
یزر اما نصف صاعدن یا نصف قفیزدن آز اولانی
زیاده سیله صاتسه جائزدر بر اوچ بغدایی ایکی اوچ
بغدایه صاتسه جائزدر قدرده تخصیص یوقدر آز اولدوغی
غیچون ولکن مکروهدر ابی یوسفدن نقل اولنان
اوزره که بر خرمایی ایکی خرمایه بیع مکروه اولدوغی
حرام اولدنک ازی دخی حرامدر دیمشدر قهستانیده یزر
ولکن ینه یداً بید کرکدر قبلنمه‌سی ربوادر زیرا جنسیت
موجوددر بر جنسدن اولان ایله بر جنسدن اولمیانی
بیلمک ربوادن احتراز ایتمک مراد ایدنه لازمدر یاش
تازه اوزوم کوبی نقدر مختلف اولورسه بر جنسدندر

حتی

حتی یاش اوزمی بعضیسنی بعضیسنه بیع ایتمک جائز دکل
الا برابر جائز اولور بهالرینک تفاوتنه اعتبار یوقدر
ودخی خرمانک جمیعسی بر جنس صایلور نقدر نوعی
مختلف اولورسه وقیمتلری متفاوت اولورسه مادامکه
بر نوعی آخر نوعه زیاده سیله بیع جائز اولماز ودخی
میوه‌دن هر بر نوعی جنس واحد صایلور المایی الا کیمز
آخر المایه صاتسه انجق برابر جائز اولور ادمودده بویله
در بقر یعنی قره صغیری ایله جاموس صو صغیری
بر جنسدر ایکیسندن برینک اتنی آخره بیع ایلسک ینه
انجق برابر جائز اولور طعملرینک تفاوتلری معتبر
دکلدر اما دوه ایله اوکوزک اوکوز صغیرک ازکلنه
دیرکن ازکلنه تخصیصک وجهی یوقدر اولی اولان
صغیر دیمک ایدیکه دیشیسنه ده شامل اوله دوه صغیرک
ودوه‌نک وقیونک اتلری بر برینه مخالف اولدوغی
بیلندیکی کبی بو اوچنک سودلری بر برینه مخالف
اولدوغی بلنه وصغیرک سودی دوه‌نک وقیونک
سودلرینه مخالف دکل ایکن ابهام ایتمیه وقیونک

قدر یوق ایسه بغدای عدداً ... جنسی متحد اولدیغی ایچون

کیله و

یعنی یاره اولجق در

هر بر

انجق برابر جائز اولور

قیمتلرینه اعتبار یوقدر

انقو بوغدایی یاوه
صاقیق جائزدر
برندن ارتق اسلرده

اتلری ودوه ایله صغیرلك وقیونك سودلری جنس
مختلفدر بونلردن برینی آخره زیاده سیله صاتمق جائز
ولکن یدا بید کرکدر قبلنمه سی دیادر زیرا بونلر قدرده
متحددر اتلری وزنی سودلری یا کیلی یا وزنیدر
ودخی پاموق وقلایی ونحاس احمر وتوج خلاف جنسدر
بونلردن برینی آخره زیاده سیله صاتسه جائز ولکن
ینه یدا بید کرکدر زیرا بونلر موزونلردر بر ایله ایلك
خلاف جنسدر ایلك بنبه امام ابی یوسف قتنده
[ایله] برجنسدر امدی زیاده سیله ویره سیله بیع جائز
دکلدر جنس ایله قدر بولندیغیچون امام محمد قتنده
بونلر برجنس دکلدر امدی زیاده سیله بیع جائزدر
یدا بید اولدیغجه وبو مسئلده فتوی امام محمد قولیدر
اوذره دیدیلر اختیارده تصریح اولنمشدر ودخی یادن
احتراز مراد ایدن بیلمك کرکدرکه هر نسنه که شارعدن
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن نص تصریح
اولنمش اوله وزنله آلوب صاتلمغه اول نسنه وزنی

آلوب صاتولسه الا ابی یوسفدن بر روایت اوزره
دکل کمش ایله آلتون کبی پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه
وسلم بونلرده وزنا بوزنه دیمشدر وهر نسنه که
شارعدن نص وقطع اولمش اوله کیل ایله آلوب
صاتلمغه اول نسنه کیلی صاتلور نقد ناس کیلك
غیری ایله ده آلوب صاتر لرسه الا ابی یوسفدن
بر روایت اوزره دکل بغدای کبی آرپه کبی خرما کبی
طوز کبی پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم بونلرده
کیلا بکیل دیمشدر ابن ملکدن مسطوردر انکی نسنه نك
ما عدا سی عادات ناسدر وزنله ایسه وزنی صاتلور
عادات ناسدر کیل ایله ایسه کیلی صاتلور زیرا مؤمنلرك
حسن کوردیکی عند الله حسندر دیدیلر دده بونکله تعلیل
ایلدی شارعدن نص اولمیانده عادته اعتبار اولنور
اما نص اولنانده عادته اعتبار اولنمز امام اعظم
وامام محمده کوره اما ابی یوسفدن بر روایته کوره
نص اولانده واولمیانده ناسك عرفی اعتبار
اولنور طریقه محمدیه ده بویله در اشباهده العاده محکمة

دیدیکی یرده کیلنه یا وزننه نص اولاندن عرفه اعتبار
یوقدر ابی حنیفه یه و محمده کوره ابی یوسف خلافت ایدر
ابی یوسفک قولنی فتح قدیر تقویه ایلدی دیدیکی
قهستانیده بر بغدایی بغدایه وزنله بیع جائز دکل
الا ابی یوسفدن بر روایت شاذه ده جائزدر بعض مشایخ
بونی اختیار ایدی نتکم خزانه ده بویله در فتوی بونک
اوزرینه در عموم بلوادن اوتوری نتکم مضمراتده بویله
دیر دیدی طریقه محمدیه نک نهی منکری شرحنده
خواجه زاده بونده عمل ابی یوسفدن روایت غیر ظاهرنک
اوزرینه در بو روایت بوندن ضعیف ایسه ده لکن
روایت بوندن قویه در بو زمانده بو روایت ایله
حکم اولنمدر فتنه دن فراردن اوتوری دیدی امدی
ناسک اکثری حاللرنی ایشلدکلری صرف کبی قرض کبی
و بیع کبی و اجاره کبی و سلم کبی ابی یوسفدن روایت
شاذه نک غیری اوزرینه ربادن و فساددن خالی
دکلدر سکسان اقچه یه برشی صاتسه یا اجاره ویرسه
یا سلم ایتسه نقد بر طوقسنه النسه یا طوقسنه ویرسه

ابو یوسفک ایکی روایتی وار بری شاذ روایتیله عمل جائز دیدیلر

سکسان

سکسان اقچه النسه طوقسنه وزنی سکسان اقچه دن
چوق زیاده اولمقله ربوادر زیرا طوقسنه اوزرینه اولان
سکسان صنمیش اولور بونک مثلی دررردن نقلا
اشباهنده کلور و دیدیکی اداده چوق زیاده جائز اولمدغی
قاضیخاندن اشارت کلور وزن معلوم اولمامق ایله
بیع و اجاره و سلم دخی فاسد اولور مکر ابی یوسفدن
روایت اولنان اوزره ناسک عرفنی اعتبار ایدروب
طوقسنی و اقچه یی وزندن چقاروب عددیات ایدرلر
قلار بوندن غیری مخلص و حیله یوقدر دیو طریقه
محمدیه ده یازلدی زیرا اقچه بو زمانده ایکی درلو
ربا واردر بری بودرکه غروشی اوفق اقچه بوزسه
وزننه برابر دکلدر زیاده سی ربا اولور یدا بید
اولمسه لکن اول زیاده یی هبه ایتمک صحیحدر
اکر غروش بر ایسه زیرا زیاده سنی کسمک ضرر
ایدر قاضیخانده تفصیل اوزره قرض بحثنده نقل
اولنور و اکر بو زمانده غروش چوق ایسه اوفق
اقچه بینی اولمق ایله غروشک بری زیاده کلورسه

اول زمان ربا اولور آني يا صاحبنه ويرر ياخود
شو كلجك حيله لر ايله ربودن صاقنور وبري
دخي بودر كه اول آقچه يا غروش يدا بيد اولمسه
آقچه بوزدلوب ايكيسندن بريسي اول مجلسدن
صكره قبض ايسه اول بدلك جميعيسني ياخود
بعضيسني ايشته امر بويله اولسه فتلمه سي ايله
ربوا اولور زياده سندن احترازك حيله سي بودركه
وزنده قليل اولنه خلاف جنسدن بر نسنه ضم ايتمك كركدر
اول زمان درت احتمالي واردر زيرا اول نسنه ايچون
يا قيمت اولماز يا اولور قيمت اولدقده يا زياده نك
قيمتي قدر اولور يا ارتوق اولور يا اكسك اولور
بو ترتيب اوزره منه كلور ولكن ضم اتدوكي كندي
ايچون قيمت اولميان نسنه ايسه بر اوج طبراق كبي
اصلا صحيح اولماز اكر ضم ايتدوكي طرف آخرده
اولان زياده نك قيمتي قدر اوله جق اولور ايسه
صحيح اولور زياده نك قيمتندن زياده اولورسه
صحيح اولور بو احتمالي مصنف ذكر ايتدي عادت

اولمدوغيچون

اولمدوغيچون ودخي كراهتدن اولماز زيرا مؤمننك
جزئي وكلي بر حقي قالمدي واكر ضم ازشي اولسه
بر جوز كبي ياخود بر يومرطه كبي وياخود بر كاغد كبي
صحيح اولور خلاف جنس بر شي ايله منتفع اولدوغي
ايچون ولكن مكروه اولور تمام حقيني ويرمديكيچون مكروه
اولدوغي بودر قلري آقچه چوق اولدقده در امّا از اولسه
اول بر جوز ياخود بر يومرطه ياخود بر كاغد زياده نك
قيمتي قدر اولورسه بيله مكروه اولماز امام محمددن
بويلجه روايت اولندي امام محمد رحمة الله عليه ديديكركه
قلبكده بنجه بولورسك ديديكه مثل الجبل يعني
كراهتك صوري طاغ كبيدر مصنف حاشيه ده بويلجه
ديدي ودخي امام محمد قتنده هر مكروه حرامدر حرام
تلفظ ايتمدي قاطع اولمدوغيچون منتقاده وغيريده
مذكوردر ومجلسده قبض ايدن آقچه صاحبي كركدر
ياخود وكيلي كركدر امّا اوّلدن صرافه سكا بر غروش
ارسال ايدرم بوزديسه بعده بر كيسه ايله بر غروش
كوندرسه صراف بوزمق ايچون اول رسول اولان

کمسنه بو دنسه یعنی غروشی آقجه الموق ایچون قیتم ایسه
جائز اولماز و آقجه‌یی مجلسده قبض ایسه‌یسه جائز
اولماز زیرا رسولک قبض و تسلیمی معتبر دکلدر اول
کوندردیکی آدمی صرافه وکیل ایتمک کرکدر که قبضی
و تسلیمی معتبر اولوب صرفی صحیح اوله و دخی ثمن
صرفده ثمن صرف ثمنیت ایچون خلق اولنانلردر آلتون
و کمش کبی بر ابر دکه بیع جنسی جنسنه یا غیریه اوله
آلتونی آلتونه و کمشی کمشه یا عکسینه بیع کبی دررده
یازر و جمله فیها حلیة سیفه دیو وارددر صرفدر
دیدیکی امدی سکه‌لی و سکه‌سز یا یلمش آلتن
و بوزلمش آلت و غیری عموما آلتونی و کمشی بربیری برینه
یا عکسینه بیع ایتدکده طرفین قبض ایتمزدن اول تصرف
صاحبینه اوزرینه اولانی ابرا یا هبه یا صدقه ایدوب
آخر دخی قبول ایتمکله ابن ملکده یازیلان وجه اوزره
صحیح دکلدر زیرا ثمن صرفک ایکیسی مبیع اولوب
اولدوغیچون مبیعی ایسه قبل القبض تصرف صحیح
دکلدر اولکی ابن ملکک صرفی ایکنجی قسمده درت

صرفی

صرفده تقابض عقدک صحتنک شرطیمیدر یوخسه صحت
اوزره بقاسنک شرطیمیدر ایکیسنده امام محمدک کتابنده اشارت
ایلدیکی امدی قبض بولنمدقده صرف باطل اولور هدایه‌ده
و غیریده مذکوردر لکن قاضیخانده صرف فاسد اولور
قبل القبض افتراق ایله باطل اولماز دیدیکی دیو قهستانی
یازدی اشباهده قبل الافتراق تقابض صرفده شرط
قلندیکی امدی قبضدن اول ایرلسه‌لر عقد باطل اولور
الا شونده دکلدرکه قبضدن اول بدل صرفی بر رجل
استهلاک ایلسه مشتریه اول رجلک اردنجه کیدوب
آقجه بوزدکن ایرلسه‌لر اول تلف ایدن رجلدن قیمتی
قبضدن اول بو صرف تحقیق فاسد اولماز امام محمد
مخالفت ایدر دیدی اما سائر دیو جایزی ولان امولرده
یدا بید اولورسه کافیدر تقابض شرط دکلدر زیرا
دررده و غیریده معتبر اولان تعیندر تقابض دکلدر
حتی بغدایی بر معین اولمقله صاحبه قبضدن اول
ایرلسه‌لر جائزدر دیدی و ثمن صرفی قبضدن اول
استبدال دخی جائزدر دکلدر حتی بر کمسنه بو غروشی

یاخود بر آلتونی اوفق اقچه یه یاغیریه بوزدرسه اقچه یی
قبض ایتمکسزین اول اقچه نك جمیعسنه جمیعسنك
بدلنه یاخود بعضنه بعضینك بدلنه برشیئی آلسه اول
اول شیئك بیعی فاسددر صحیح اولماز زیرا بدل صرفك
قبض معیّن واجبدر آخر شیئی آلمق قبض معیّنی فوت
ایتدر تفصیلی ابن ملکده در والحاصل ثمن صرفك
استبدالی جائز دکلدر بدلنه آلدیغی شیئه اقچه
آلورسه آنك ایچون دردرده برکمسه نك آخرده
اون درهم آلاجغی اولسه بودخی اولان بر آلتونی
اوزرنده اولان اون درهمه صاتسه بالاجماع صحیح
اولدی عقد ایتمك ایله تقاص اولور اما آلتونی مطلق
اون درهمه صاتسه اوزرنده اولنه دکل وآلتونی
اول کمسنه یه ویرسه اندن آلاجغی اون درهمی ویرجك
اون درهمه تقاص ایتسکلرینه صحیح اولور تقاص
ایتمك مطلق اون درهم اولمغی فسخ ایدر اوزرنده کی
اون درهمه بیع ایدر اگر تقاصنه حمل اولنمسه بدل
صرفی استبدال اولوردیدی اگر ثمن صرفی . قبض

ایتدن

ایتمدن بدلنه شیئی آلمق ربوادن احتراز ایچون ایسه بتکم
جاهللر اویله ظن ایدرلر احترازا اویله اولماز بلکه
احتراز شونك ایله اولور که اقچه صاحبی اقچه ایله ایکیسی
بیردن اول غروشه بیع ایدوب غروش صاحبی شرا
ایدوب غروش صاحبی غروش ویره اول شیئی ایله اقچه یی
اقچه صاحبی ویره ودخی شرعا وزنی اولانی آلتونی
وگمشی کبی اولچی ایله بربری برینه برابرده صاتسه جائز
دکلدر ربوادر معیار شرعیسی اولان وزنه کوره زیاده
توهمی اولدوغی ایچون ربا بابنده توهم ایسه حقیقت ربو
کبیدر الا ابی یوسفدن روایت شاذه ده دکلکه اول
جائز کوردی بوبنی اگر ناس اعتبار ایدرسه فتنانی
بزار ودخی بغدایی بغدایه وزنله برابر صاتسه جائز
دکل الا ابی یوسفدن بر روایتده جائز فتوی بونك
اوزرینه اولدوغی بوقادرین یازلدی معیار شرعیسی
اولان کیله ایله زیاده توهمی اولدوغی ایچون ودخی
بغدایی بغدایه یا آلتونی آلتونه مجازفه اخترینم المجازفه
برینه نك مقداری بیان ایتمدن کتوردی بیع وشرا

اتمک دیدی بیع ایتسلر آلان وصتان مقداریني
بلسلر ینه جائز اولماز نقدرده وافقدر نفس الامرده
برابر اولورسه زیرا عقد وقتنده یا اول مجلسده برابر
ایدوکنی بلمک عقدک صحتنک شرطیدر قاضیخاندر
اقچه‌یی اقچه‌یه بیعده برابر ایدوکی اول مجلسده بلنورسه
جائزدر دیدی قهستانیده مجلس عقدده موجود عقد
وقتنده کی موجود کبیدر دیدی ودخی بلمک گرکدر که
قرض ورنلنه اولمق گرکدر طرفینک برینه زیاده ویرنه
اولمیه امدی بر غروشی قرض ویروب اوفق اقچه نقصان
آلسه یا خود اوفق ویروب غروش آلسه یا غیری
وجهله ربانک دفعنه حیله ایتسلر ربادن خالی
اولماز زیرا غروش ورنه اوفق اقچه‌دن زیاده کلور
مکر ورنبالردن اخراج اولنوب ناسک عددیاندن
ایدوکی عرفی اعتبار اولنه ابی یوسفدن کلان
روایته کوره‌ده قاضیخاندر بر رجل صاغ اقچه ویرمک
اوزره قریق اقچه‌یی قرض آلسه قرض باطل اولور
قبض ایتدوکی مثللی ویرمک لازم اولور ودخی

آخر

آخر زیاده ویرمک اوزره قرض المق مکروه اولور مکر
مطلق قرض آله‌ده آخر بلده‌ده ویر شرطسز دیدی
حیله سی بودرکه قرض آلان آدم ادا ایتدکی الدیغی
اقچه‌دن یکینی اولورسه قرض ویرن اول اقچه‌یی الوب
بلدیغی قلان زیاده‌سینی الیوب قرض آلانک ذمتینی
ابونک زیاده‌دن ابرا ایتسه صحیح اولور زیرا قرض آلانک
الدیغی مقداری عرفا ادا ایتمش اولور ودخی شرعا
قرض آلانک اذ ذرنن خرج ومستهلک اولان زیاده‌یی
قرض المنه هبه ایلیوب گچمک جائز اما الدیغی اقچه‌دن
زیاده‌سی اولسه قرض آلان زیاده‌سینی هبه ایتسه‌ده
جائز اولماز زیرا اول مستهلک دکلدر وهم مشاعا
هبه اولمش اولور مشاعک هبه‌سی صحیح اولماز
قاضیخاندن بو مسئله ربادن فرار فصلنده‌در لکن
آنده اون درهم کمش قرض السه زیاده ویرسه
بدیلو مثال ایلیوب بعده لازم عهدیکه اشادت ایلیوب
اول قرض آلان اول زیاده‌یی قرض ویرنه هبه ایتسه
صحیح اولماز زیرا بو قسمتنه احتمال اولان مشاعک

المشاع بالضم بلودسز غیر مقسوم نسنه

والی

هبه سیدر دیدیکی آنکدر درهم اون اولمغله قسمته احتما
واردر اما مصنفک مثالنده کی بر غروشده قسمته
احتمالی اولمیانک هبه سیدر زیرا غروش کسیلنجه ضرر
ایدر قاضیخانده صرفده ایدر و بربلادن درهملر فرنق
اولسه یا کسمک ضرر ایتمز صاغ و صحیح اولسه زیاده‌یی
حلال ایتمک جائز اولماز ویرن و آلان بیلورلرکه
بو قسمته احتمالی اولان مشاعک هبه سیدر اما
و بربلادن درهملر کسیلنجه ضرر ایدر بتون و صحیح
اولسه اول زیاده‌یی ویرن و آلان بیلسه‌لر حلال
ایتمک جائز اولور بو قسمته احتمالی اولمیان مشاعک
هبه سی اولور قاضیخانده اضحیه‌ده یدی کمسنه
قربان ایتدیکی صغیرلک ایتی جزافا تقسیم ایتسلر و هر
بری آتک زیاده سنی حلال ایتسلر جائز اولماز اما
بر درهمی بر درهمه صاتسه بریسی وزن ایتینه کبی
کچمینجک قدر اغر کلسه زیاده‌نک صاحبی حلال
ایلسه جائز اولور فرق بودرکه زیاده‌یی حلال ایتمک
هبه‌در اما آت مسئله سنده قسمته احتمالی اولان

شیئین مشاعک هبه سیدر جائز دکلدر اما بو درهمی
درهمه بیع مسئله سنده قسمته احتمالی یوقدر هبه
جائز اولدی دیدی وهم قسمته احتمالی اولان مشاع هبه
اولنسه قبض اولندقده ملک اولمق قولی واردر قاضی
خانده مذکوردر و اشباهده‌کی ذنبیدن بونکا اشارت
واردر امدی اقچه بوزدرکن یا قرض ادا ایدرکن اولان
هبه قسمته احتمالی اولانک هبه سی ایسه‌ده انی
هبه ایتدکده قبض بولندقده ضرر اولماز کوردیکی حیله سی
بودرکه قرض ویرن کندونک ویردیکی مثللی اقچه‌یی
ویردیکی ضمنی ایله بیلکه صرف ایده یعنی مثلا قرض ویرن
اوفق اقچه ویرمش قرض آلان غروشی کتوردکده قرض
ویرن قرض آلانک کتوردیکی غروشه اوفق اقچه‌یی
خلاف جنس بر شیئی قوشمق ایله بوزه بعده قرض آلان
کمسه اول اوفق اقچه‌یی اردنجه یعنی اولدکن الدیغی
قرضه ویره یاخود قرض ویرن قرض آلاندن قرض
ویردیکی اقچه مقابله سنده بر شیئی یعنی ویردیکی
مثللی اولندن ماعدا هرنه اولورسه صاتون آله الوب

قبض ایتدکدن صکره اول شیئ قرض الاتدن کتوردیکی

اقچه یه صاته ودخی قرض ویروب الدقده آزاجق زیاده

یوز درهمدن سدس درهم کبی قاضیخانک صرفن ایدر

اکر مدیون کندی اوزرینه اولاندن وزن یوزندن زیاده

ویرسه اکر اول زیاده وزنین بیننده جاری اولور

زیاده ایسه جایز اولدی قاضیخانک بو کلامنه کوره

سدس درهم کبی ضرر ویرمک قرضه مخصوص دکلدر

چوق زیاده جایز اولمز یوز درهمدن بر درهم کبی رسول

الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت اولنورکه

دیدی ویردکده زیاده ویردی وبز معاشر انبیاء

بویله وزن ایدرز دیدی دیرلر ایدی بو سوکا محمولدر

اول زیاده وزنین بیننده جاری اولور زیاده اولکه

واجماع ایلدیلرکه یوزده سدس درهم آزدر وزنین

بیننده جاری اولور قاضیخانک صرفده بویله دیدی

اما یوز درهمده بچوق درهم زیاده بعضلر یعنی اوکی

دیو شیی کثیردر جایز دکلدر دیرلر وبعضلر قلیلدر

جایزدر دیرلر امدی زیادن صقنانه لازم اولات

بعدکه

سنجیله بالفتح وسکون النون
ترازو طاشی کبی انکله نسنه
وزن ایدرلر جمعی تحریکله سنجات
کلور وعند البعض صاد له
دخی لغتدر اختری

بودرکه هر کسک بر سنجیله بر وزنه ایله بر قاچ درهم

یاخود مقداری نا معلوم اولورسه داش یا غیری

بولنمق کرکدرکه بو کیمسه یه قرض ویردکده سنجیله

دارته وبر قرض الان اقچه یی الدیغی اقچه کبی کمش

الدیسه کمش التون الدیسه التون کتوردکده بینه

سنجیله دارته کتوردیکی اقچه یینی کلورسه اول مقداری

الورکیسنی ابرا ایدر اکر زیاده کلورسه بو قاریده بیان

اولنان وجه اوزره حیله سیله عمل ایدر ابی یوسفدن

کلان روایته کوره بو تکلفاته حاجت یوقدر وامام اعظم

وامام محمده کوره ده بعض مسئله ده بینه بو تکلفاته

حاجت یوقدر بو قاریده مشاع مسئله سی تحتنده

قاضیخاندن ذکر اولنان اوزره امدی مصنف

بو کتابده ابی یوسفدن کلان روایته اعتبار ایتمکله

وقاضیخانده اولانه اهتمام ایتمکله ناسه صرفده

وقرضده زیاده تشدید ایتمشدر ابی یوسفدن کلانه

اعتبار ایتدکده وارثمی قرض ایله صرفده دیوبن

بیعده واجاره ده دیمک مراددن بعیددر اهمی فیوت

ربحی ایشلمک قبیلندندر مگر تاس ابا ایدرلرکنا بم نفعدا
قالور دیو ملاحظه ایتمش اوله و دخی قرض ویرن زمان
تعیین ایتمیه اون کون کبی بر آی کبی بر یل کبی بونلر اجل
معلومدر اجل مجهول دخی قرضده جائز دکلدر استرسه
قرض ویردکده تأجیل ایتسون استرسه صکره تأخیر
ایتسون بو قادیه قاضیخاندن نقل اولندی ویرر زمان
تعیینله و تأجیلی ایله درهمی درهمه ویرسه بیع ایتمش
اولور بو ایسه ربوادر صحیح دکلدر الا وصیتده و
حواله ده دکل برسنه یه دک قرض ویرک مالمدن
فلانه دیو وصیت ایتسه ثلث مالندن برسنه یه دک
ویرمک لازم اولور سنه کلمزدن اول طلب ایتمک
یوقدر و بر کیمسه نک بر آدمه بورجی اولسه بو بورجلی
اولان آدم بر آخره بکا قرض اولمق اوزره وار دیو بورجی
ویردیو حواله ایتسه اول آخر دخی مدت معلومه
اجل ویرسه اول مدت کلمدکجه قرضنی استمک یوقدر
بو مضمون درر غرردده موجوددر زمان تعیین
ایتمکسزین قرض ویردکده هرنه زمانکه مراد ایدرسه ک

استیو

ایسته یوب آلمق جائزدر اولور عوام ناسک اراسنده قرض
ویریلان اقچه یی ایسته یوب آلنجه ثوابی اولماز ایمش
دیو سویلدکلری سوزک اصلی یوقدر مگر خصومته
و منه و ازایه و بغضه و بخله و هجره و هجوه باعث
اوله اول زمان ثواب قالمدوغندن ماعدا اثم دخی
اولور فصل ربادن احتراز و وزرندن اجتناب
و آنلرک سببیله مال حلال کیتدن و شبهه دنلری مردود
اولمقدن و غیری ضررلرندن اتقا ایچون ایتدکلری
معامله که ادنه حیله شرعیه و بیع عینه دیرلر
بعضیلر قتنده کراهت تحریمیه ایله مکروهدر و
بعضیلر قتنده مکروه دکلدر قاضیخانده ربوادن
فرار فضیلتدر ایدر مشایخ بیع عینه بزم زمانمزده
خیرلیدر چارشولریمزده جاری اولان بیعدن دیرلر
و ابی یوسفدن روایت اولنورکه عینه جائزدر ماجوردر
ویرن اجر واردر حرامدن فراردن اوتوری دیدی
فقهای عظامک ذکر ایتدیکی شی بودرکه بوندن ظن
اولنمسونکه شو کلجک ایکی وجهدن غیری حیله

شرعیه اولیه زیرا اشباهده فن حیلده بر کمسنه فائده سز
قرض ویرمکه رغبت ایتمسه حیله بودر که قرض استین
بر از شیئی اول کمسنه دن مراد ایتدیکی قدر اقچه یه آله صکره قرض
آله دیدی و قاضیخاندن بونلردن غیری حیله لر واردر
جمله دن بری بر سنه یه دک اون غروش الموق مراد ایتسه
اون ایکیه شوا و سلوف اوزره الیه اقچه مراد ایدن
کمسنه اقچه صاحبنه اون غروش دکر بر متاعی اون
غروشه صاتوب اول کمسنه الوب متاعی قبض ایدر زیرا
متاعی قبض ایتمسه صکره کی ایکنجی بیع جائز اولماز
قبضک کیفیتی قاضیخاندن نقلا تفصیل اوزره مصنفک
منقولاتی الدفن قبل القبض بیع جائز اولماز دیدیکی
مسئله تحتنده ذکر اولندی متاعی قبض ایدن اون
غروشی ویرمکندی متاعی صاتن اول اون غروشی
قبض ایدن صکره ینه اول متاعی بر سنه یه دک اون ایکی
غروشه صاتون الوب کندینک بر سنه تمامنده اون ایکی
غروش قضاء و دیانة بورجی اولمش اولور یاخود
اقچه ویرمک مراد ایدن کمسنه بر متاعی اون ایکی غروشه

٧٨

اقچه الموق مراد ایدنه بر سنه یه دک ویره اول یعنی اقچه
الموق مراد ایدن دخی اول بر اجنبی کمسنه یعنی بایعک و
بایع ایچون شهادتی مقبول اولمیانک و بایعک و ابنینک
و وکیلنک غیریه نقد اون غروشه بیع ایده اما بایعه یا
کوله سنه یا والدینه صاتسه و ابو یوسفه کوره و ابنینه
و محمده کوره وکیلنه صاتسه مطلقا جائز اولماز زیرا
بو قبیل نقد الممش تفصاینه بعدذ بونی بونلر الموق فاسددر
دیو قهستانیدن و حفا یقدندر اجنبی دخی متاعی قبض
ایتدکدن صکره ینه اول متاعی ابتدا صاتن کمسنه یه البتی
بهایه اون غروشه بیع ایدوب اول اون غروشی الوب
اقچه الموق مراد ایدنه ویره یاخود المبیوب سن اقچه الموق
مراد ایدن کمسنه یه ویر دیو حواله ایده اقچه مراد ایدن
دخی حواله ایدنی قبول ایدوب واره اول اون غروشی
آله بو طریق ایله متاعی ینه اولکی صاحبنه اولشدر
اقچه مراد ایدن اون غروشی الوب اون ایکی غروش
ظاهر شرعده و دخی فیما بینه و بین الله بورجی
اولور و فائده سیحی دنیاده و عقباده الور ابو السعود

افندی فتواسنده ایدر زید معامله شرعیه حیله‌دن
حق تعالی یی آلدامقدر بوندن حاصل اولان ربح حرامدر
جائز دکلدر دیسه زیده نه لازم اولور بیان بیوریلوب
مثاب اولنه الجواب کافر اولور اول اعتقاددن
دونمزسه قتلی لازمدر و کمال پاشازاده احمد
افندی فتواسنده دخی بویله‌در ودخی بلمک کرکدرکه
معامله‌دن دوراتیدوکی تنه التون وکمش قبیلندن
اولمیه زیرا التونی وکمشی کلابدان وبخوردان وقو
شاق وبلازک کبی یاخود التونلی وکمشلی اولان
تنه‌یی قلیج وتفنک وساعت کبی ویره‌سیه صاتمق
جائز دکلدر جائز اولمدیغی بونلری اکرینه التونه ویا
کمشه صاتارسه مقرر ومحققدر اما اسبابه یا طعامه
یا حیوانه یا بونلر کبی‌یه صاتارسه جائز اولمدیغی دخی
مبین ومبرهندر مصنفک مرادی اولکه حمل ایتمک
واطلاق ابهامندن صاقنمق لازم وواجبدر ودخی
التونلی وکمشلی تنه‌یی نقد التونه وکمشه صاتارسه
اول تنه‌یی مجلسده قبض ایتمینجه اول شینک التونی

وکمشی

وکمشنی بیع جائز دکلدر کندوسنی بیع جائزدر ذکر التونی
وکمشی ضررسز ایریلورسه اکر ایرلمزسه بتون اول
شیئی بیع جائز دکلدر قهستانی وغیری یازدر معلوم
اولدیکه مصنف اصل جوازی بیان ایچون قاضیخانه
تابع اولوب معامله ایتمکده اونی اون بر بچقدن زیاده
ایله مسئله تصویر ایلدی اما بو طریق ایله ایضا فتنر
معامله حیله‌ء خلقه ضرر ایدرلکه دیو بو بابده زمان
سابقده صادر اولان فرمانی واول بابده اولوا الامره
اطاعتی بیان وتنبیه ایدوب ثانیا دیرکه لکن فرمان
شریف صادر اولمشدرکه اونی اون بر بچقدن زیاده‌یه
معامله اولنمسون دیو امر ایدی اولوا الامره انقیاد
ایدوب اونی اون بر بچقدن زیاده‌یه معامله شرعیه
ایتمک کرکدر ودخی ممکن اولدوغی مرتبه معامله شرعیه
دن صاقنمق کرکدر زیرا مکروه دیه‌نلک قولی ترجیح
اولنمشدر زیرا بوندن مقصود اقراضدن اعراض وندامت
ونفسده شیخنه اطاعت و الآن بو طریق ایله ربوایه جرأت
واردر شرع اوزره دوراتمکده وارمغه تقصیرات ایدرلکه

زمانمزده اولان كبي كه برسنه دوره ايدرلرده باقي
سنه لرده همان تمسكي تجديد ايدرلر اوّلكي سنه منوالي
اوزرينه ديرلر يا خود بوقاريده ذكر اولنان شرطلري
اشلمكده تكاسل ايدرلر وفقهاء عظامدن بعني ذكر
ايتمشدركه اياكم والعينة فانها لعينة يعني سز حذر
ايدك بوبله بيعدن زيرا اول ملعونه در ابن عمر
رضي الله عنه روايت ايدر پيغمبريمز صلى الله عليه
وسلم بويورديكه دركن سز عينه لر ايله الشوريش
ايدرسكز واوكوزلك قويروق قلغرينه ياپشورسكز و
اكينه راضي اولورسكز وجهادي ترك ايدرسكز
بونلو سزدن صادر اولدوغي زمان الله تعالى
سزك اوزريكزه بر ذل مسلط ايدركه سز اول ذلي
سزدن آيرامية سز دينكوزه مراجعت ايدنجيه دك
طريقه محمديه ده مسطوردر آخر روايتده وارد
اولمشدركه سز عينه لر ايله آلم ويرم ايتدكزده
واوكوز قويروقلرينه ياپشدوغكزده تحقيق ذليل
اولديكز ودوشمنكز سزلره اوزريكزه غالب اولدي

ذكوتي اوزرندن دوشوبجه جمله اتمنك
كراهتي ترجيحي اولنديغي كبي بورباده
تحقيق كراهتي ترجيح اولنمشدر

لكن بونه حرام ديمكدور زيره
اقچه ايله معامله شرعيه
ايدوب ربح المحق حرامدور
ديسه زيني نه لازم كلور
الجواب معامله صحيح اولنجق
حرام ديمك كركدر ديو ابو السعود
افندي مرحوم فتوى ويرمشدر
ودخي بر سؤاله جوابنده اصلى
مالدن زياده سنوالاق حرام
ديني كيمسه شرعي نه لازم كلور
كفر لازم اولماز مجتهد فيه در
حلته ذهلدوردر ديو جواب ويرمشدر
امدي بو نقلدن ظاهر اولديكي
ديو ريكي شيخ محمد افندي بازديغي
وجه اوزره بركيمسه بورنجي حرام
اعتقاد ايلسه كافر اولور
ودخي قتلي اولنور ديو كمال
پاشازاده وابو السعود افندي
فتوى ويرمشدر ديديكي نقل
صورتده دخي بو نقل صحيح اولديغي
مخالفدر بو فتوى غيرنده
ونفقهاء عظامدن بعضيسي ذكر ايتمشدركه
اياكم والعينة فانها العينة

ونفقهاء عظامدن بعضيسي ذكر ايتمشدر

صوريدر ذوالجلال

ودخي لايق اولان حل حرمتي ايله حكم
ايتمزوا لكن اما شبهه اتمزوا ايتن بو نيه اتمز
محكي ايسه ... فقراوي زرداقو لا فعلا اكا تعرض ايتمز مرحوم ابو السعود

باب ثالث مزارعه ده فساددن صقنمنك بياننده در

مزارعه يعني اكنجي اورتاقجيلق عقد ايتمك بر صاحبي
بر آدمه يريمي سكا مزارعه ويردم شوقدردن ديمك ايله
وعمل صاحبي دخي قبول ايتدم ديمك ايله امدي مزارعه
نك ركني ايجاب وقبولدر نيتكم خبرده بو بلده مزارعه
امام اعظم قتنده صحيح دكلدر فاسددر حتي افضل
اولان اكنجي اورتاقجيلق ايدنلك دعوتنه اجابت
ايتمكدر مكر تخم واكيني اكمك الاني بر صاحبنك اوله
اول زمان عمل صاحبي اجرت ايله دوتمش اولور
يا خود عمل صاحبنك اوله اول زمان يريني اجاره يه
المش اولور معلوم اجرت ومدت ايله امدي انك
ايچون اولور چقانك بعضيني رضالشمق ايله بو
تخميننك زوالنك حيله سيدر بو نسنه صحيح اولماز
صحابه نك وتابعينك اختلافي ايچون سيد
مرسليندن اخبارك تعارضي ايچون نيتكم مشهور
طرق بوبله دير ابو حنيفه مزارعه نك فسادي
ايله بلا جد حكم ايتدي ومزارعه دن اشد نهي ايله

صحیح

نهی ایتمدیکینڭ حقایقنی بویله درر بو قهستانیده یزار
درر ده ایدر امام اعظم قتنده مزارعه دکلدر رافع
بن خدیجڭ حدیثی ایچونکه انده پیغمبریمز صلی الله علیه
وسلم مزارعه دن نهی ایتدی و بر دخی بو مزارعه
نوعی اجارهیه المقدر کندی عملندن حاصل اولاندن
بعضیسنه ایمدی معناده بغدای اوکودمک کبی
اولدی اوننڭ بعضیسنه اندن ایسه پیغمبریمز
صلی الله علیه وسلم نهی ایتمشدر امام ابی یوسف
ایله امام محمد قولی اوزره صحیحدر و مفتی بها اولان
بو ایکی امامڭ قولیدر زیرا پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم خیبرده
خرما اغاجنی اهل خیبره چقان خرمانڭ نصفنه معاملیه
ویردی و خیبرڭ یرینی اهلنه حاصلنڭ یارسینه مزارعیه
ویردی و بوننڭ ایله صحابه و تابعون و صالحون بوکونه دك
عمل ایتدیلر بوننڭ کبی ایله خبر واحد و قیاس ترك اولنور اننڭ
فتوی بوننڭ اوزرینه دیدیلر درر ده یزار مزارعه ده یدی
شرط واردر اول کیمسه یرڭ زراعتنه صالح اولمسیدر که
مقصود حاصل اوله یو درر ده در قهستانی ایدر

عقد

عقد وقتنده یرڭ زراعتنه صالح اولمسیدر اکر یرده
یابنوق ایاعی اولوب زراعتنه مانع اولورسه مزارعه
فاسد اولور مکر یرڭ فراغی وقتنه دکله اول زمان
جائز اولور ایکنجیسی عاقدینڭ اهل اولمقدر یعنی ایکیسی
حر اولهلر یاخود کوله ویا صبی مأذون اولهلر یاخود
ایکیسی ذمی اولهلر زیرا هیچ بر عقد اهلیتسز صحیح
اولماز نتکیم هدایهده بویلهدر ایمدی بوکا مخصوص
دکلدر ترکی اولیدر قهستانی یزار اوچنجیسی بر
بیله می ایکی بیله می تعیین مدت ایتمکدر اکر بر مدت
دیسکی انده زراعت ممکن اولمسه فاسددر و بر مدت
دخی دیسکی غالبا اول مدته دك ایکیسندن بری
یشامز اوله فاسددر بعض جائزدر دیدی قهستانی
بویله دیر محمد بن سلمه دن روایت اولندیکه
تعیین مدت ایتمکسزین عقد مزارعه جائزدر
بر سنه اوزرینه واقع اولمش اولور یعنی بر اکیمه عقد
اولنمش اولور و فقیه ابو اللیث دخی بونی اخذ ایدوب
دیمشدر که اهل کوفهنڭ بیان مدتی مزارعه ده

شرط ایدکلری اَنک ایچوندرکه انلارک فیننده وقت
مزارعه متفاوتدر یعنی ابتداسی وانتهاسی مجهولدر
بلاد حارّه اولمق ایله برسنه ده برقاج کرّه اکیلور امّا یرم
بلادمزده بلاد بارده اولمق ایله برسنه ده برکرّه اکیلور
وقت مزارعه معلومدر انکچون جائز اولور قهستانیدن
ایدر فتوایی بونک اوزرینه درتنکم صغدیدن بویله دیر
اوّلکی ایله ده فتوی ویریلور تنکم واقعاتده بویله دیر
دردنجیسی بودرکه بذری کیم یعنی قنغیسی ویره جکنی
بیان کرکدر بیان اولنمسه مزارعه فاسد اولور زیرا
بینلرنده نزاع اولمغه سببدر لکن بعض ائمه بلخدن
روایت اولنورکه اکر بر موضعده اولسه که مابینلرنده
عرف ظاهر اولسه بذر قنغیسینک اولدیغی اول
موضعده بذر کیمک اوزرینه اولدیغی بیان شرط
دکلدر بشنجیسی اکیلان بذرک جنسنی بیاندر زیرا بعضی
بغدایمی زیرا بعض اکین یره ضرر ایدر قهستانی بزاز
درده ده ایدر زیرا اجرتک جنسنی بیان لازمدر اول
ایسه بیلنمز الّا بذرک جنسنی بیانیله بیلنور بو شرط

اولدیغی

البذر تخم تک کوکسه اولسون جمعی بذور کلور ودخی تخم اکمک ویرا کنده ایدوب صاجمق وطاغتمق یقال منه بذر احتری

یعنی تخمی قانقی سنون کیم ویره جکی

اولدیغی قیاسدر استحساناً بو دخی بیان اولنمسه جائزدر
آلتنجی خارجدن یعنی چقاندن شرکته مانع اولماز وجه اوزره
حاصل اولان
تخم ویرمسینک نصیبینی بیاندر اول عاملدر زیرا انک حقندن
اجرتدر امدی معلوم اولمق شرط اولور اکر بونک نصیبینی بیان
اولنوبده صاحب بذرک نصیبی بیان اولنمازسه بالاتفاق جائز
لکن صاحب بذرک نصیبنی بیان اولنوبده آخرک نصیبینی بیان
ترک اولنورسه بو استحساناً جائزدر قهستانیدن یا نصفیت
اوزره اولمق کبی یاخود اثلاثاً که ایکیلی برلی اولمق کبی یاخود
ارباعاً واخماساً واسداساً اولمق کبی ودخی بو مثللی اولنلردن
امّا اوسنلر ایکیسندن برینه برقاج معیّن اوجاق شرط ایلسلر
بش کیله یا اون کیله کبی یاخود صاحب بذر اولان بذرینی
مقدارینی الوبده ما فیسنی تقسیم ایتمکی شرط ایلسلر بو ایکی
شرط مفسددر زیرا چوق اولورکه اول مقدارینی الدقده برشی
باقی قالمز قهستانی بزازیا خود صمان برینه دانه آخرینه اولمغی
شرط ایلسلر یاخود دانه بینلرنده مشترک اولوب صمان
بتّه بذر صاحبینک غیرینه اولمغی شرط ایلسلر بو شرط دخی
مفسددر زیرا صمان بذردن حاصل اولور اول اصلدر

زیرا توقفی صاحبی اولجیان کندو نصیبنی شرط ایتسلر عوض اولدیغی عامل مستحق اولور

ایمدی ضمانی اصل صاحبنڭ غیریه اولمغی مفسد
اولدیغی بیاندرکه اصل صاحبی صاحب ارض
اوله یا اولمیه قهستانی بزده دردده ایدر زیرا
بو شرط عقدڭ مقتضی سنه مخالفدر بو شرکتی
قطعه مؤدیدر زیرا چوق اولورکه آفتلر اصابت
ایدرده ضماندن غیری بر شی چقمز بونلرده
مزارعه فاسد اولور صاحب بذر خارجڭ
عشرینی الویره یاقیسی یاری اولمغی شرط
ایلسه لر قهستانی ایدر اشته بو بر صاحبنڭ
حیله سیدر تخمینی المق مراد ایلدکده یاخود
ضمان صاحب بذرڭ اولمغی شرط ایلسه لر بو ایکی
صورتده مزارعه جائزدر صکره کی مسئله ده جائز
اولدیغی زیرا بو عقد حکمنه موافق شرطدر زیرا
ملکنڭ نماسیدر دردده یازدی اولکی صورتده جائز
اولدیغی شیوعی ایچوندر قهستانی بزده الکن مزارعه
عقد ایتدکلری وقتده ضمانه تعرض ایتمسه لر ضمان
ایکیسی بیننده اولور مزارعه دخی جائز اولور زیرا

بونلر

بونکل
مقصودده شرکتی شرط ایلدیکلر بیعدن سکوت احیلدن
عقدڭ فسادندن ایجاب ایتمز دردده بزار قهستانی
ایدر ضمان بینلرنده اولمغی شرط ایدوب دانه دن سکوت
ایلسه لر مزارعه فاسد اولور زیرا مقصود دانه دردکه
یدنجی بر ایله عامل بیننده تخلیه کوکدرکه عامل یره
قادر اوله قهستانی بزار حتی بر صاحبنڭ عملنی شرط
ایلسه لر مزارعه فاسد اولور تخلیه بولنمدوغیچون
عقد
واجب اولورکه یر صاحبی سکاسنو یری تسلیم ایتدم
دیه قهستانی بزار ایرشمزدن اول اولان عمل سورمک
کبی صوارمق کبی حفظ کبی عامل اوزرینه درامّا
ایرشدکدن صکره اولان عمل دیرمک و قالدرمق کبی
وسورمک کبی و صاورمق کبی یعنی دانه بی صماندن
بل ایله ایرمق کبی حصه لرینه کوره ایکیسنڭ اوزرینه
در عامل اوزرینه اولمغی شرط ایلسه لر مزارعه فاسد
اولور لکن امام ابی یوسفدن روایت اولنمشدرکه
صحیح اولور اصح بودر فتوی دخی بونڭ اوزرینه در
امّا یر صاحبنڭ اوزرینه شرط ایلسه لر اتفاقا فاسد

حاصل کلام

یرایله اشلیجی ارا سنده

بونڭ نصلکی معلوم اولیکی
ایکی بحیلمز دیکی اوزرینه
خرج اولان نفقه نصلدر
وقدر ایکیسنڭ اوزرینه
لازم اولور مثلا صورمق
کوزتمق ارقلر قازمق
متونی نصلی وقدر ایکیسنڭ
لازم اولور شرط ایلمه
حاجت یوقدر فتوی ایکی
اوزرینه شرط ایلسه مزارع
فاسد اولور ایکی بوکا مخالفدر

جائزدور

اولور مجمع البحرين شرحنده ابن ملك بويله دير
مزارعه يدى وجه اوزرينه در اوچى صحيح
در دردى فاسد قهستانى ايدر بر دنجى ايچون
ديمك واردركه بويدنه ممنوعدر زيلكه صحت وفساد
طرفنده صور كثيره واردر يعنى چوقدر بر بر نك باقى آخرك
ياخود عمل بر نك باقى آخرك ياخود بر وبذر برنك
باقى آخرك بو اوچ صوردن صحيحدر ودنه صحيحدر
بر برنك اوكوز آخرك بذر وعمل ايكيسندن وچقان
يارى اوله ودخى اوكوز برنك عمل آخرك بر
ايكيسندن بذر يا ايكيسندن وچقان يارى ياخود
بذر عاملدن وعامل ايچون چقانك ايكى
ثلثى اوله نتكم تتمه ده بويله دير ودخى بر وبذر
وبر اوكوز برنك عمل وبر اوكوز آخرك اوله
نتكم منيه ده بويله دير تحمة الائمه دن روايت
اولنور كه ودخى اوكوز برنك وبذر وعمل ايكيسندن
وچقان يارى اوله نتكم تتفده بويله دير بو
مضمونى قهستانيده بنزر اما بر ايله اوكوز برنك

بذر ايله عمل آخرك ياخود بذر ايله اوكوز برنك
بر ايله عمل آخرك ياخود اوكوز برنك باقى آخرك
ياخود بذر برنك باقى آخرك بو دردن صورتى
فاسددر ودخى صحيح دكلدر دردندن هر برى
برنك اوكوزى آخرك عمل اوچنجيسنك اوله ودخى
بر وعمل واوكوز برنك وبذر ايكيسنك بيننده اوله
نتكم عما ديه ده بويله دير ودخى بذر وعمل برنك
اوكوز آخرك بر اوچنجينك اوله ودخى كوله يا
بذر كه كوله يا اوكوز ايله كوله يا بر ايله كوله و
اوكوز برنك باقى آخرك اوله نتكم تتفده بويله
دير امدى حصر صحيحدر دبو ظننك بطلانى
ظاهر اولدى قهستانى بويله دير مزارعه صحيح
اولورسه حاصل اولانى دانه بى وصمانى شرط
ايتدكلرى وجه اوزره يعنى بصنفيت وباغيرى
شرطك موجبى اوزره بولشورلر مزارعه
فاسد اولورسه حاصل اولان صاحب بذرك
اولور آخره اجر مثل واردر بر شيئى بيلمكى

توقوم ايكلوب محصول اولورسه

اما يرده بيتشن حصه لزسه حاصله بتشجي اولور

ایسه ده یاخود بشوب هلاک اولدیسه ده ضمان
یوقدر اگر فاسد اولدوغی تقدیرجه صاحب بذر
یر صاحبی ایسه آخرک عملینک اجر مثلی واردر
واگر صاحب بذر عمل صاحبی ایسه آخرک یرینک
اجر مثلی واردر اجر مثل امام محمده کوره بالغا
ما بلغ که هرنه ایرشورسه یعنی کرک حصه سی
قدر کرک زیاده کرک نقصان اعطا ویرمک لازم
اولور مثلا حصه سی اون کیله اولسه اجر
مثل کرک اون کرک اون بر کرک طقوز کیله
ثمنی اعطا اولنور امام ابی یوسفه کوره اجر
مثل حاصل اولاندن کندیه دوشجک قدردن
زیاده اولنماز یعنی اجر مثل حصه سی قدر
نقصان اولورسه اول ویریلور اگر زیاده کلورسه
زیاده سی ویریلمز مثلا حصه سی اون کیله اولسه
اجر مثل اون کیله یا طقوز کیله بهاسی اولورسه
اول بر ویریلور مزارعه فاسد اولسه بذر صا
حبینک اولدیغی تقدیرجه حاصل اولانک کلیسی

کندیه طیب اولور اما بذر عاملک اولدوغی تقدیر
اوزره فاسدده اولسه عامل تصدق ایدر حاصل
اولاندن بذرک ویرک اجرتینک مقدارندن زیاده
سنی امام اعظم وامام محمده کوره ابی یوسف مخا
لفت ایدر قهستانی بزاز ودخی شرکت مزارعه یی
عقد ایتدکدن صکره عامل رجوع ایدوب اورتا
قجیلق ایتمم دیسه عامل جبر اولنور حاکم جبر
ایدر عمله زیرا وفا ممکندر ضررسز امدی عقد
لازم اولدی سائر اجاره لرده لازم اولدوغی
کبی ابن ملک بزاز اما صاحب بذر رجوع ایتسه
جبر اولنماز زیرا عقدده وفا توکل اولنماز الا
بذری اتلاف ایله اولنور بونده صاحب بذره
لازم کلور ضرر واردر امدی جبر اولنماز
اوتنی بیقمغه اجرتله ایشجی دوتان کبی که اوتنی
بیقمقدن قاچنسه جبر اولنماز ابن ملک بویله
دیر قهستانی ایدر اینجون جبر اولنمازلغه زیرا
بونلرین فی الحال بذری استهلاک ضرریدر

ایتمك لازم گلور بونه اشعار واردر که جبر
اولنمدوغی بذری یره اككمكدن اولدر اما بذری
یره اكدكدن صكره جبر اولنمز زیرا ایکی جانبدن
عقد لازم اولور حتی ایکیسندن بری فسخه
مالك اولماز بذری یره اتدقدن صكره الا بعذر
شرعی نتکیم ذخیره ده بویله دیو صاحب بذر رجوع
ایدرکن عامل یری سورمش اولسه صاحب
بذرن قضاءً بونه لازم گلمز زیرا عقد خارج
اولدیغنده دیر نتکیم مبسوطده بویله دیو دیو
قهستانی یازر اما دیانةً بونه ویروب
عاملی راضی ایتمك گرکدر لازم و واجبدر
بونه اشعار واردر که اول راضی قیلمه چوق
سنه نك مقداری روایت ثابت اولمدی
قهستانی بویله دیو و دخی ایکیسندن بری بینك
موتیله مزارعه باطل اولور عامل یری سورمش
و ایرمغین قازمش و آرقلرینی ایچی پاکلمش
دوزلتمش ایسه ده یر صاحبنك وارثی بر شی

بو دخی

بو دخی اولماز لکن اکر یا بشلمزدن اول اولورسه
یری آخر ایچون منع ایتمك واردر بشلدقدن
صكره عقد بوزیلور نتکیم تتمه ده بویله دینی
اکر بر صاحبی اکین اکلدکدن صكره بتمزدن
اول اولسه ایدی مزارعه نك بقاسنده مشایخك
اختلافی واردر قهستانی یازار لکن علی طریق
الاستحسان اویله در که بر قاچ سنه یه عقد مزارعه
ایتسه ده ایکیسندن بریسی اکین بتمکدن صكره اولسه
ایدی اول سنه اکین قالنجه دکین عقد مزارعه ابقا
اولنور طرفیننك حقنه رعایت اجلیچون باقی سنه لرده
باطل اولور ضروب اولمدوغیچون کتاب المضاربه
مضاربه فاسددر او زنا قلفندر بر جانبدن مال
ایله آخر جانبدن عمل ایله مضارب امیندر مالی
تصرف ایدرکن وکیلدر فاسد ایدرکه او زنا قدر
مال صاحبنه مخالفت ایتدکده غصب ایدیجیدر
فاسدنك کلیسنی کندیه اولمغی شرط ایدرسه
اجیره یی قرض ایلجیدر اکر مال صاحبنه شرط

ایدرسه بضاعه ایجیدر مضاربه فاسد اولدقده
آجرتله اشلیجیدر انکچون اجر مثل واردر فائده
ایدرسه ده ایتمزسه ده اجر مثل کندیه شرط
ایدیکلوینک اوزرینه زیاده اولماز ابی یوسف
قتنده امام محمد مخالفدر ایدر وهم فاسد
مضاربه ده ضمان یوقدر مضاربه صحیح اولماز
الا کندیله اورتاقلق صحیح اولان مال ایله
اولور اکر مال صاحبی عرض ویروب بونی
صاتدقده اقچه سنله مضاربه ایشله دیرسه یاخود
بنم فلاندن اولان مالمی آل ده مضاربه ایشله
دیرسه بونده مضاربه صحیح اولور ودخی مالی
مضاربه ایشلیجیه تسلیم شرطدر مال صاحبنک
مالدن الی اولمقسزین اسنرسه کندی عقد
ایتسون ایتسون شول صبی کبی که آنک
ولیسی مضاربه عقد ایندی وایکی اورتاقلر کبیکه
بریسی مضاربه عقد ایلدی بر اخر ودخی ربح بیلنمز
مشاع اولکه ایلدی مضاربه فاسد اولور ایکیسندن

برینه

٨٧

برینه مثلا اون درهم شرط اولنسه وهر شرطکه
فائده یه جهالت کتورمز اول فاسد ایتمز زیرا بی
مضاربه ایشلیجیه شرط ایتمک فاسد ایدر مطلق
مضاربه ده مضارب ایچون واردر صاتمق والمق
وبونلرکبی برکیمسه یی وکیل ایتمک ومسافره کتمک
وبرکیمسه یه سرمایه ویروب فائده سن المق بینه
بونی مال صاحبنه ایدرسه وبرکیمسه یه صفلقه
شیئ ویرمک وبرکیمسه یه مال ویردکده رهن
المق ودخی رهن ویرمک اجاره یه ویرمک
اجاره یه المق واقچه یی غنی یه وفقیره حواله یی قبول
ایتمک ومضارب ایچون یوقدرکه قرض ویرمک ویا بورج
ایتمک ودخی هبه ایتمک ویا صدقه ویرمک مکر مال صاحبی
بونلری ایشله دیه بورج ایتمک جائز اولمدوغندن
مضاربه مالی ایله بر نسنه کندی مالی ایله اغارتسه
یاکتوردسه تبرع ایتمش اولور رایکه ایله اشله دینلمش
ایسه اکر مالکه قرشدرر دینلدیسه کندی مالنه
قرشدرمق واردر بویات دینلدیسه بویاتمق واردر

اگر یرلده ده یا بر وقتده ده یا بر درلی متاعده اشلمه
یا بر معین لکن ایله آل وصات دینلدیسه مضاربه
ایچون مخالفت یوقدر اگر تجاوز ایدرسه مالی
ضامن اولور فائده کندینکدر مضارب ایچون
وبر سنه صاتمق جائزدر تجار اول وبر سنه
وبر مدتکری اولمدیغجه ومضارب ایچون مضاربه
نك کوکله سنه تجاوزنه اذن ~~[illegible]~~ وبرمك واردر
ایکیسندن برینك اولمسی ایله مضاربه باطل اولور
مضارب معزول اولمادن مال صاحبینك آنی
عزلی ایله اول بلمدیکجه بلدیکدن مال متاع اولسه
انی بیع اتمك واردر اقچه سنی تصرف اتمك
یوقدر **فصل** مضارب مضاربه مالندن خرج ایدرمز
کندی ولایتنده ویا بر ولایتده کی انی مکان ایدینه
ودخی فاسد مضاربه ده خرج اتمز اگر مسافر اولورسه
بیه جکی وایچه جکی مال مضاربه دندر معروفله کنه
بنکله اسامی وبیدی کرا ایله ویا اشترا ایله وکنه بویله
خذمتکارینك اجرتی واوزرنه اویودوغی دوشك

واسبابنی

واسبابنی بیقامق عادت اوزره مال مضاربه
دندر ودخی بودج اتمك واردر شول یرده که
انده اکا محتاج اولور عادتدن زیاده یی ضامن
اولور کندی شهرینه خرجی مالندندر ودا کندی
مالندن اولدوغی کبی اسبابدن وغیریدن
باقی قلانی یولدن کلدکدن صکره مال مضاربه
نك اوزرینه ده رد ایدر اگر کندی مالی ایله مسا
فرته کتسه حصه ایله خرج ایدر

خاتمه

کسب خبیث شرعا کریه وحرام اولندوی
بیان ایدر اولا حیوانات تدرن ارکلکی دیشی سنه
چکوبه وجماع ایندیروبه برنسنه المق کسب
خبیثدر جائز دکلدر زیرا منهیدر دباد
عربده ارکك آتی دیشیه جماع ایدر مکدره
چوق نسنه الورلر ایمش حتی اول جماعدن
نه طوغارسه بر ایاغی ارکك آت صاحبینه
اولمق اوزره عقد ایدرلر ایمش یعنی بهاسنك
دبعنی ویرمك اوزره سویلشورلر ایمش

ودخی بر عورتك والده‌سی باباسی ویا قرنداشی ویا
سائر اقرباسی یا اجانبدن تزویجه مباشرت ایدنجه‌سی
اول عورتی آخره تزویج مراد ایدوبن نكاح ایتمزدن
اول باشلق واغرلق وقالن ویول نامی ایله برشئ
آلمق كسب خبیثدر دشوندر جائز دكلدر رشوت
ایسه حرامدر ویرن والان ملعون اولور زیرا
پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم لعن الله المحلل
والمحلل له دیو بیوردیكی بونك ایله مراد بر رجل
بر آخره سكا قریمی ویا قز قرنداشمی حلال قیلدم
شوقدر دیمكدر و بونك امثالی سوزدر عینه‌در
بعض بونكله دیردیلر اگر بوقزینه كندی ایچون
آلورسه اما عورت ایچون اولورسه مهر معجل
نامی ایله المیلر بوا استمدر لكن آلمق جائز
اولمدیغی اول زماندر كه عورتك والده‌سی
اول قزینی اینه سكا آلسه یاخود عورتی
الان آدم قزینه ویرمینجه ویا اولان عورتی
تزویج ایتمدوكی یاخود صوكنی حسن معا

شرعًا مانع اولمدیغی ویا اطلاقه سعی ایدوكی
فراست ایله ویا ظن غالب ایله بیلسه والحاصل
رضاسی یوق ایكن ویرسه اما عورتی آلان آدم
كندی رضاسیله ویرسه كه قرضی اول ویردیكی
قزینه ویرمسه اول ولی اولان اصلا بر شئنه
امیدنده ورجاسنده اولمسه اول ویرلان شئنه
هدیه اولمش اولور جائز اولور لكن بو غایت
ندرتده در بونكله مغرور ومسرور اولملی
دكلدر ودخی قاضیلرك وحاكملرك یعنی
بكلرك وضابطلرك وبونلرك قپوسنده مصلحت
ویا مفسدت گوردنلرك رشوت طریقیله یعنی
شوقدر شئ ویردسك بو مرادك اولور كه حق
واگر باطل وجوده گلور دیو آلدقلری كسب
خبیثدر حرامدر زیرا قاضی حجت یازدقلری
آلدیغی اجرت كتابتله غیری كیمسه اولمقدر
كتابته هرنه كه آلورسه قاضی دخی اولمقدار
آلمق جائزدر بوندن زیاده‌سی رشوت اولمش

نشان نامیله آنلكلى المحقق هانوم یوزكى وابینه وغیری بشی كوندرمك جائزدر بونلر عرفی اولمشدر كه بونه مهر معجل تعبیر اولنور باشلق وقدر رضاسی اولرق قطعا شئ ویرسه قبول ... جائزدر

امدو کتابت هورینشه اجر مثلنی المق ائمه ثلاثه قتنده حلالدور وواقع سجلات و محاضر و
غیریلری یازمق ازرینه بیک آقچه دن بیش آقچه اجرت المق قاضیه حلال اولور اما مفتی لرو که غیری
نکاحینی اجرت المق قاضیه حلالدور یتمکده مالنوما عنه اجازتی ازنه اجرت حلال دکلدور زیرا که

نا فذادی از ومفتی فتوی ایچون الدیغی پاره اجرت حلال دکلدر زیرا جواب یازمق مفتی اوزرینه واجب دکلدور

اولور بو زیاده رشوت اولمقده فرقا بو قدر
استرسه حکمندن اول اولسون صکره اولسون
کرکسه حقیله ایسون کرکسه حقه خلاف
باطل ایله ایسون باطل ایله حکم هر حالده
باطلدر لکن رشوت الوبن یعنی قاضی رشوت
المغله فاسق اولوبن نعمه حقله حکم ایلدیکی
صورتده حکمی نافذ اولورمی اولمازمی بونده
اختلاف اولنمشدر بعضلره رشوت المغله
فاسد اولدقده عزله مستحق اولور دیرلر
وبعضلر همان معزول اولور دیرلر اما رشوت
الدیغی دعواده بالاتفاق حکمی نافذ اولماز
صحیح بودر دوردنجی غرره بزاز رشوتی ویرن
اکر حقه خلاف باطل ایش ایچون ویررسه
یاخود نفع دنیوی جلبی ایچون ویررسه قضاء
وتدریس و وصایت و تولیت و بونلرک مثللی
خواجه زاده طریقه محمدیه حاشیه سنده بویله

حکم

دیو ویرنه و الانه و دخی ایکیسنک آراسنده

واسطه

واسطه اولانه ملعوندر یعنی ابو لردرجه سندن
مبعد ومطرودردر نیکم حدیث شریفده وارد
اولمشدرکه عن ابی هریرة رضی الله عنه قال
لعن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
الراشی والمرتشی والرائش الذی یمشی بینهما
اکر رشوتی ویرن آدم رشوتی ویردیکی حقینی
اخذ واوزرندن ظلمی وضرری دفع ایچون
اولورسه ودخی ظلم رشوتسن دفع اولمزسه
وقاضینک غیریه ویررسه ویرنه ضرری یعنی
وزری یوقدر ضرورت اولدیغیچون اما الانه
بو صورتده دخی حرامدر لعنته داخلدر ضرو
رت اولمدیغی ایچون اشباهده ایدر هر شیئک
اخذی حرام اولور اعطاسی دخی حرام اولور
الا بر قاچ مسئله ده هر کلبری بوکه رشوتی ویرر
بنفسنه ومالنه خوفی ایچون یا رشوتی ویرکه ایشنی
سلطان یانینه دوزلته الا قاضیه اخذ واعطا حرام
اولور واسیری قورتارمق ایچون ویرمک وهجوندن

رشوت ویرن
ورشوت الان

بینلرنده واسطه

قودقدوغی کمیه ویرمك ووصی ماله برظالم مستولی
اولوب دخی قودقوب ویرمك وتردد اوزره قوت یومیه
سی اولان استدکن ویرمك بقیه سی انلرده در زیرا
مسلماندن ضرری دفع ایتمك مسلم اودینیه واجبدر
اخوتك اقتضاسی بودر واجبی اشلمك ایچون مال
المق جائز دکلدر ویرمك رضاسیله ده اولورسه
اکل بالباطل اولمش اولور وقد قال الله تعالی ولا
تأکلوا اموالکم بینکم بالباطل سز مالکریکزی یمك
بینکزده باطل ایله ودخی حیله ایله خلقك مالنی
یمك بودخی کسب خبیثدر واکل بالباطلدندر انك
کبیکه برکیسه کندی نفسندن صالح اولمیه ده خلقه
صورت صلاحن کوسترنه ایو عملنی کوستروب وکم
عملنی ستر ایله خلق صالح زعمی ایله اکا برمقدار
نسنه ویره لر اکر نفس امرده حالنی اسلدرکنی
بلسلر اندن نفرت ایدوب برنسنه ویرمزلردی
بووجهله دخی خلقك مالنی المق حرامدر اکل
بالباطلدر ودخی برکمسه اهل علم ظنی ایله یاخود

علوی

دیه باطل ایله یعنی قمار وسرقه
وغیره ایله جواب طویغیلان
امام اعظم قضادن قاچندی
وامام محمد قضادن ابا ایتدی
لکن بلادعزون مشایخ دیدیلرکه
کندی نفسنك جورندن امین اولور
وغیری منع قادر اولوب ذاتنده
صالح اولانلره قضایی بوینینه
الحق بانسی یوقدر
حضرت نبی [illegible] ورودیدرکه قضات
اوچدر ایکیسی نارده در برسی
جنتده در اولکی علمدن خلافی ازره
حکم ایدر ایکنجی جاهلدر که علمسز
حکم ایدر اوچنجیسی ذاتی الا علم
دیرمش علم ایله حکم ایدر اول
کشی جنتده دور

علوی یعنی اولاد علی ظنی ایله یاخود فقیر یاخود صاحب
کرامت شیخ ظنی ایله برنسنه ویرسلر نفس امرده
بویله اولمسه بووجهله دخی اخذ ایتمك حرامدر واکل
بالباطلدر زمانمز متصوفه سی کبی که تصنع ایله
وسحر ایله واستدراج ایله نیجه خارق عاده اظهار
ایدرلر وظاهرلرینی ناس رغبت ایدیکه لباس ایله
تزیین ایدرلر وامر بالمعروفی ونهی عن المنکری
ترك ایدرلر ومداهنه ایدرلر وکندیلرینی مدح ایدر
ادملر اتخاذ ایدرلر بواشلر ایله ناسی صید ایدرلر
وقلوبلرینی کندیلره بند ایدرلر وهربری بردرلو
حیله ایله ناسی مالی اکل ایدیمشلردر وناس بو ذکر
اولنان حیله لر ایله وغیری ایله بونلره مسخر
اولمشلر امرلریله عاملدر اول صورت اوغرلری
دائما علمایه بغض ایله بونلره امر ایدرلر وعلما
مجلسندن بونلری منع ایدرلر وجهل ایله عبادتی
مدح تزیین ایدرلر هربری کلب مبیر وموسوس
مجیدلردر وشیاطین انس وقطاع طریق الله بونلردر

ودخی بر کیسه دن بر جماعت ایچون بر سائل بر نسنه
ایسته سه اول کیسه دخی اول جماعتدن اوتانسه
بر شیء ویرسه یاخود نسنه ویرمیجه بخل ایله یا
غیر یله ذم ایدرب وعرضنی هتک ایچون هجو ایدر
ایدوکنی فهم ایدوب عرضنی حفظ وحمایه ایچون
بر نسنه ویرسه بو وجهله دخی آلمق حرامدر اکل
بالباطلدر ودخی قوت یومیه سی بر کون یتجکی
اولان سؤال طریقیله بر نسنه کسب ایتمک حرامدر
اما سؤالسز هبه ویا صدقه ویا هدیه دیو ویرسه
آلان ویرننک ظنی اوزره ایسه بو بیله المقده ضرر
بوقدر کو دینور یعنی ایسه ده یاخود ازاجق نسنه
ویروب چوق نسنه اومق بودخی کسب خبیثدر
جائز د کلدر ختان وولیمه طعاملرنده وولادت
شربتنده واغنیاجه ویرلان هدایاده اکثریا
بو بیله در ودخی فالجیلق یعنی کاهنلك و نسخه
جیلق یعنی ساحرلق ایدوب بر نسنه کسب
ایتمك کسب خبیثدر جائز د کلدر فالجیلق ایله

تفاؤل یعنی حسن صوبله یا غیر یله بشارت
ایدیجیلك مراد اولنوب بونك ایله المق کسب
خبیثدر دنلسه و نسخه جیلق ایله شفا ایتنی
واخبار دنی یازمقده کتابت اجرتندن زیاده ایجیلق
یاخود مراد اولنوبن کسب خبیث دنلسه بعید اولماز
لکن کلجك حدیثه و یرلادن معنایه مناسب اولماز
و بونلره مشابهدر معبرلك و دعاجیلك ایدوبن
مال المق زیرا حدیث شریفده وارد اولمشدر که
لیس منا من تطیر او تطیر له او تکهن او تکهن له
او سحر او سحر له ومن اتی کاهنا فصدقه بما یقول
فقد کفر بما انزل علی محمد صلی الله تعالی علیه
وسلم بر کیسه قوش اوتمه سی کبی بو مثللی بر نسنه
یی شوم دنسه یاخود کندی امر ایتسه آخر
کیسه کندی ایچون شوم دنسه یاخود بر کیسه
یاخود بر کیسه فال اچسه یاخود فالجیه کندی ایچون
فال اچدرسه یاخود سحر ایتسه یاخود کندی ایچون
سحر ایتدرسه اول کیسه لر بزم بکلرمزدن خارجدر

تطیر وتطیره ایکیسی بر معنایه
دور تشائم معناسنه دور
یعنی بر نسنه یی شوم نشان
طوتمق دور [illegible] شاقشقلقی و سعقنا
غاق اوازی کبی

دیمك اولور ودخی برفالجیه وارسه اول فالجینك
غائبدن سویلدیکنی تصدیق ایلسه اولدکنه کافر
اولور حضرت محمد صلی الله تعالی علیه وسلمك
اوزرینه اینن قرآنی انکار ایتمش اولور لا یعلم الغیب
الا الله آیتنی وبونك امثالنی انکار ایتمش اولور
ودخی بالغ اولمیان کوچك اوشاقلرك کسبندن
ومالندن برنسنه المق جائز دکلدر الا مکولکم اناسی
وباباسی محتاج اولهلر بوایکسنه جائز اولور حتی
کوچك اوشاق مباح اولان صودن چشمه وایرمق
ودکنیو صوئی ویا یغمور صوئی کبیدر باردق ایله صو
کتوردسه اناسی وباباسی غنی اوله جقلر اولورلر
ایسه اول صودن ایچمك جائز دکل مکر باباسی
اول صوئی کندی کندیه یا اناسنه صاته ده ایچه کر
بهاسنی صبی یه ویره لر صبی یتیم اولدقده
وصیسی دخی بویله ایدر بونك تفصیلی اشبا
هدن نقلا بیع وشرا نقلکده اولور دینلاوت
محلده یازلدی اشباه نظایرده احکام صبیانده

واقع

واقع اولدیکه وکوملاء اکر طولدرسه صبی برنابالغ
کوزا بربرداغی من حوض برکولدن ثم صبه صکره
صوینی درکسه فیه کولك ایچنه لم یحل لاحد
هیچ کمسنه حلال اولمز ان یشرب منه اول صودن
ایچمك ودخی واقع اولدیکه واذا اهدی للصبی
شیئ صبی یه برشیئ هدیه ویرسلر علم انه له وبلنسه کم
اول شیئ انوکدر فلیس للوالدین اناسی وباباسی
ایچون یوقدر الاکل منه اندن یمك لغیر حاجة
احتیاجسز ودخی شرعه شرحنده اختیاردن
نقلا واقع اولمشدرکه واذا ملاء الصبی الکوز
من ماء الحوض صبی برداغی کوللك صوینه ت
طولدرسه واراق درکسه بعضه برپاره سنی
فی الحوض کول ایچنه لا یحل لاحد ان یشرب من
ذلك الحوض هیچ برکمسنه حلال اولمز اول کولدن
ایچمك لانه زیرا صبی خلط قرشدردی ملکه
ما التی بالماء المباح مباح اولان صویه ولا یمکن
قابل اولمز تمییزهما انلری ایرمق وکذا الجنة بویله

ودخی حلال اولور دیمشی
قوذهوادر

بعضلر دیدیلرکه اکر بردق باباسنکدر اولورسه صودخی باباسنکدر شول ایکیکو
مستعملدرن بردغله صو کتورور

لو جاء الصبي بالكوز صبی برداغله کتوردسه من ماء
مباح مباح اولان صودن لا يحل لابويه ان يشربا
منه آناسنه یاباسنه حلال اولمز اول صودن
ایچمك اذا كانا غنيين اکر غنيلر ایسه لان الماء
صار ملكه بعد الاخذ دیرا صو انك مالی اولدی
الدفدت صکره ولا يحل لهما الاكل من ماله من
غیر حاجة احتیاجسز آنك مالندن یمك آنلره
حلال اولماز انتهى بونی آخرا لدی ودخی یتیمی
اجرتسز استخدام جائز دکلدر نقدر قرنداشی
دخی اولورسه ومعلمی اولورسه الا آناسنه جائز
ودخی خواجه‌سی جاغیروب کتورمك ایچون
صالسه جائز بو مضمون بو معنایی افاده ایدر
مسئله دخی اشباه نظایرده مسطوردر استخدام
اليتيم یتیمی اشلتمك بلا اجرة اجرتسز حرام
قطعی منهیدر ولو لاخيه قرنداشی اولورسه
ومعلمه علم اوکردن استادی اولورسه الا
لامه الا آناسنه جائز وفيما اذا ارسله لاحضار

شریکه

شریکله ودخی شونده جائزکه خواجه‌سی صبی بی
شریکنی کتورمك ایچون کوندره كما في القنية يتيم
قنیه‌ده بویله دیر انتهى بونده دوکندی لکن یتیم
المسئله‌ده باباسی کوچك اوشاغی صنعته ویروب
بوکا صنعت اوکرد بو دخی سکا خدمت ایتسون
دیمك وبو سوز ایله اول صبی‌یی اشلتمك جائزاولور
بو مضمون دردنجی غزرده مسطوردر وذکر شمس
الائمة في كتاب ~~الوصية~~ الوكالة وكالة کتابندن
شمس الائمة ذكر ایتدی للاب ان يعير ولده
الصغير باباایچون واردر کوچك ولدینی عاریه
ویرمك وليس له ان يعير ماله باباایچون یوقدر
ولدینك مالنی عاریه ویرمك قال تاویله اذا كان ذلك
في تعلم الحرفة دیمکله بونك تاویلی بو صنعتی اوکرنمکلکده
دریان دفعه للاستاد ليعلمه الحرفة صنعت اوکرده
دیو اول ولدی اوستاده ویرمك ایله اما اذا كان
بخلاف ذلك لا يجوز كذا في الفصول اما بونك
خلافی اولورسه جائز اولماز فصولده بویله دیر

اوشاغی اجرتسز عاریه ویرمسی
جائزدر سوزینك تاویلی

انتهى آخر اولدیغنه بو مسئله دن دخی ظاهر اولان
بودرکه صنعتنه ویردیکی استادی خدمت ایدر
ولکن کتوردیکی صوینی ایچمک جائز دکلدر زیرا
صوبی مباح اولان صودن الماغ ایله اوشاغك
ملکی اولور بو حق یاحقّ اولدیغنه دراما کوچك کوله ویا
جاریه اولسه ملکی آتالرینك اولمغله امر سهلدر آتالرینك
اذنی حلالدر کافیدر اوشاغك ملکینی کندینه آخره هبه
ایدوب ویرمك جائز دکلدر باباسی دخی اول ملکی
بو نوع طریقیله برکیمسه یه ویرمك جائز دکل بو مسئله دن
خلق غافلدر تنبیهی واجبدر اما واروب صوبی
باباسی یا آناسی یاخود استادی دولدروب
کتوردرلرسه یا بونلرك غیری شراء صحیح ایله
اولورلرسه ضرری یوقدر زیرا بونلرك صبینی
استعمالی جائزدر والدینه جائز محتاج اولدقلرنده
قلرینه اولماد قلرنده ده جائزدر اوکرتسین دیو
ودخی استادینه باباسی اذنیله جائز اولور ودخی
عبادت طریقیله برننه الموق کسب خبیثدر

وعبادتلری

الرایدر

وعبادتلری دیادر قرآنی اوقولندن باشلیوب
ختم ایدنجیه دك اوقومق اوزره اجرت شرط ایدوب
یاخود بونی مراد ایدوب اوقیوبن آقچه الموق کبی
وبنه بونلر جزا اوقیوبن آقچه الموق کبی وبنه بونلر
جامعلرده جمعه ویاغیری کونلرده دعا ایدوب
یاخود سورهٔ اخلاص یاغیری سوره اوقیوبن
آقچه الموق کبی بونلر ایلکه اجرت ویرمکده ثواب
اولور امیدی اوله جهله ناس بوکا مکتب اولوب
رغبت ایدرلر وغافل اهل طمع عالملر وجبانلر
سکوت ایدرلر کاملردن وعاملردن بری
جرات ایدوب بونده ثواب یوقدر وزر چوقدر
دیرسه مزبورلر واعوانلری واتباعلری هجوم
ایدوب بو ناقص خلقی عبادتدن منع ایدر وبو
نادان ناسه خلل ویرر دیو نادم اولنجیه دك
چالشورلر خلق مابیننده مشهور وشایع
اولان ثواب امیدی ایله آقچه وقف ایدوب
بر آدم جز اوقومق ایچون یاختم اوقومق ایچون

بو درکی تغودا آقچه وقفی ایدب متاعی دنیایی اخرت شوبی اوزرینه ترجیح ایدنلردن نجه اولور طالبلر فتنه جز اوقور بو نوع ایچون

باخود جامعده دعا ايتمك ايچون بونلرك جايز
اولميوب الا انه حرام اولوب و وقف ايدنه اصلا
بر فائده سى وثوابى اولمدوغنى فقهاء عظام متقد
مون و متأخرون رحمة الله تعالى عليهم اجمعين
تصريح ايتمشلردر و بركلى محمد افندى رحمة الله
تعالى عليه دخى بونلرك وقفى صحيح اولميوب
واقفينه واوقودانه فائده لردن بر فائده اولميوب
وكاوقيانك الديغى حرام اولديغى بياننده انقاذ
الهالكين آدلى بر رساله جمع وتأليف ايتمشدركه موفق
اولوب انصاف ايله نظر ايدن حقيقت حالنه ايرر وكفى
درست فهم ايدر اصلا بر شبهه سى قالمز بيت المالدن
علمانك كفايت معيشتى ويرلمك ايله بونلر معاش
تحصيلنه توجه ايلميوب تعليم علم وقرآن ايتدكن
جهالت چوغالمق ايله و امامت وتأذين واقامت
ايتدكن تارك جماعت چوغالمق ايله ضرورت اولديغى
ايچون امامتى وتأذينى واقامتى وتعليمى بو اوچنى
متأخرين اجرت ايله جايز كورمشلردر عبادت ايچون

و دائى متقدمين بو مذكورلرى
جائز دكلدر ديديلر اما
متأخرين بيت المالدن عطيه سى
ايلان جائزدر ديديلر بونلرك
علماء افنديلرمز ديديلركه بونلرك
غرضى عطيه لرى قطع اولوب
معيشته مشغول اولدقلرى واجرت
الماسه تعليم بونلرى زايده
جهالت غالب اولوردى بويله
اولدقلرى عرف مبنى ايله عمل
ايدلوم و اجرت ايله هر شى
جائز ديديلر

بونلردن

بونلردن ماعداسنى سوزنه اعتماد اولنان كمسنه لردن
اجرت ايله جايز كورمش بوقدر امام زفردن روايتدر
ديدكلرينك اصلى يوقدر اكثر خلق بو كلامنى دردكو
معذور اولمقدن صاقنمق كركدر وقد قال بحقيق ديدى
فضيل بن عياض عياض اوغلى فضيل ما معناه بو ديدكلرك
معناسى الزم سن ملازمت ايله طريق الهدى طغرى
يولده ولا يضرك سكا ضرر ويرمسون قلة السالكين
ازلق يولده كيدنلرك ازلغى وايّاك وطرق الضلالة
سن صاقن ازغونلق يوللرندن ولا تغتر سن مغرور
اولمه بكثرة الهالكين هلاك اولنلرك چوقلغى ايله
و دخى مدرسه وزاويه وامامت و موذنلك براصل
تنه كرك وقفى و وظيفه سنى بيورن شرط واقفه
رعايت ايتميوب باخود اداء خدمتده قصور ايتمك
بو دخى كسب خبيثدر جايز دكلدر وكنه جايز دكلدر
كندويه تعيين اولنانلردن زياده المق ووقفى ابطال
ايتمك دير انلرك بيع وشراسى شرع شريفده جايز كوريلدى
وجه اوزره اولنجه حلال اولوب جايز اولديغى

كبي بونلر دخي شرع شريفك جائز كوردوكي وجه اوزره
اولوب ودخي شرط واقفه رعايت ايدوب خدمتنده
قصوري اولميجغه حلال وطيبدر اصلا حلتنده شبهه
يوقدر ديرلر علماء متأخرين يالكز اجرت اولاندن
بو اوچني جائز كوردمشلردر صليه وصدقه واجاره
شبيهي اولاننه دخي زياده جائزدر اما شرع شريفك
جائز كوردوكي وجه اوزره اولمسه بو اوچدن ماعدا
عبادت طريقيله كسب اولنانلردن اولمق ايله
مأخوذ بو اوچدن اولوب شرط واقفه رعايت ايتميوب
اداء خدمتنده قصوري اولسه الديغي حرام اولوب
كسب خبيث اولور مكر امرانك وسلاطينك بيت
المالدن يا بيت الماله راجع اولوردن وقف ايتدك
لرندن اوله وبونلر دخي بيت الماله مستحقلردن
اوله بونلر ايچون اول وقفدن يمك واردر شرط
واقفه رعايت ايتمزلرسه وعذرلرله وعذرسز
نائب طوتمق جائز اولور ومعلومي الورلر خدمتي
ادا ايتمزسه ونائب قومازلرسه ايچي وزياده

كمسه

كمسه لر بر وظيفه ده مشترك اولمق وبرلمه اون
وظيفه يي المق جائز اولور تفصيلي اشباهده و
قنيه ده در الله اعلم الله تعالى بيلور بالصواب
خطا مقابليني اولان خبري واليه واكادر
المرجع والمآب امورك رجوعي بو رساله ده
ذكر اولنان مسائل هرنه كه وار ايسه بر قاچ كتابدن
اخذ اولنمشدر اول كتابلر بونلردر فتاوي خلاصه
اوستادلريمزدن مسموعمز بودركه بو جمله دن
معتبردر قاضيخان بودخي معتبردر اوللريدر
اشباه نظاير درر ملتقى الابحر مجالس رومي
نسبين محارم شرح شرعه طريقه محمديه
بو كتابلر دخي بين العلماء معتبر ومقبول ومرغوب
ومشهور ومتداول ومستعمل ومأخوذ كتا
بلردر بونلرده بعض سهو وخطا واقع اولمش ايسه
درجه اعتباردن ساقط دكللردر بو زمانده
افاده واستفاده جهتيندن ناس بونلره زياده
محتاجلردر لكن شرعه ده وشرح ابن سيد على ده

عقاید اهل سنته واقف بل ائمهٔ حنیفه یه
مخالف شیلر ومنکر وموضوع حدیثلر واردر
در بو مخول علما درجهٔ اعتباردن اسقاط ایتمشلردر
بونلردن غیری کتابدن اخذ ونقل اولنمامشدر
بونی بویله اشلدمکه محلنه مراجعت ایتمک
ومحلنی کورمک مراد ایدن کمسنه یه آسان اولوب
آسانلق ایله شبهه دن خلاص اوله الحمد لله
الذی حمد شول اللهه که هدانا لهذا یعنی بوکا
هدایت ایلدی وما کنا لنهتدی یعنی بو طریقی
کورمز ایدک لولا ان هدانا الله اکر الله تعالی
بزه طریقی کوسترمیه ایدی اللهم اجعلنا
یا الله سن بزی قل من الذین شول کمسنه کی
ذلک یعملون انلر اشلرلر لرضائک سنک
رضاکی وصلت ایجون ویرضون وراضی اولورلر
بقضائک سنک قضاکه ویأمرون یأمرونک
وسنک امر ایتدیکی [illegible] ایشلرلر وینهون عن
نواهیک وسنک نهی ایتدکلرندن فجارلر

اللهم یا الله اجعل سن قل خاتمنا بزم
صوکرزی خیرا ایو قل بحرمة حبیبک المصطفی
حبیبک مصطفا صلی الله تعالی علیه وسلم
حرمتنه ونبیک المجتبی ونبی مختارک حرمتنه
علیه انلرک اوزرینه اولسون افضل الصلوات
صلواتلرک ایوسی واکمل التحیات تحیاتک
زیاده کاملی وعلی آله واصحابه ودخی
انلرک آل واصحابی اوزرینه اولسون الذین
اولئک آل واصحابکه فاز وانلر فوز وفلاح
بولدیلر بافضل الکرامات کراماتک زیاده
ایوسینه

تمت الوسیلة بلطفه وکرمه ونعمه
العمیمة

قد وقع الفراغ فی شهر جماذی الاخر العواسط لسنه
خمس وستین ومائة والف هجریه قرات ابدیه الحوانه؟
بو حقیر کاتبی دخی خیر ایله یاد ایده؟

۱۰ه

SÜLEYMANİYE G. KÜTÜPHANESİ
Kısmı: Hacı Mahmud Ef.
Yeni Kayıt No.
Eski Kayıt No. 1816
Tasnif No. 297.4